

1. Program kontinuirane obuke

Program kontinuirane obuke je program obuke, koji ima za cilj kontinuirani razvoj i unapređenje veština i odgovarajuće profesionalne i interdisciplinarne stručnosti, sudija, tužilaca i administrativnog sudskog i tužilačkog osoblja.

Kontinuirana obuka se fokusira na izgradnju profesionalnih, etičkih i praktičnih kapaciteta za vršenje pravosudnih funkcija. Kontinuirana obuka takođe doprinosi nezavisnosti i nepristrasnosti sudija, tužilaca i drugih stručnjaka pravosudnog sistema.

Struktura programa kontinuirane obuke sadrži teme uglavnom profesionalnog karaktera, uključujući i teme interdisciplinarnog i interpersonalnog karaktera.

U profesionalnom smislu obuhvata oblasti kao što su: krivično zakonodavstvo, građansko, komercijalno, administrativno, ustavno, prava deteta, evropsko i međunarodno pravo, ljudska prava, ravnopravnost polova i nediskriminacija, prekršajno itd. Za sve oblasti će se uključiti materijalni i proceduralni aspekt, uključujući izvršenje krivičnih sankcija, kao i građanski i krivični aspekt kod prava za maloletnike.

Dok će se u interdisciplinarnom i interpersonalnom aspektu uključiti obuka čiji je cilj da razvije veštine korisnika koje se ne tiču sprovođenja zakonodavstva, već praktičnih veština za obavljanje njihovih sledećih funkcija: pisanje i obrazloženje odluka i drugih akata u sudskom postupku, profesionalna etika, upravljanje predmetima, upravljanje stresom, oblast IT itd.

Za izradu Programa kontinuirane obuke za 2019. godinu korišćeni su sledeći mehanizmi:

- Upitnici za procenu potreba koje su popunili sudije i tužioci;
- Obrasci procene nakon svake sesije obuke;
- Preporuke SSK i TSK,
- Sastanci sa predsednicima sudova;
- Preporuke domaćih i međunarodnih institucija i organizacija;
- Predlozi trenera AP;
- Izveštaji o radu Sudova i Tužilaštava;
- Analiza agende institucija za izradu i izmenu zakona;
- Predlozi osoblja, Programskog Saveta i Upravnog Saveta AD;
- Strategije i dokumenti usvojeni od strane institucija koje sadrže preporuke o pravosuđu i vladavini zakona;
- Praćenje štampanih i elektronskih medija;

Obuka iz krivične oblasti

1.1 Obuka iz krivične oblasti

Obuka iz krivične oblasti, deo Programa Obuke za 2019. godinu uključuje obuku iz materijalnog dela, proceduralnog, međunarodnog krivičnog prava, međunarodne pravne saradnje, kao i specijalizovane programe putem kojih će se tretirati kibernetički kriminal, krivična dela putem javne nabavke, organizovani kriminal, pranje novca i finansijska istraga. Deo ovog programa je ukupno 31 tema i 4 specijalizovanih programa obuke.

1.1.1 Glavne, alternativne i dopunske kazne

Krivični Zakonik Republike Kosovo, pored glavnih kazni, posebnu pažnju posvetio je i alternativnim i dopunskim kaznama utvrđujući uslove za njihovo izricanje i kategoriju krivičnih dela prema njihovoj kažnjivosti i postupku za njihovo izricanje.

Uzimajući u obzir da se u sudskoj praksi te kazne ne izriču uz odgovarajuće zakonske obaveze, a s druge strane u praksi se javljaju prilične dileme u izricanju ovih kazni kao i njihovom opozivu, smatralo se neophodnim da se u ovom programu obuke obrati pažnja na izricanje ovih kazni. Posebno bi efikasno uticale kod punoletnih izvršioca mlađeg uzrasta, kako na sprečavanje izvršenja drugih krivičnih dela tako i obrazovnim efektom na ovu kategoriju uzrasta našeg društva. Zbog toga, na osnovu gore pomenutog tokom ove sesije obuke, biće identifikovane i adresirane sve te poteškoće u praksi putem ove obuke.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Unaprede znanja u vezi sa zakonskom infrastrukturom;
- Analiziraju predloge za izricanje ovih kazni;
- Sprovedu postupak za izricanje ovih kazni i njihov opoziv, i
- Izrade presude za izricanje alternativnih i dopunskih kazni.

Sadržaj

- Kazna doživotnog zatvora;
- Zatvorska kazna;
- Novčana kazna;
- Uslovna kazna, delimična sloboda, nalog za obavljanje društveno korisnog rada;
- Oduzimanje licu pravo da bude birano;
- Naredba da se plati novčana kompenzacija za gubitak ili štetu;
- Zabrana obavljanja dužnosti u javnoj službi ili javnoj upravi;
- Zabrana obavljanja profesije, aktivnosti ili dužnosti;
- Zabrana upravljanja motornim vozilom;
- Oduzimanje vozačke dozvole;
- Zaplenjenje (konfiskacija);
- Naredba da se presuda objavi; i
- Proterivanje stranca sa teritorije Republike Kosovo.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke, biće korišćena metoda prezentacije materijala u PowerPointu; aktivan razgovor sa učesnicima; prezentacija slučajeva iz sudske prakse i grupna rasprava o hipotetičkim slučajevima; analiza različitih situacija u kojima bi se mogle naći sudije tokom pretresa i izricanja krivičnih sankcija.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.2 Mere za obezbeđivanje prisustva okrivljenog u krivičnom postupku

Mere za obezbeđivanje prisustva okrivljenog u postupku, često nisu bile sprovedene prema načinu i uslovima propisanim zakonom, tako da u sudskoj praksi još uvek postoje poteškoće u identifikaciji, proceni i analizi okolnosti u vezi sa odlučivanjem o svakoj osnovi za ove mere. U sudskoj praksi, takođe se javljaju poteškoće u pripremi zahteva za ove mere, naročito za sudski pritvor ima poteškoća u vezi sa obrazloženjem osnova za određivanje ovih mera, jer zakonske odredbe zahtevaju da za svaku pravnu osnovu postoji konkretno obrazloženje, a ne apstraktno.

Koje su osnove za određivanje-produženje tih mera, gde postoje poteškoće u identifikaciji okolnosti koje obrazlažu zahtev za ove mere i obrazlažu njihovo određivanje?

Putem ove obuke cilj je da korisnici mogu analizirati mere za obezbeđivanje prisustva okrivljenog u postupku i da mogu prevazići dileme koje se javljaju u sudskoj praksi.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Na pravi način procene elemente za određivanje mera za obezbeđenje prisustva okrivljenog u postupku;
- Sprovedu osnovne principe u vezi sa ovim merama;
- Izrade i dovoljno obrazlože odluke za izricanje ovih mera.

Sadržaj

- Poziv;
- Naredba za hapšenje;
- Obećanje okrivljenog da neće da napušta mesto boravišta;
- Zabrana približavanja određenom mestu ili određenom licu;
- Javljanje u policijsku stanicu;
- Jamstvo;
- Kućni pritvor;
- Posebne obaveze, usled odlaganja krivičnog postupka;
- Sudski pritvor.

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke ćemo koristiti metod prezentacije materijala u PowerPointu, aktivan razgovor sa učesnicima, kao i putem prezentacije slučajeva iz sudske prakse, grupnu raspravu o hipotetičkim slučajevima, a zatim će se analizirati različite situacije u kojima bi se mogli naći sudije i tužioc tokom glavnog pretresa o ovim krivičnim delima.

Korisnici: Sudije i tužioc svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.3. Redovni i vanredni pravni lekovi

Zakonik o krivičnom postupku propisuje da stranke koje nisu zadovoljne sudskim odlukama u krivičnom postupku imaju pravo pod određenim uslovima da koriste redovne i vanredne pravne lekove.

Svrha korišćenja pravnih lekova je izbegavanje pravnih i činjeničnih nedostataka koji su navodno učinjeni od strane odgovarajućeg suda.

Koje su osnove za ostvarivanje ovih pravnih lekova, koja je procedura koju treba poštovati prilikom podnošenja redovnih i vanrednih pravnih lekova? Ko su ovlašćena lica koja imaju pravo da podnesu pravne lekove? Ova i druga pitanja će biti adresirana putem ove obuke analiziranjem slučajeva kada se radi o pravnim lekovima i razlaganjem zakonskih odredbi koje se odnose na tu vrstu.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Na pravi način sprovedu opšta pravila u vezi sa pravnim lekovima;
- Identifikuju osnove za koje se mogu podneti pravni lekovi; i
- Izbegnu neke od mogućih dilema koje su se javljale u sudskoj praksi;

Sadržaj

- Žalba na presudu;
- Žalbe protiv sudskih rešenja;
- Zahtev za zaštitu zakonitosti;
- Zahtev za vanredno ublažavanje kazne;
- Pregled krivičnog postupka.

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke biće korišćene metode prezentacije materijala u PowerPointu, aktivan razgovor sa učesnicima o problemima i dilemama iz sudske prakse, kao i hipotetički slučajevi, ne zanemarujući raspravu i različitih situacija u kojima bi se mogli naći sudije i tužioci u rešavanju predmeta koji se odnose na redovne i vanredne pravne lekove.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.4 Krivična odgovornost pravnih lica

Pored fizičkih lica, i pravna lica mogu biti izvršioc i krivičnih dela. Pravna lica mogu odgovarati za krivična dela iz posebnog dela Krivičnog Zakonika Republike Kosovo i za druga krivična dela, ako su ispunjeni uslovi za odgovornost pravnog lica propisani Zakonom o odgovornostima pravnih lica za krivična dela. Prema gore pomenutom zakonu, pravno lice je odgovorno za krivično delo odgovornog lica koje postupajući u ime pravnog lica u okviru ovlašćenja je izvršio krivično delo u cilju da za to pravno lice ostvaruje neku dobit ili je prouzrokovao štetu. Odgovornost pravnog lica postoji i tada kada je postupak tog pravnog lica bio u suprotnosti sa poslovnom politikom ili naredbama pravnog lica. Međutim, uprkos ovim zakonskim odredbama, u sudskoj praksi se javljaju česti problemi u određivanju krivične odgovornosti pravnih lica.

Koja je krivična odgovornost pravnih lica? Koja je granica ove odgovornosti? Koje su sankcije koje se mogu izreći prema pravnim licima?

Ovaj program obuke dakle, adresira pitanja analizirajući institut krivične odgovornosti pravnih lica, kao i zakonske odredbe koje se odnose na ovaj institut putem praktičnih slučajeva.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Na pravi način sprovedu institut krivične odgovornosti pravnih lica u skladu sa zakonom;
- Na pravi način razumeju u kojim slučajevima i koja vrsta sankcija se može izreći pravnim licima;
- Na pravi način tumače pravne norme o krivičnoj odgovornosti pravnih lica;

Sadržaj

- Osnova i granica krivične odgovornosti pravnih lica;
- Pravni postupak za izricanje sankcija protiv pravnih lica;
- Vrste sankcija koje mogu biti izrečene prema pravnim licima;

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke biće korišćena metoda prezentacije materijala u PowerPointu, inter-aktivna metoda obuke koja je praćena praktičnim i hipotetičkim slučajevima za različite situacije u kojima su se našle sudije i tužioci prilikom odlučivanja u vezi krivične odgovornosti pravnih lica.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnog i apelacionog nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.5 Alternativni postupak

Zakonik o krivičnom postupku sada predviđa i alternativni postupak u odnosu na prethodni zakonik o krivičnom postupku. Ovaj postupak pruža mogućnosti za rešavanje slučajeva bez njihovog dostavljanja sudu odnosno posle pregovora o sporazumu, da sud proceni da li će ovaj sporazum prihvatiti kao takav za dalje procesiranje. Ovo je posebno korisno da se poveća efikasnost i stvori sistem krivičnog pravosuđa koji garantuje pravično suđenje krivičnih predmeta, ali to čini sa pravom brzinom za očuvanje prava svih strana. Ova obuka je dizajnirana da odgovori na postavljena pitanja i dileme, a fokus će biti na analiziranju sprovođenja alternativnog postupka u praksi; Takođe, cilj je da se putem ove obuke adresira važnost alternativnog postupka kao brže mogućnosti za rešavanje krivičnih predmeta.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Identifikuju odredbe alternativnog postupka;
- Procene potrebu za rešavanje predmeta alternativnim postupkom;
- Sprovedu alternativni postupak;

Sadržaj

- Privremeni prekid krivičnog postupka;
- Postupak medijacije;
- Pregovaranje o sporazumu za priznanje krivice;

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke ćemo koristiti metod prezentacije materijala u PowerPointu, inter-aktivan razgovor sa učesnicima kao i putem prezentacije slučajeva iz sudske prakse. Takođe grupna rasprava o hipotetičkim slučajevima, a potom će se analizirati različite situacije u kojima bi mogle da se sprovedu ove alternative u krivičnom postupku.

Korisnici: Sudije i tužioci.

Trajanje: Dvodnevno.

1.1.6 Prvo saslušanje i drugo saslušanje

Stupanjem na snagu Krivičnog Zakonika Republike Kosovo, u sudskoj praksi su se pojavile mnoge poteškoće prilikom primene zakonskih odredbi koje se odnose na prvo saslušanje i drugo saslušanje. U kojim situacijama bi trebalo zakazati drugo saslušanje i u kojim situacijama se može tražiti samo podnošenje zahteva za odbacivanje optužnice ili prigovora na dokaze? Kako će se postupiti ako se okrivljeni izjasni krivim tokom drugog saslušanja? Koja će biti uloga sudije pojedinca ili predsednika pretresnog veća tokom prvog saslušanja ili tokom drugog saslušanja? Kako će se odvijati saslušanje za utvrđivanje relevantnih činjenica u vezi sa kaznom?

Sve ove situacije će biti adresirane putem ove obuke razlaganjem postupka prvog saslušanja, drugog saslušanja i glavnog pretresa putem praktičnih slučajeva i analiziranja zakonskih odredbi koje se odnose na ovaj postupak.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Na pravi način sprovedu odredbe krivičnog postupka za vođenje prvog saslušanja i na drugom saslušanju;
- Identifikuju ulogu sudije i državnog tužioca u toku prvog i drugog saslušanja;
- Na pravi način procene izjašnjavanje o krivici okrivljenog na prvom i drugom saslušanju;

Sadržaj

- Priznavanje krivice;
- Prigovor na dokaze;
- Zahtev za odbacivanje optužnice;
- Izmenjena optužnica;
- Odbacivanje optužnice;

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke biće korišćena metoda prezentacije materijala za prezentaciju i interaktivna metoda sa učesnicima, kao i putem prezentacije slučajeva iz sudske prakse i grupne rasprave različitih situacija u kojima bi se mogli naći sudije i tužioci u toku prvog i drugog saslušanja.

Korisnici: Sudije i tužioci.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.7 Glavni pretres i prikupljanje dokaza

Zakonik o krivičnom postupku, između ostalog, pretrpeo je vrlo bitne izmene o postupku glavnog pretresa počevši od pripremnih faza za održavanje i preduslove za održavanje glavnog pretresa, kao i u redosledu i načinu izvođenja dokaza. Takođe, koncept saslušanja svedoka, veštaka, oštećenih lica, odnosno ko bi trebalo prvi da postavlja pitanja na neposredan način i ko može i treba da postavlja posredna pitanja, odnosno ponovno saslušanje je pretrpelo značajne izmene pa do prikupljanja dokaza na glavnom pretresu. Stoga, na osnovu gore navedenog tokom ove sesije obuke će biti identifikovane i adresirane sve ove novosti i poteškoće u praksi putem ove obuke.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Na pravi način sprovedu odredbe o vođenju glavnog pretresa;
- Na pravi način sprovedu redosled saslušanja oštećenih lica, svedoka i veštaka;
- Identifikuju slučajeve prikupljanja novih dokaza tokom glavnog pretresa;

Sadržaj

- Glavni pretres;
- Dokazi u krivičnom postupku i zakonitost dokaza;
- Izjava okrivljenog lica kao dokaz;
- Prihvatljivi dokazi;
- Izjava svedoka;
- Neprihvatljivi dokazi;

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke biće korišćene metode prezentacije materijala u PowerPointu, razgovor sa učesnicima kao i putem prezentacije slučajeva iz sudske prakse i grupna rasprava sa hipotetičkim slučajevima, gde će se analizirati različite situacije koje se javljaju kao dileme prilikom odlučivanja i izvođenja dokaza na glavnom pretresu.

Korisnici: Sudije i tužioci.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.8 Krivična dela protiv braka i porodice

Zna se da je porodica osnovna ćelija u društvu i samim tim, ne slučajno je takođe propisana krivično-pravna zaštita porodice i braka. U Krivičnom Zakoniku Republike Kosovo, posebno mesto zauzimaju ova dela, upravo u poglavlju XXI. U zadnje vreme u našoj sudskoj praksi imamo priličan broj slučajeva u kojima se tretiraju takva krivična dela i neretko nam se javljaju različite dileme o pravilnom razumevanju za sprovođenje i tumačenje tih odredaba ovog poglavlja. Stoga, u ovoj sesiji obuke tokom predstavljanja različitih slučajeva u praksi namerava se da se tužiocima i sudijama olakša rad u praksi.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Identifikuju važeće zakonodavstvo za zaštitu porodice i braka;
- Unaprede poznavanje ovih krivičnih dela;
- Identifikuju lica koja mogu biti izvršioци tih krivičnih dela i žrtve ovih krivičnih dela;
- Na pravi način tumače ove zakonske odredbe;

Sadržaj

- Bigamija;
- Omogućavanje sklapanja nezakonitog braka;
- Prisilan brak;
- Bračna zajednica sa licem ispod 16 godina;
- Promena porodičnog statusa deteta;
- Nezakonito uzimanje ili zadržavanje deteta;
- Zlostavljanja ili napuštanje deteta;
- Povreda porodičnih obaveza;
- Nedavanje izdržavanja;
- Sprečavanje i neizvršenje mera za zaštitu dece;
- Neprijavlјivanje zlostavljanja deteta;

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke biće korišćene prezentacije materijala u PowerPointu, inter-aktivan razgovor sa učesnicima o slučajevima iz sudske prakse i grupna rasprava u vezi sa objašnjenjem i odlučivanjem o hipotetičkim slučajevima

Korisnici: Sudije i tužiocі.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.9 Krivična dela protiv ekonomije sa posebnim naglaskom na borbu protiv neformalne ekonomije

U poglavlju krivičnih dela protiv ekonomije spadaju krivična dela koja se odnose na prevare, zloupotrebe, falsifikovanja, sklapanje štetnih ugovora, falsifikovanje vrednosnih markica, povreda prava iz patenta, falsifikovanje novca, itd.

U okviru ovog poglavlja takođe spada krivično delo zloupotrebe ekonomskih ovlašćenja, koje izvrši odgovorno lice tokom vršenja ekonomske delatnosti, sa namerom da pribavi nezakonitu imovinsku korist sebi ili drugome.

Kako povećati profesionalnu efikasnost tužilaca i sudija u ovoj oblasti, kako da steknu najbolja iskustava i prakse zemalja u regionu, sva ova pitanja pokrenuta tokom ove obuke će se adresirati putem prezentacije i studije praktičnih slučajeva.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Na pravi način sprovedu zakonske odredbe u vezi sa krivičnim delima protiv ekonomije;
- Unaprede znanje o ovim krivičnim delima;
- Identifikuju odgovorno lice u javnim institucijama i
- Vršerazliku između odgovornog lica u privatnoj i javnoj kompaniji

Sadržaj

- Izbegavanje poreza;
- Piramidalne šeme;
- Zloupotreba ekonomskih ovlašćenja;

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke ćemo koristiti metodu prezentacije materijala u PowerPointu, prezentaciju hipotetičkih slučajeva i slučajeva iz prakse koji se odnose na ovu temu, podsticanjem inter-aktivne rasprave među učesnicima u vezi sa problemima i dilemama koje su identifikovane u ovoj oblasti.

Korisnici: Sudije i tužioci.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.10 Sekvestracija i konfiskacija

Poglavlje sekvestracije i konfiskacije prema Zakonu o krivičnom postupku (ZKP) predstavlja suštinsku promenu u domaćem zakonodavstvu pri čemu se globalni trend kreće prema tome da se sekvestracijom i konfiskacijom više postiže u prevenciji kriminala, jer oduzimanjem imovine iz ruku kriminalaca postižu se mnogi efekti. Zakon o proširenim nadležnostima za konfiskaciju imovine stečene vršenjem krivičnih dela je dobra prilika za sekvestraciju i konfiskaciju.

Koji je značaj sekvestracije imovine kao dokaz, sredstvo kojim je izvršeno krivično delo ili kao materijalne koristi stečene krivičnim delom? Koje se mere mogu predložiti za obezbeđivanje imovine i koje mere zamrzavanja nakon optužbe? Kako se može povećati sprovođenje odredaba Zakona o proširenim nadležnostima za konfiskaciju imovine stečene izvršenjem krivičnih dela? Kroz upoređivanje domaćeg i međunarodnog zakonodavstva, slučajevima sudske prakse i prezentacije globalnih trendova u ovoj oblasti, teži se postizanju profesionalnog unapređenja i objašnjenju nejasnoća u postojećem pravnom okviru.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Pravilno sprovode postojeće zakonodavstvo u vezi sa otkrivanjem, sekvestracijom i konfiskacijom koristi od krivičnog dela;
- Identifikuju glavne metode za otkrivanje imovine stečene krivičnim delom;
- Sprovode postupak sekvestracije i konfiskacije imovine stečene krivičnim delom

Sadržaj

- Pravni okvir o otkrivanju, sekvestraciji i oduzimanju imovine stečene krivičnim delom;
- Metode identifikacije imovine i proces sekvestracije i konfiskacije imovine stečene krivičnim delom;
- Zamrzavanje imovine – nalozi za konfiskaciju imovine stečene krivičnim delom;
- Upravljanje sekvestriranom imovinom;

Metodologija obuke

Tokom obuke, koristiće se metode interaktivne diskusije u vezi sa praktičnim dilemama iz prakse i studijskih slučajeva. Učesnicima će biti podeljeni hipotetički slučajevi, a zatim će se podeliti u grupe i pružiće rešenje ovih slučajeva. Takođe će se koristiti prezentacije u PowerPoint-u.

Korisnici: Sudije, tužioc i drugi stručnjaci uključeni u otkrivanju, zamrzavanju i konfiskaciji imovine

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.11 Krivična dela protiv seksualnog integriteta

Osetljivost krivičnih dela protiv seksualnog integriteta zahteva detaljniji tretman kako bi se otklonile dileme zbog činjenice da zakonske odredbe ostavljaju mesta za tumačenje i konfuziju. Takođe, u okviru poglavlja krivičnih dela protiv seksualnog integriteta, između ostalog, predviđena su i neka dela koja utiču na seksualni integritet dece. Pravilno sprovođenje zakonskih odredbi ovog poglavlja često predstavlja izazov za sudije i tužioce.

Koja su krivična dela protiv seksualnog integriteta prema Krivičnom zakoniku Republike Kosovo? Koji su elementi i karakteristike krivičnih dela protiv seksualnog integriteta? Ova obuka će odgovoriti na ova pitanja i dileme.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Prošire znanje o krivičnom postupku kada je dete žrtva;
- Analiziraju oblike prijavljivanja silovanja i drugih sličnih dela vezanih za seksualni integritet;
- Pravilno sprovode odredbe koje se odnose na ova krivična dela.

Sadržaj

- Silovanje;
- Seksualna zlostavljanje mentalno poremećenih osoba ili mentalno i emocionalno nesposobnih osoba;
- Druga krivična dela koja spadaju u ovo poglavlje

Metodologija obuke

Kroz prezentaciju slučajeva iz sudske prakse i grupne diskusije biće pružene alternative o mnogim pitanjima koja se odnose na krivična dela protiv seksualnog integriteta. Tretiranje ovih pitanja će se vršiti, pored ostalog, i interaktivnim učestvovanjem i diskusijom sa učesnicima kako bi se odgovorilo na sva pitanja i dileme koje se mogu pojaviti u sudskoj praksi.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnog i apelacionog nivoa i policijski istražitelji.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.12 Međunarodna pravna saradnja

Borba protiv kriminala nije samo potreba i dužnost određene države ili društva. U vreme razvoja informacione tehnologije i slobodnog kretanja i migracije stanovništva u različitim zemljama širom sveta, za život i rad, pojavila se potreba za saradnjom među državama u pružanju krivično-pravne i građanske pomoći radi sprečavanja svih oblika kriminala. U tom smislu, i naša država je donela Zakon o međunarodnoj pravnoj saradnji kako bi se olakšalo i sprovodilo načelo reciprociteta između različitih zemalja i naše zemlje, za usvajanje i ratifikaciju sporazuma o pitanjima međunarodne pravne saradnje. U našoj svakodnevnoj praksi, u sudovima i tužilaštvima pojavljuje se sve više vrsta slučajeva, od pružanja minimalne pravne pomoći-različitih zamolnica za dobijanje izjava svedoka ili podnošenje dokumenata/poziva ili različitih odluka, do izručenja traženih lica po zahtevu države tražioca.

Da li je pravna infrastruktura dovoljna za međunarodnu pravnu saradnju? Da li su sudije i tužioci redovno obaveštavani o sporazumima potpisanim na državnom nivou u ovoj oblasti? Kako postupati u slučajevima konfiskacije imovine prema zamolnici države tražioca?

Tokom obuke učesnici će biti upoznati sa pravnom infrastrukturom za međunarodnu pravnu saradnju, analiziraće se situacija mogućnosti produženja mere pritvora za traženo lice prema zamolnice države tražioca.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Unapređuju znanje u oblasti međunarodne pravne pomoći;
- Izrade zahteve za međunarodnu pravnu pomoć;
- Analiziraju zahteve koje je podnela država tražilac i
- Izrade rešenja o dozvoljavanju izručenja traženih lica;

Sadržaj

- Nalozi izdati za pritvor traženih lica;
- Zahtevi za određivanje pritvora traženim licima od strane države tražioca;
- Rešenja o određivanju pritvora i njihovo trajanje i rešenje o dozvoljavanju izručenja traženog lica;
- Priznavanje i izvršenje stranih presuda;

Metodologija obuke

Obuka će biti realizovana sprovođenjem interaktivne metode sa učesnicima, prezentacijom materijala u PowerPoint-u, podelom u grupe korisnika radi proučavanja hipotetičkih slučajeva sa posebnim naglaskom na dileme i izazove koji proizilaze iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije i tužioci.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.13 Posebna istražna mogućnost

Na ovoj obuci učesnici će biti obavješteni o konkretnim istražnim radnjama, što je posebna istražna mogućnost. Načelo brzog delovanja u krivičnom postupku često je ključno za prikupljanje i obezbeđivanje - očuvanje relevantnih dokaza u krivičnom postupku. Prema tome, jedna od istražnih radnji koju ZKP navodi je posebna istražna mogućnost.

Učesnici će posebno biti obavješteni u kojim vrstama krivičnih dela se može odobriti zahtev za posebnu istražnu mogućnost od strane predpretnog sudije. Neophodne mere koje treba preduzeti predpretni sudija radi zaštite prava okrivljenog. Kako sudija za prethodni postupak pribavlja dokaze i koje se zakonske odredbe sprovode?

Od posebnog značaja je analiza dokazne moći dokaza dobijenih putem posebne istražne mogućnosti i kada su ti dokazi dobijeni putem ovog istražnog postupka u potpunosti prihvatljivi tokom glavnog pretresa.

Ova i druga pitanja će biti adresirana kroz ovu obuku razlikovanjem dokazne moći dokaza koji su dobijeni ovom određenom istražnom radnjom

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Identifikuju značaj istražne radnje posebne istražne mogućnosti;
- Vršerazliku između saslušanja kao dokaz, izjave u krivičnom postupku kao dokaz i posebne istražne mogućnosti kao dokaz;
- Procenjuju kada i kako se odvija pretres posebne istražne mogućnosti;

Sadržaj

- Istražna radnja posebne istražne mogućnosti;
- Način sprovođenja ove istražne radnje;
- Značaj istražne radnje posebne istražne mogućnosti;
- Prihvatljivost dokaza dobijenog putem posebne istražne mogućnosti;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćena kombinovana metodologija, pri čemu, pored prezentacija kroz Power Point, sprovede se i interaktivne metode sa učesnicima. Učesnicima će takođe biti omogućena rasprava o praktičnim sudskim i hipotetičkim slučajevima u cilju razrade i diskusija o dilemama koje se pojavljuju u sudskoj praksi.

Korisnici: Sudije i tužioci.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.14 Predkrivični postupak, pre početka istrage

Na ovoj obuci učesnici će biti obavješteni o policijskim radnjama koje sprovodi policija u skladu sa članom 70 ZKP-a i što bržem izveštavanju državnom tužiocu. Zatim, o prikupljanju informacija o postizanju standarda osnovane sumnje za krivično delo, otkrivanje izvršioca, njegovo mesto boravka, pritvaranje izvršioca ili pomagača od sakrivanja ili bekstva, otkrivanje i praćenje tragova i drugih dokaza o krivičnom delu i predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz i prikupljanje svih informacija koje se mogu koristiti u krivičnom postupku.

Učesnici će posebno biti obavješteni o ulozi, relevantnosti, pouzdanosti i dokaznoj moći informacija i dokaza prikupljenih u predpretnom postupku.

Ova i druga pitanja će se adresirati kroz ovu obuku razlikovanjem relevantnih informacija i dokaza o konkretnom krivičnom pitanju koja je pouzdanost-put obezbeđivanja konkretne informacije i dokaza i koja je dokazna moć konkretne informacije i dokaza.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Identifikuju izvor informacija i izgrade standard opravdane sumnje;
- Vršu razliku između informacija, relevantnih i pouzdanih dokaza, i njihove dokazne moći;
- Procene kada i kako se informacije pretvaraju u prihvatljive dokaze u krivičnom postupku;

Sadržaj

- Izvor informacije;
- Klasifikacija informacije;
- Pretvaranje informacije u artikulisani dokaz;
- Prihvatljivost informacije i dokaza u krivičnom postupku;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke će biti korišćena kombinovana metodologija, u kojoj će se, pored prezentacija kroz PowerPoint, sprovoditi i interaktivne metode sa učesnicima. Učesnicima će se takođe omogućiti rasprava o praktičnim sudskim i hipotetičkim slučajevima koji u sebi sadrže dileme i izazove iz sudske prakse

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnog nivoa

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.15 Saradnja u izvršenju krivičnog dela

Krivični zakonik Republike Kosovo predviđa krivičnu odgovornost u situaciji kada dva ili više lica saraduju u izvršenju krivičnih dela, učestvuju u izvršenju ili doprinose njihovom izvršenju na bilo koji drugi način. Zakonodavac je predviđao da u zavisnosti od oblika saradnje svako od izvršioca krivičnog dela odgovara za izvršenu radnju ili neizvršenu radnju, sa ciljem da se tokom krivičnog postupka obezbedi i tačno i jasno identifikuje kojom radnjom ili neizvršenom radnjom su izvršili krivično delo.

Da li se u praksi pravilno identifikuju oblici saradnje u izvršenju krivičnog dela? Kako treba identifikovati oblike saradnje u konkretnim slučajevima? Kako sprovesti postupak u vezi sa zločinačkim udruživanjem? Kako utvrditi pojedinačnu odgovornost svakog izvršioca?

Ova i druga pitanja će se adresirati kroz ovu obuku analiziranjem praktičnih slučajeva i razradom zakonskih odredbi koje se odnose na ova pitanja.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Vršiti razliku između oblika saradnje;
- Analiziraju slučajeve kada se radi o podstrekivanju i pomaganju u izvršenju krivičnog dela;
- Pravilno sprovode postupak u vezi sa zločinačkim udruživanjem;
- Procene granice krivične odgovornosti i kažnjavanja zbog saradnje.

Sadržaj

- Saizvršilaštvo;
- Podstrekivanje i pomaganje u izvršenju krivičnog dela;
- Zločinačko udruživanje i dogovor o izvršenju krivičnog dela;
- Granice krivične odgovornosti i kažnjavanje zbog saradnje;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke koristiće se kombinovana metodologija, pri čemu će se pored prezentacija u PowerPointu, sprovesti i interaktivne metode rasprave sa učesnicima. Učesnicima će biti omogućena i rasprava u grupama o slučajevima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnog i apelacionog nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.16 Krivični postupak koji uključuje izvršioce sa mentalnim poremećajima

Lica sa mentalnim poremećajima su posebna kategorija izvršioca, tako da je u ZKP-u predviđen poseban postupak u slučajevima koji uključuju ova lica kao izvršioce krivičnih dela. Za tretiranje ovih slučajeva neophodna je posebna pažnja zbog mentalnog stanja u kojem se nalaze lica u trenutku vođenja postupka protiv njih. Isto tako, odluke moraju biti prilagođene njihovom mentalnom stanju, tako da mera koja se izriče utiče na poboljšanje stanja ovih lica.

Kako se ova lica identifikuju? Koje se početne proceduralne radnje preduzimaju protiv njih? Koja se ispitivanja moraju sprovesti? Koje se mere izriču protiv njih i u kojoj instituciji treba da budu smešteni? Koliko traje nadzor sprovođenja ovih mera od strane suda?

Stoga, ovaj program obuke adresira pitanja analizirajući postupak koji se vodi protiv izvršioca sa mentalnim poremećajima, zatim veštačenja koja se moraju izvršiti da bi se utvrdilo da li lice pati od mentalnog poremećaja i kada se pritvor može odrediti tim licima. U obuci će se tretirati kriterijumi koji se uzimaju u obzir za izricanje mere obaveznog tretmana kao i nadzor nad izvršenjem ovih mera.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Prošire znanje o karakteristikama krivičnog postupka koji uključuje izvršioce sa mentalnim poremećajima;
- Procene određivanje pritvora kao mere za lica sa metalnim poremećajima;
- Analiziraju vrste obaveznog lečenja uz zadržavanje u ustanovama zdravstvene zaštite i obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi;

Sadržaj

- Osobine krivičnog postupka koji uključuje počinioce sa metalnim poremećajima;
- Pritvor lica sa mentalnim poremećajima;
- Sprovođenje psihijatrijskog pregleda, i
- Obavezno psihijatrijsko lečenje uz zadržavanje u ustanovama zdravstvene zaštite i obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi

Metodologija obuke

Tokom ove obuke će biti korišćena kombinovana metodologija, pri čemu će se sprovesti metode interaktivne rasprave sa učesnicima i njima će biti omogućena rasprava o praktičnim slučajevima.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnog i apelacionog nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.17 Ratni zločini

Obuka će se fokusirati na sprovodljive oblike krivične odgovornosti za ratne zločine, kao što su se adresirale od strane međunarodnih krivičnih tribunala. Učesnici će obogatiti svoju teorijsku pozadinu i uvežbavati konkretne studijske slučajeve kako bi dobili dodatna sredstva za istragu i krivično gonjenje ratnih zločina u nadležnosti Kosova. Poznavanje takvih pravnih sredstava će pomoći u gonjenju i suđenju slučajeva ratnih zločina, ciljajući ne samo na izvršioce, već i na pojedince koji imaju više pozicije u vojnoj i političkoj hijerarhiji koji su odlučili ili dozvolili izvršenje međunarodnih zločina.

U kojim slučajevima vojni komandant ili politički lider može biti odgovoran za ratne zločine počinjene od strane podređenih? Kako izgraditi istragu o ratnim zločinima protiv viših vojnih i političkih lidera kada počinio ratnih zločina ne mogu biti identifikovani? Kako sprovesti iskustvo i jurisprudenciju međunarodnih krivičnih tribunala za krivično gonjenje i suđenje ratnih zločina u nadležnosti Kosova? Kako obezbediti i koristiti prikupljene dokaze od strane međunarodnih krivičnih tribunala i nalaze međunarodnih sudova u svrhu krivičnog gonjenja i suđenja ratnih zločina u nadležnosti Kosova?

Obuka će se razvijati kroz studijske slučajeve, praktične primere i izradu pravnih dokumenata kako bi se podigli kapaciteti tužilaca i sudija za sprovođenje pravnih koncepata koje su obradili međunarodni krivični tribunali za dokaze prikupljene u konkretnim slučajevima.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Steknu znanje za bavljenje slučajevima ratnih zločina;
 - Upoznaju sprovodljive oblike krivične odgovornosti za ratne zločine;
 - Identifikuju zajedničke zločinačke grupe;
 - Upoznaju se komandnom odgovornošću;
 - Upoznaju ključne koncepte međunarodnog materijalnog krivičnog prava;

Sadržaj

- Domaća i međunarodna pravna osnova za ratne zločine;
- Sprovodljivi oblici krivične odgovornosti za ratne zločine;
- Odluke Vrhovnog i Apelacionog suda u sprovođenju međunarodnog krivičnog prava u nadležnosti Kosova;
- Studijski slučajevi;
- Zajedničke zločinačke grupe;
- Komandna odgovornost;

Metodologija obuke

Nakon kratkog pregleda pravnih koncepata, obuka će se fokusirati na studije slučajeva, sprovođenje pravnih kategorija u faktičkim scenarijama i izradi operativnih obrazaca koji će pomoći praktičnom radu sudija i tužilaca koji se bave pitanjima ovakve prirode.

Korisnici: Tužioci Kosova - posebno tužioci STRK-a, sudije iz Odeljenja za teške zločine u Osnovnim sudovima i Apelacionom i Vrhovnom sudu.

Trajanje: Trodnevno.

1.1.18 Tajne mere

Gledano sa aspekta proceduralnog regulisanja, tajne i tehničke mere posmatranja i istrage su relativno nove. Razlog za izradu ovih odredaba, kao i odredaba o zaštiti oštećenih, svedoka i svedoka saradnika, sastoji se u društvenoj potrebi za povećanjem proceduralne efikasnosti u borbi protiv teškog kriminala, organizovanog kriminala i korupcije.

Primena tajnih tehničkih mera istraživanja i posmatranja interveniše ili krši ljudska prava i slobode kao ustavnu kategoriju, a posebno pravo na privatnost osoba. Stoga, Zakon o krivičnom postupku Kosova u poglavlju IX predviđa uslove, metode i načine korišćenja naloga i sprovođenja mera. Svako kršenje ovih odredbi krivičnog postupka predstavlja kršenje individualnih, privatnih i ličnih prava predviđenih Ustavom Republike Kosovo i drugim međunarodnim konvencijama i instrumentima.

Kako povećati profesionalnu efikasnost tužilaca i sudija, kao i policijskih službenika u ovoj oblasti? Kako uspostaviti sudsku praksu u skladu sa međunarodnim standardima? Da se upoznaju sa najboljim iskustvima i praksama država u regionu? Kako primeniti domaće instrumente koji regulišu ovu oblast? Koje su odredbe koje se moraju primeniti radi obezbeđivanja tajnih mera?

Pristup adresiranju ovih dilema će biti obavljen na takav način da će učesnici takođe imati priliku da dele svoja iskustva u ovom pogledu pozivajući se na praktične slučajeve.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Unaprede znanje o ovim vrstama istražnih radnji;
- Upoznaju se sa uslovima koje treba ispuniti za izdavanje ovih mera;
- Sprovođe vremenske rokove za izdavanje ovih mera;
- Upoznaju se sa pravima strana koje su podvrgnute ovim merama.

Sadržaj

- Uslovi za izdavanje ovih mera;
- Vremenski rokovi za izdavanje ovih mera;
- Prava strana pogođenih koje su podvrgnute ovim merama.
- Tehničke mogućnosti nadzora tehničko-praktičnog sprovođenja ovih mera;

Metodologija

Ovu obuku će okarakterisati rad u grupama i tretiranje studijskih slučajeva iz sudske prakse, a biće i prezentacija materijala u PowerPoint-u.

Korisnici: Sudije, tužioci i policijski istražioci.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.19 Uvodna obuka o kibernetičkom kriminalu, elektronskim dokazima i nezakonitoj dobiti od ovih zločina

Trenutno je u savremenom svetu takođe veoma izražen kibernetički kriminal, zbog brzog razvoja tehnologije. Iz iskustva smo saznali da se u većini slučajeva sudije i tužioci suočavaju sa poteškoćama u suočavanju sa novom realnošću kibernetičkog sveta. Kako se povećava broj krivičnih dela koja imaju elemente kibernetičkog kriminala ili elektronskih dokaza, postoji sve veća potreba za sudijama i tužiteljima da budu dovoljno obučeni da bi shvatili prirodu tih zločina i da su svesni zakona i instrumenata koji su dostupni za međunarodnu saradnju radi rešavanja takvih slučajeva. Generalno, aktivnosti kriminalaca i kriminalnih organizacija su dizajnirane da stvore korist. Koncept ciljanja koristi od online kriminala prezentiran na ovom kursu o obuci okuplja pristupe koji se odnose na kibernetički kriminal, finansijsku istragu i pranje novca kako bi povećali efikasnost i uspeh krivičnih istraga i krivičnih postupaka, bilo iz perspektive gonjenja kriminalca ili čak ciljanja koristi od nezakonitih dela. Finansijske istrage, sprečavanje i istraga o pranju novca mogu se odnositi na bilo koju korist stečenu od kriminala, međutim posebna pažnja se posvećuje kibernetičkom kriminalu (kako je definisano u Konvenciji iz Budimpešte, članovi 2-11) i drugim vrstama online kriminala, gde elektronski dokazi, anonimnost i kibernetički prostor predstavljaju zajednički izazov. Pitanjima vezanim za kibernetički kriminal, elektronske dokaze, koristi od krivičnih dela pranja novca bave se mnoge različite institucije i uključuju, posebno, kibernetički kriminal, jedinice za finansijsku istragu, Jedinice finansijske inteligencije (JFI) i tužilaštva. U svakom slučaju, istraživanja u oblasti kibernetičkog kriminala retko su praćena finansijskim istragama ili obrnuto, finansijske ili druge krivične istrage retko su praćene istragama kibernetičkog kriminala. Kurs je osmišljen tako da se sudijama i tužiocima pruži uvodni nivo znanja o kibernetičkom kriminalu, elektronskim dokazima i pretresu, zadržavanju i oduzimanju koristi stečene od online kriminala. Kurs će pružiti pravne i praktične informacije o temama i biće usmeren na to kako ova pitanja utiču na svakodnevni rad sudija i tužilaca.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Steknu osnovna znanja o kibernetičkom kriminalu i elektronskim dokazima;
- Sprovedu finansijsku istragu o sticanju dobiti od kibernetičkog kriminala;
- Steknu znanja o materijalnim i proceduralnim zakonima i tehnologiji koju mogu sprovesti, i
- Procene koliko se brzo mogu preduzeti i koji je nivo efikasnosti međunarodnih ekstenzivnih mera i saradnje.

Sadržaj

Obuka je kombinovana i zasnovana na dva odvojena kursa: osnovni kurs za pretragu, konfiskaciju i sekvestraciju prihoda od online kriminala i uvodni kurs o kibernetičkom kriminalu i elektronskim dokazima.

Teme koje će se obraditi tokom ovog modula obuke su sledeće:

- Uvod u kibernetički kriminal – trendovi i sredstva;
- Tehnologija uključena u kibernetičkom kriminalu;
- Kibernetički kriminal kao krivično delo u domaćem zakonodavstvu;

- Prakse elektronskih dokaza, postupak i zakonodavstvo;
- Proceduralno pravo / istražne mere prema domaćem zakonodavstvu;
- Međunarodna saradnja;
- Osnovi finansijske istrage;
- Uloga i funkcija Jedinice finansijske inteligencije (JFI);
- Uvod u krivično delo pranje novca;
- Međunarodna saradnja o kibernetičkom kriminalu i finansijskoj istrazi;

Metodologija obuke

Kurs je trenutno strukturiran i projektovan da bude predstavljen na obuci, korišćenjem uputstva trenera. Korišćenje slučajeva studija za informisanje učesnika smatra se prikladnim za ovu vrstu obuke i u skladu je sa stilovima učenja odraslih umesto jednostavnog didaktičkog učenja. Korišćenje fizičkih primera tehnologije koja se pominje i korišćenje interneta može poboljšati učenje. Treneri treba da uzmu u obzir uključivanje vežbi i drugih nastavnih metoda u programu na nivou zemlje. Treneri bi trebali proveriti znanje učesnika tokom kursa, putem pitanja, kvizova ili drugih metoda kako bi se osiguralo da su ciljevi učenja postignuti.

Materijali za obuku (nastavni planovi) sadrže takođe važne informacije koje imaju za cilj upućivanje trenera tokom svake lekcije/sesije/teme.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnih i apelacionih sudova.

Trajanje: Dvodnevno.

1.1.20 Zaštita oštećenih i svedoka

ZKP priznaje kao posebnu kategoriju svedoke i oštećene, zbog ozbiljne opasnosti koja pretil njima ili njihovim članovima porodice kojima je možda potrebna zaštita. U praksi ima mnogo slučajeva u kojima oštećeni i svedoci ne svedoče zbog osećaja opasnosti po svoje zdravlje, život i imovinu, kao i za život članova svojih porodica. Stoga, u krivičnom postupku treba posvetiti odgovarajuću i posebnu pažnju zaštiti oštećene strane i svedoka, kako oni ne bi imali strah da svedoče i sarađuju sa sprovediocima zakona, sa jedne strane a sa druge strane, koliko je moguće obezbediti njihovo zdravlje, život i imovinu.

S obzirom na to da u sudskoj praksi još uvek postoji dilema o tome kako treba tretirati slučajeve zaštićenih svedoka i oštećenih lica, tokom ove obuke postavljaju se sledeća pitanja: Šta podrazumevamo ozbiljnom opasnošću? Šta je anonimnost? Koja je razlika između svedoka zaštićenih od strane javnosti i anonimnih svedoka? Koje postupke treba sprovesti radi zaštite oštećenog i svedoka itd. Pružanje tačnih i jasnih odgovora na takva pitanja će dovesti do boljeg i pravilnog sprovođenja zakonskih odredbi za zaštitu svedoka i oštećenih.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Izrade zahtev za zaštitnu meru ili anonimnost i nalog za zaštitu;
- Izrade nalog za zaštitu;
- Pravilno izvrše postupak za proglašenje zaštićenog svedoka;
- Pravilno razumeju zakonske odredbe koje se odnose na zaštitu svedoka i oštećenih;

Sadržaj

- Zahtev za zaštitnu meru ili anonimnost i izdavanje naloga za zaštitu od strane sudije;
- Nalog za anonimnost i njegovi oblici;
- Postupak za proglašenje zaštićenog svedoka i njegove beneficije prema zakonu.

Metodologija

Tokom ove obuke koristiće se kombinovana metodologija, gde će se, pored prezentacija u Power Point-u, sprovesti i interaktivne metode diskusije sa učesnicima. Učesnicima će takođe biti ponuđena slučajevi za diskusiju u grupama i slučajevi iz sudske prakse, izvršiće se simulacija uzimanja izjave zaštićenog svedoka i pripreme naloga za zaštitu.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnih i apelacionih sudova.

Trajanje: Jednodnevna.

1.1.21 Javna korupcija i krivično delo protiv javne dužnosti

Borba protiv javne korupcije i krivičnih dela protiv službene dužnosti predstavljaju jedan od najvećih izazova ne samo u našoj zemlji već i u pravnoj praksi drugih zemalja, a posebno zemalja u tranziciji. Izvršenje ovih krivičnih dela od strane službenih lica ugrožava vladavinu prava, ekonomski razvoj i perspektivu zemlje. Uspešna istraga ovih krivičnih dela je složena i zavisi od obezbeđivanja dovoljnih sredstava za istragu i blisku saradnju između državnih organa nadležnih za suzbijanje i suđenje ovih krivičnih dela.

Koliko je efikasan pravni okvir za borbu protiv ovog zločina, koliko se postiže u praksi izvršavanje odgovarajuće kvalifikacije inkriminirajućih radnji sa pravnim imenovanjem krivičnog dela iz ovog poglavlja. Kako razlikovati liniju razdvajanja između krivičnog dela zloupotrebe službenog položaja ili ovlašćenja i krivičnog dela sukoba interesa, sva ova i druga pitanja će biti u fokusu obuke, gde će učesnici imati priliku da kroz studijske slučajeve i diskusije unaprede svoju praksu u pravilnom sprovođenju zakona.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Analiziraju situacije prekoračenja granica službenih ovlašćenja;
- Identifikuju krivična dela protiv službene dužnosti, sličnosti i razlike između njih;
- Izvrše efektivnu istragu i odgovarajuću pravnu kvalifikaciju u vezi inkriminirajućih radnji.

Sadržaj

- Zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja službenog autoriteta;
- Zloupotreba službene informacije;
- Sukob interesa;
- Pronevera u vršenju dužnosti;
- Prevara na položaju;
- Neovlašćena upotreba imovine;
- Primanje i davanje mita, podmićivanje stranog javnog službenika;
- Trgovina uticajem;
- Donošenje nezakonitih presuda;
- Otkrivanje službenih tajni;
- Falsifikovanje službene dokumentacije;
- Nezakonita naplata i isplata;
- Nezakonito oduzimanje imovine tokom pretresa ili izvršenja sudske odluke;
- Nedeklarisanje ili lažno deklarisanje imovine, prihoda, poklona, druge materijalne dobiti ili finansijskih obaveza

Metodologija obuke

Tokom ove sesije obuke korišćićemo metodu prezentacija materijala u Power Pointu-u, uz slučajeve iz sudske prakse, kako bismo stimulisali interaktivnu diskusiju o izazovnim i kontroverznim pitanjima koja se javljaju u praksi.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnih i apelacionog suda i tužioci Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.22 Organizovani kriminal

Organizovani kriminal ozbiljno ugrožava razvoj demokracije i vladavine prava ugrožavanjem ljudskih prava, bezbednosti i ekonomskog razvoja zemlje. Međunarodna konvencija za borbu protiv organizovanog kriminala prilično dobro upućuje o ovom obliku kriminala, što podrazumeva da ovo krivično delo ugrožava ekonomski razvoj kako našeg društva i države, tako i drugih država. Koja je pravna infrastruktura za borbu protiv organizovanog kriminala, koji su oblici ili radnje koje se trebaju preduzeti kako bi se sprečio organizovani kriminal i efikasno sproveli relevantni mehanizmi, sva ova pitanja i dileme će se rešavati predstavljanjem slučajeva iz domaće i međunarodne prakse.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Demonstriraju profesionalne veštine u istrazi ovog krivičnog dela;
- Identifikuju pravnu strukturu za borbu protiv organizovanog kriminala;
- Pravilno primenjuju domaće i međunarodno zakonodavstvo.

Sadržaj

- Pravna definicija organizovanog kriminala;
- Domaći i međunarodni pravni okvir;
- Elementi identifikacije ovog krivičnog dela;

Metodologija

Metodologija koja će se koristiti u ovoj obuci više će se posvetiti interaktivnoj metodi diskusije sa učesnicima, a naročito diskusiji o dilemama i izazovima koji se pojavljuju u sudskoj praksi, uz praktične slučajeve i prezentacije u Power Pointu.

Korisnici: Sudije i tužioci Odeljenja za teška krivična dela i tužioci Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.23 Pranje novca

Pranje novca je krivično delo koje spada u grupu krivičnih dela protiv ekonomije i predstavlja stalnu pretnju ekonomijama svih zemalja. Operacije pranja novca su projektovane za uzimanje prihoda od nezakonitih aktivnosti, kao što su dobit od prevara i prikrivanje postojanja, izvora, odnosno sprovođenja ovih sredstava, tako da izgleda da prihod dolazi iz legitimnih izvora. Ukratko, „prljavi novac” je stvoren da lice bude zakonski čisto. Nakon što je nezakoniti novac opran, izvršilac je u stanju da potroši ili uloži nezakonita sredstva u zakonitu imovinu. Kosovo kao zemlja koja je izašla iz rata sa svojim specifičnostima, ima poteškoća u borbi protiv neformalne ekonomije u kojoj je većina transakcija izvršena u gotovom novcu bez povinovanja i prolaska kroz finansijske institucije. Ovo posebno predstavlja poteškoće u radu institucija koje imaju obavezu prijavljivanja transakcija. Ovome doprinosi i slaba međunarodna saradnja u ovoj oblasti i neusklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa EU Direktivom.

Koji su faktori za identifikaciju neformalne ekonomije? Koja je uloga JFI-a? Koji je odnos između domaćeg zakonodavstva sa onim iz EU-a? Obuka će se fokusirati na adresiranje ovih dilema i postavljenih pitanja detaljnom analizom domaćeg i zakonodavstva EU-a uključujući najbolje prakse.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Klasifikuju krivična dela pranja novca;
- Uporede domaće zakonodavstvo sa onim iz EU-a;
- Upoznaju i analiziraju rad finansijskih institucija i obaveze koje imaju ove institucije u borbi ove pojave;
- Koriste tehnike ispitivanja prevara kod pranja novca;
- Upoznaju se sa oblicima međunarodne saradnje;
- Analiziraju podnošenje slučajeva na sudu.

Sadržaj

- Razumevanje pojma i elemenata krivičnog dela pranja novca;
- Istraživanje pranja novca i identifikacija aktivnosti pranja novca;
- Faze pranja novca i šta ih karakteriše;
- Najčešće tehnike koje se koriste u pranju novca;
- Suđenje pranja novca;

Metodologija obuke

Metodologija koja će se koristiti u ovoj obuci više će se posvetiti interaktivnoj metodi diskusija sa učesnicima, a naročito diskusiji o dilemama i izazovima koji se pojavljuju u sudskoj praksi, uz praktične predmete obuke i prezentacije u PowerPointu.

Korisnici: Sudije osnovnih i apelacionog suda i tužiocima osnovnih i apelacionih sudova i specijalnog tužilaštva Republike Kosovo i istražitelji.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.24 Zastarelost

Zastarelost je važan institut krivičnog prava, koji se sastoji od činjenice da se sa istekom određenih rokova i u određenim situacijama krivično gonjenje ne može biti preduzeto, odnosno izrečena kazna se ne može izvršiti. Često u našoj sudskoj praksi pojavljuje se situacija i slučajevi kada sudije i tužioci imaju dileme i očigledne neizvesnosti u vezi sa pitanjima koja se odnose na zastarelost.

Šta je zastarelost krivičnog gonjenja? Šta je zastarelost izvršenja kazne? Kada počinje zastarelost krivičnog gonjenja i izvršenja kazne? U kojim slučajevima se vrši prekid roka zastarelosti?

Ovo i druga pitanja će se rešavati kroz ovu obuku analiziranjem praktičnih slučajeva i razradom zakonskih odredbi koje se odnose na ova pitanja.

Ciljevi

Po završetku ovog programa obuke, korisnici će biti u stanju da:

- Pravilno razumeju opis zastarelosti krivičnog gonjenja i izvršenja kazne;
- Analiziraju slučajeve kada počinje rok zastarelosti;
- Pravilno sprovode zakonske odredbe koje se odnose na zastarelost;
- Procene situaciju kada se može prekinuti rok zastarelosti.

Sadržaj

- Zastarelost krivičnog gonjenja;
- Zastarelost izvršenja kazne;
- Rokovi zastarelosti;
- Prekid rokova zastarelosti;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke korišćiće se kombinovana metodologija, gde će se pored prezentacija u Power Pointu, sprovoditi i interaktivne metode diskusija sa učesnicima. Učesnicima će takođe biti pružena i diskusija u grupama i slučajevi iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnih i apelacionog nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.25 Krivična dela protiv života i tela, sa posebnim naglaskom na krivično delo ubistva i teškog ubistva

Ljudsko pravo na život je najvažnije pravo u grupi ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ovo pravo je apsolutno, bez obzira na interese pojedinca u životu, životnoj sposobnosti, godinama i zdravstvenom stanju čoveka. Iz tog razloga, ovo pravo je zagarantovano najvažnijim međunarodnim aktima, ali je takođe zagarantovano i Ustavom Republike Kosovo. Pored njih, zaštitu prava na život sankcioniše i KZRK, predviđajući neke oblike krivičnih dela ubistva. Takođe, pored prava na život, poseban značaj KZRK posvećuje i zaštiti telesnog integriteta osobe.

Kako se definiše ubistvo? Koji su suštinski elementi krivičnog dela ubistva? Pod kojim okolnostima može se izvršiti krivično delo ubistva? Kako se kvalifikuje i šta karakteriše teško ubistvo? Koji su drugi oblici ubistva prema KZRK-u? Koja su druga krivična dela koja su deo u okviru krivičnih dela protiv života i tela?

Ovo i druga pitanja će biti adresirana kroz ovu obuku analiziranjem praktičnih slučajeva i razradom zakonskih odredbi koje se odnose na ova dela.

Ciljevi

Po završetku ovog programa obuke, korisnici će biti u mogućnosti da:

- Prošire znanja o krivičnim delima ubistva i teškog ubistva;
- Pravilno sprovode zakonske odredbe Poglavlja krivičnih dela protiv života i tela;
- Identifikuju suštinske elemente svakog oblika krivičnog dela ove prirode;
- Objasne posledice i opasnost ovih krivičnih dela.

Sadržaj

- Ubistvo;
- Teško ubistvo;
- Druga krivična dela koja su deo Poglavlja krivičnih dela protiv života i tela;

Metodologija obuke

Metodologija koja će se koristiti na ovoj obuci više će se posvetiti interaktivnoj metodi diskusija sa učesnicima, a naročito diskusiji o dilemama i izazovima koji se pojavljuju u sudskoj praksi, uz praktične predmete obuke i prezentacije u Power Pointu.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnih i apelacionog nivoa.

Trajanje: Jednodnevna obuka.

1.1.26 Krivična dela narkotika

KZRK pridaje poseban značaj krivičnim delima narkotika zbog opasnosti i ozbiljnih posledica koje se uzrokuju pri izvršenju ovih krivičnih dela. U tom smislu, zbog značaja i opasnosti ovih krivičnih dela, posebna sekcija KZRK-a posvećena je čitavom poglavlju, u kojoj su predviđena neka krivična dela koja se odnose na narkotike i njihove posebne oblike. Iz ovih razloga i predviđene kazne su takođe veće, u odnosu na prethodno krivično zakonodavstvo.

Koja je pravna definicija krivičnih dela ove prirode? Koje su okolnosti koje ova krivična dela čine izraženijim? Koje sankcije su predviđene za ova krivična dela?

Ovo i druga pitanja će biti adresirana kroz ovu obuku, analizom praktičnih slučajeva i razradom zakonskih odredbi koje se odnose na ova dela.

Ciljevi

Po završetku ovog programa obuke, korisnici će biti u mogućnosti da:

- Pravilno sprovode zakonske odredbe poglavlja krivičnih dela narkotika;
- Identifikuju suštinske elemente svakog oblika krivičnih dela ove prirode;
- Objasne posledice i opasnost ovih krivičnih dela.

Sadržaj

- Krivična dela narkotika prema KZRK-u;
- Okolnosti koje ova krivična dela čine okvalifikovanim;
- Vrste sankcija koje se mogu izreći izvršiocima krivičnih dela.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke će se koristiti kombinovana metodologija, u kojoj će pored prezentacija u PowerPointu-u, biće sprovedene i interaktivne metode diskusije sa učesnicima. Učesnicima će se takođe omogućiti diskusija u grupama i o slučajevima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnih i apelacionog nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.27 Krivična dela protiv prava u radnom odnosu

Pravo na rad i druga prava koja proizilaze iz prava na rad smatraju se osnovnim i veoma važnim ljudskim pravima. Ova prava su zagwarantovana Ustavom Republike Kosovo, zakonima i drugim podzakonskim aktima. Zbog velikog značaja ovih prava na ljudsko materijalno postojanje, i kršenje ovih prava smatra se krivičnim delom. Prema tome, KZRK u posebnom poglavlju predviđa određena krivična dela ove prirode, poglavlje koje je nazvano „Krivična dela protiv prava u radnom odnosu”. Kako je definisano kršenje prava u radnim odnosima? Koji su elementi krivičnog dela kršenja prava na zapošljavanje i nezaposlenost? Ko može biti izvršilac i žrtva ovih krivičnih dela? Koja su druga krivična dela koja su deo u ovom Poglavlju krivičnih dela? Ovo i druga pitanja će se rešavati kroz ovu obuku analiziranjem praktičnih slučajeva i razradom zakonskih odredbi koje se odnose na ova dela.

Ciljevi

Po završetku ovog programa obuke, korisnici će biti u mogućnosti da:

- Prošire znanja o krivičnim delima protiv prava u radnom odnosu;
- Pravilno sprovode zakonske odredbe ovog poglavlja;
- Identifikuju bitne elemente svakog oblika krivičnih dela ove prirode;
- Objasne posledice i opasnost ovih krivičnih dela.

Sadržaj

- Ugrožavanje prava u radnim odnosima;
- Ugrožavanje prava zapošljavanja i nezaposlenosti;
- Druga krivična dela koja su deo ovog Poglavlja.

Metodologija obuke

Tokom ove obuke će se koristiti kombinovana metodologija, u kojoj će se pored prezentacija u PowerPointu, sprovesti i diskusija sa učesnicima. Učesnicima će se takođe omogućiti diskusija u grupama i o slučajevima iz sudske prakse koji karakterišu dileme i izazove nastalih u praksi.

Korisnici Sudije i tužiocima osnovnih i apelacionog nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.1.28 Trgovina ljudima

Trgovina ljudima predstavlja veoma složeno krivično delo i globalni fenomen, koji u sebi uključuje elemente nekoliko krivičnih dela i ozbiljnih kršenja ljudskih prava. Ugroženi od trgovine ljudima mogu biti sva lica bez obzira na starost, pol, rasu ili nacionalnu pripadnost, međutim posebno su najugroženije žene i deca radi seksualne eksploatacije. Odgovorne institucije su potpuno svesne raznovrsnosti eksploatacije ljudi. Na osnovu toga, neophodno je dodatno izgraditi profesionalne kapacitete sudija i tužilaca u ispravnom sprovođenju važećeg zakonodavstva i ojačati saradnju sa drugim relevantnim institucijama za uspešnu borbu protiv ove pojave.

Koji su elementi krivičnog dela trgovine ljudima i drugih krivičnih dela povezana sa trgovinom ljudima? Kako se može uraditi identifikacija žrtava trgovine ljudima? Koja su prava žrtava trgovine? Kako se štite žrtve trgovine? Kako sprečiti trgovinu ljudima? Kako se vrši rehabilitacija i reintegracija žrtava trgovine ljudima? Koji su adekvatni načini saradnje između odgovornih institucija za sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima? Koji su elementi krivičnog dela za krijumčarenje migranata?

Da bi se dao odgovor na gore navedena pitanja, tokom obuke učesnici će imati priliku pristupiti slučajevima iz prakse, gde se mogu videti izazovi i problemi ispravnog sprovođenja zakonodavstva o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima, kao i načini kako se ovi izazovi i problemi mogu prevazići ili rešiti.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Sprovedu zakonodavstvo povezano sa trgovinom ljudima;
- Identifikuju elemente krivičnog dela trgovine ljudima;
- Razlikuju elemente krivičnog dela trgovine ljudima od elemenata drugih krivičnih dela;
- Sprovedu i poštuju prava žrtava trgovine ljudima u krivičnom postupku;
- Sprovedu postupak za nadoknadu štete.

Sadržaj

- Značenje i elementi trgovine ljudima;
- Krivična dela povezana sa trgovinom ljudima;
- Prava žrtava trgovine ljudima tokom krivičnog postupka;
- Zaštita i pomoć žrtvama trgovine ljudima;
- Ojačavanje saradnje i koordinacije između ključnih aktera;
- Nadoknada žrtava trgovine ljudima.

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene interaktivne metode, simulacije slučaja, rad u grupama za slučajeve iz prakse kao i pitanja i diskusije o temama koje su obuhvaćene u ovoj obuci.

Korisnici: Sudije i tužioci u prvom i drugom stepenu.

Trajanje: Jedan dan

1.1.29 Svedoci saradnici

ZKPK priznaje kao posebne kategorije svedoke u krivičnom postupku, i predviđa relevantni postupak za saslušanje svedoka. Kao svedokom se može prozvati lice, za koje se veruje da daje odgovarajuće informacije o izvršenom krivičnom delu kao i o počiniocima krivičnog dela, naročito svedok saradnik, stoga zaštita svedoka je od posebne važnosti. U praksi ima mnogo slučajeva da svedoci saradnici ne svedoče zbog osećaja rizika za njihovo zdravlje, njihov život i život članova porodice. Zbog toga, u krivičnom postupku, zaštiti oštećenog i svedoka treba pružiti potrebnu zaštitu tako da isti ne budu imali nikakvu intervenciju ili eventualno ometanja sa strane i iznutra.

Šta podrazumevamo sa svedocima saradnicima? Šta je anonimnost? Koja su njihova prava u postupku? Šta podrazumevamo sa ozbiljnim rizikom? Koja je razlika između odredaba ZKP-a, mera za zaštitu oštećenih i svedoka u odnosu na odredbe Zakona o zaštiti svedoka? Koja je razlika između svedoka zaštićenih od strane javnosti i anonimnih svedoka?

Obuka ima za cilj da kroz diskusije i predstavljanje najboljih praksi, i takođe kroz elaboracije gore navedenih dilema, doprinese efikasnijoj zaštiti svedoka tokom sudskog postupka. Korisnici ove obuke imaju mogućnost da razgovaraju i razmenjuju svoja iskustva u vezi sa izazovima koje imaju tokom rada, u svojstvu sudije ili tužioca.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Sprovedu zakonske odredbe u skladu sa pozicijom svedoka saradnika u krivičnom postupku;
- Unaprede profesionalne veštine za sprovođenje zakonskih odredbi tokom njihovog rada;
- Demonstrirati visoke profesionalne standarde prilikom ispitivanja svedoka saradnika.
- Pravilno tumače koristi svedoka saradnika u skladu prema zakonu.
- Pravilno sprovode postupak za proglašenje lica svedoka saradnika.

Sadržaj

- Svedoci saradnici u različitim fazama krivičnog postupka;
- Prava svedoka saradnika u krivičnom postupku;
- Ko može svedočiti u svojstvu svedoka saradnika;
- Postupak za proglašenje lica svedoka saradnika i njegove koristi prema zakonu.

Korisnici: Sudije i tužioci u prvom stepenu.

Trajanje: Jedan dan

1.1.30 Veštačenje i upotreba od strane tužilaca u krivičnom postupku

Poznato je da u toku krivičnog postupka glavni zadatak je utvrđivanje relevantnih činjenica za i protiv okrivljenog, preko koje se utvrđuje činjenično stanje. Tokom postupka, često se zahteva posebno poznavanje ne-pravnih nauka za proveru različitih činjenica, a sudija to ne poseduje, iz tog razloga zahteva se i izvršenje različitih veštačenja. Veštačenje je izvršenje određene delatnosti od strane veštaka da bi potvrdili ili procenili bilo koju relevantnu činjenicu o pitanju kada za njihovo utvrđivanje ili procenjivanje zahteva se znanje ili određena profesionalna stručnost.

Kada je potrebno veštačenje? U kojoj fazi postupka može se tražiti određeno veštačenje? Može li okrivljeni ili oštećeni tražiti od veštaka obavljanje veštačenja? Kako se procenjuje veštačenje kao dokaz od strane suda?

Kroz ovu obuku će se razmatrati određeni slučajevi kada su potrebna veštačenja, situacije u kojima su neophodna veštačenja ili kako se izvodi izveštaj o izvršenom veštačenju i saslušanju veštaka, i kako i koliko sud zavisi od procene izvršena veštačenja za utvrđivanje određene činjenice.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći:

- Proceniti slučajeve kada su potrebna veštačenja;
- Proširiti znanje o izvođenju veštačenja;
- Analizirati izveštaj veštaka;

Sadržaj

- Određivanje veštaka;
- Specifične oblasti u kojima se veštačenje može i treba biti određeno;
- Izvođenje veštačenja tokom glavnog pretresa;
- Procena izveštaja veštaka od strane suda;

Korisnici : Sudije i tužioci svih instanca u krivičnih pitanja.

Vreme trajanje: Jedan dan.

1.1.31 Primena Uputstva Kaznene Politike

Ocenjuje se da praksa kaznene politike u Kosovskim sudovima nije ista i usklađena. Odluke su pokazale ozbiljne nedostatke u načinu na koji sudovi pristupaju izricanju kazne. U tom cilju, Vrhovni Sud Kosova izdao je Uputstvo za Kaznenu Politiku koji ima za cilj da reši probleme u određivanju kazni i obezbedi jedinstven pristup u tom pogledu. Iako uputstvo nije pravno obavezujući, međutim, može uticati na izbegavanje nerazumnih razlika u izricanju kazni. Uputstvo predstavlja veoma važno sredstvo za sudije u proceni više individualnih okolnosti okrivljenih, kao i okvir za procenu odluke o kažnjavanju.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći:

- Proceniti olakšavajuće i otežavajuće okolnosti kažnjavanja;
- Proceniti olakšavajuće i otežane okolnosti kazne;
- Primeniti relevantna načela u određivanju kazne;
- Sprovoditi jedinstveni standard u određivanju kazna;

Sadržaj

- Proceduralne aspekte kaznene politike;
- Relevantna načela u određivanju kazna - ublažavanje i otežavanja
- Otežavajuće i olakšavajuće okolnosti iz člana 74
- Primenjivanje alternativne kazne i druge kazne
- Razmatranje odluka za kaznu od strane Apelacionog suda
- Tabela merenja kazne

Korisnici : Sudije i tužioci svih instanca u krivičnih pitanja.

Vreme trajanje: Jedan dan.

Specijalizovani programi

1.2 Specijalizovani programi

1.2.1 Specijalizovani program obuke za razvoj kapaciteta u borbi protiv korupcije

Cilj ovog specijalizovanog programa obuke je da na detaljan i sveobuhvatan način adresira potrebe za profesionalnim razvojem sudija i tužilaca koji se bave borbom protiv krivičnih korupcijskih dela. Program će tretirati izazove oko sprovođenja domaćeg zakonodavstva u efikasnoj borbi protiv korupcije, fokusirajući se na specifične aspekte koji su u praksi problematični. Pored njih, u ovoj oblasti biće tretirano međunarodno zakonodavstvo, sa fokusom na ono iz EU-e, uključujući i uspešne standarde i praksu zemalja koje su bile uspešne u borbi protiv ove pojave. Sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava i slobode biće deo ovog programa.

Takođe, u fokusu će biti aspekti unapređenja izrade pravnih akata. Oblici međuinstitucionalne saradnje i koordinacije nadležnih institucija za borbu protiv korupcije. Među temama obuhvaćenim ovim programom, svakako će se razmatrati i pitanja efikasnog upravljanja slučajevima korupcije.

Ciljevi

Po završetku ovog programa obuke, korisnici će biti u mogućnosti da:

- Demonstriraju pravilnu upotrebu koncepata i načela u efikasnom suzbijanju koruptivnih dela;
- Sprovođe zakone i teorije u praktičnim situacijama;
- Procenjuju relevantnost podataka i izvora pristupanja ovoj pojavi;

Sadržaj: Ovaj program se realizuje u tri sesije koje traju po dva (2) dana.

Korisnici: Sudije Osnovnih i Apelacionog suda, tužioci osnovnih i apelacionog tužilaštva i specijalnog tužilaštva Republike Kosovo, policijski službenici Odeljenja za borbu protiv korupcije, carinski službenici.

Sadržaj

I Sesija

1. Identifikacija i procena moguće javne korupcije:

- Domaća i međunarodna pravna struktura i praksa;
- Upoznavanje i procena potencijalnih koruptivnih pitanja.

2. Analiza dostupnih javnih informacija:

- Planovi istrage i prvi koraci;
- Razvoj istražnog plana;
- Pristup dokumentima i nejavnim informacijama;
- Uzimanje i traženje elektronskih evidencija;

Trajanje: Dvodnevno.

II Sesija

1. Forenzička analiza:

- Upotreba sredstava relevantnih institucija za borbu protiv korupcije pristupom finansijskim podacima.

2. Analiza transakcija visokog rizika:

- Upotreba sredstava relevantnih institucija za borbu protiv korupcije pristupom finansijskim podacima.
- Analiza transakcija visokog rizika;

3. Intervjui i priprema za suđenje:

- Tehnike intervjuisanja i izazovi;
- Intervjuisanje potencijalnih svedoka;
- Intervjuisanje mogućih ciljeva;
- Raspoređivanje dokaza;
- Mogući argumenti odbrane i izazovi na sudu;

Trajanje: Dvodnevno.

III Sesija

- Rešavanje slučajeva javne korupcije;
- Odlazak na sud – podnošenje slučaja;
- Moguća alternativna rešenja;
- Mere za sprečavanje i izlaganje javnoj korupciji;

Trajanje: Dvodnevno.

1.2.2 Specijalizovani program obuke za javnu nabavku na Kosovu

Na osnovu izveštaja institucija i organizacija za praćenje pravosuđa u Republici Kosovo, smatra se da su javne nabavke jedna od oblasti u kojoj postoji korupcija i da postoji potreba za razvijanjem znanja sudija i tužilaca u ovoj oblasti. Takođe je stalni zahtev sudija i tužilaca da razgovaraju sa svim relevantnim akterima u zemlji o procedurama javnih nabavki i problemima njihove primene u praksi.

Ovaj program se bavi navedenim zahtevima fokusirajući se na praktično razrađivanje svih faza javnih nabavki. U tom okviru, analiziraće se slučajevi iz prakse o načinu procene potreba i određivanja zahteva, tenderskih dosijea i procesa procene tendera. U fokusu ovog programa biće faza sprovođenja ugovora, kao i istraga i suđenje krivičnih dela ove prirode.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Analiziraju proces planiranja javne nabavke;
- Razumeju i razrade dosije tendera;
- Procene tehničke specifikacije i indikativno obaveštenje;
- Razumeju elemente za izbor ugovarača i određivanja cene;
- Identifikuju pokazatelje korupcije koji su vezani sa javnom nabavkom;
- Izrade plan za istragu krivičnih dela korupcije u javnim nabavkama.

Struktura: Struktura ovog programa realizuje se u dve sesije u trajanju po dva (2) dana.

Korisnici: Sudije Osnovnih i Apelacionog suda, tužioci osnovnih i apelacionog tužilaštava i tužioci specijalnog tužilaštva Republike Kosovo, policijski istražitelji, carinski službenici, službenici iz PAK-a i JFI-a.

Sadržaj

I Sesija

Procena potreba/Određivanje zahteva:

- Planiranje javne nabavke;
- Indikativno obaveštenje;
- Tehnička specifikacija;

Priprema/Proces dizajniranja i priprema tenderske dokumentacije:

- Tenderski dosije;
- Podnošenje tenderskog dosijea (pojašnjenja);
- Javno otvaranje;

Izbor ugovarača i faza određivanja cene:

- Komisije za procenu;
- Kriterijumi procene;
- Predlaganje pobjedničkog operatora;

Trajanje: Dvodnevno.

II Sesija

Faza sprovođenja ugovora:

Indikativni rizici korupcije u fazama javne nabavke.

- Procena potreba/određivanje zahteva;
- Priprema/Proces dizajniranja i pripreme tenderske dokumentacije;
- Izbor ugovarača i faza određivanja cene;
- Faza sprovođenja ugovora;

Koruptivne šeme i pitanja povezana sa prevarom:

- Plaćanje glavarine (harač);
- Sukob interesa;
- Šeme nameštenja ponuda;
- Zavereničke ponude;
- Lažnim šemama;

Planiranje istrage i gonjenje:

- Sadržaj plana istrage;
- Identifikacija izvora informacija;
- Planiranje kontrole kuće i prisluškivanja;
- Planiranje korišćenja doušnika;
- Planiranje traganja za imovinom;

Trajanje: Dvodnevno.

1.2.3 Specijalizovani program obuke u jačanju profesionalnih kapaciteta u borbi protiv kibernetičkog kriminala

Upotreba novih informacionih tehnologija, a posebno interneta, je od posebnog značaja u svakodnevnom životu. Ova pojava pogađa ne samo aktivnosti jednog organa, bilo državnog ili privatnog, koji je uključen u sferu poslovanja ili neprofitabilne aktivnosti, nego može uticati i na običnog čoveka u tokom svakodневnih aktivnosti u njegovoj privatnoj ili profesionalnoj sferi. Kao i svaka nova tehnologija koja je stavljena na raspolaganje velikom broju korisnika i internet ne predstavlja samo dobit i koristi, već istovremeno i niz problema. Kibernetički kriminal je kompleksni fenomen, i jedini način da mu se odupre je globalno tretiranje ovog problema. Stoga je potrebna saradnja svih relevantnih institucija i stručnjaka iz različitih oblasti kako bi se izbegla segmentna rešenja. Iz tog razloga je važno konceptiranje globalne arhitekture bezbednosti informacija kako bi se uzela u obzir tehnička i operativna dimenzija, pravna i regulatorna dimenzija, organizaciona i ekonomska dimenzija, ne zaboravljajući i ljudsku dimenziju.

Šta je kibernetički kriminal? Odakle dolazi? Šta mu pomaže da bude toliko rasprostranjen? Kako se boriti i sprečiti kibernetički kriminal? Koliko smo u opasnosti od ovog kriminala? Ko su moguće žrtve kibernetičkog kriminala? Koje je domaće i međunarodno zakonodavstvo koje sankcioniše kibernetički kriminal?

Program obuke je izrađen na način da pruži saznanja sudijama i tužiocima u vezi sa trenutnim tendencijama kibernetičkog kriminala i ključnim tehnikama za uspešnu borbu protiv dela ove prirode.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Procene potencijalni rizik kibernetičkog kriminala i razviju tehnike za borbu protiv njega;
- Upravljaju istraživanjem kibernetičkog kriminala;
- Bolje identifikuju i spreče krivična dela ove prirode;
- Upoznaju se sa tendencijama kibernetičkog kriminala.

Sadržaj: Struktura ovog programa ostvaruje se u tri sesije koje traju po dva (2) dana.

Korisnici: Sudije Osnovnih i Apelacionog suda, tužioci Osnovnih i Apelacionog tužilaštva i Specijalnog tužilaštva Republike Kosova, policijskih službenika nadležnih odeljenja za borbu protiv kibernetičkog kriminala.

Sadržaj

I Sesija

- Tehnologija i kriminal;
- Internet i kriminal;
- Pretnje, trendovi i izazovi kibernetičkog kriminala;
- Kibernetički kriminal kao krivično delo i izazovi za borbu protiv njega.

Trajanje: Dvodnevno.

II Sesija

- Procenjivanje i upravljanje rizikom;
- Borba protiv opasnosti virtuelne bezbednosti: e-mailova, virusa i hakera;
- Otkrivanje i sprečavanje pranja novca;
- Uloga forenzike u otkrivanju kibernetičkog kriminala;
- Uzimanje elektronskih dokaza;
- Elektronski dokazi –postupak i praksa.

Trajanje: Dvodnevno.

III Sesija

- Prekogranična i međunarodna saradnja u borbi protiv kibernetičkog kriminala; Šeme nameštanja ponuda;
- Mogućnosti uspešnog gonjenja međunarodnog e-kriminala i kibernetičkog kriminala.

Trajanje: Dvodnevno.

1.2.4 Specijalizovani program obuke za jačanje profesionalnih kapaciteta u borbi protiv pranja novca

Pranje novca je krivično delo koje spada u grupu krivičnih dela protiv ekonomije i predstavlja stalnu opasnost za privredu svih zemalja. Operacije pranja novca su dizajnirane kako bi se primali prihodi od nezakonitih aktivnosti, kao što su dobit od prevara i prikrićvanjem postojanja, izvora, ili sprovođenje ovih sredstava, tako da izgleda kao da prihodi dolaze iz legitimnog izvora. Ukratko, "prljavi novac" je zarađen kako bi izašao čist. Kada se nezakoniti novac očisti, izvršilac je u stanju da potroši ili uloži nezakoniti novac u zakonitu imovinu. Kosovo kao zemlja koja je izašla iz rata i sa svojim specifičnostima, ima poteškoće u borbi protiv neformalne privrede u kojoj je većina transakcija izvršena u gotovini bez sprovođenja i bez prolaska kroz finansijske institucije. Ovo naročito predstavlja poteškoće u radu institucija koje imaju obavezu prijavljivanja transakcija. Ovome doprinosi i slaba međunarodna saradnja u ovoj oblasti i nedostatak harmonizacije domaćeg zakonodavstva sa Direktivom EU-a.

Koji su faktori za identifikaciju neformalne ekonomije? Koja je uloga JFI-a? Koji je odnos između domaćeg zakonodavstva sa onim iz EU-a?

Obuka će se fokusirati na adresiranje ovih dilema i pitanja pokrenutih detaljnom analizom domaćeg zakonodavstva sa onim iz EU-a uključujući najbolje prakse.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Vršer klasifikaciju krivičnih dela pranja novca;
- Uporede domaće zakonodavstvo sa onim iz EU-a;
- Upoznaju i analiziraju rad finansijskih institucija i obaveze koje ove institucije imaju u borbi protiv ove pojave;
- Koriste tehnike ispitivanja prevare kod pranja novca;
- Upoznaju se sa oblicima međunarodne saradnje;
- Analiziraju podnošenje slučaja na sud.

Struktura

Struktura ovog programa ostvaruje se u tri sesije koje traju po dva (2) dana.

Korisnici

Sudije Osnovnih i Apelacionog suda, tužioci Osnovnih i Apelacionog tužilaštva i Specijalnog tužilaštva Republike Kosovo, policijski službenici odeljenja za borbu protiv korupcije, sudije i tužioci osnovnog nivoa, specijalno tužilaštvo i službenici policije Kosova.

Sadržaj

I Sesija

- Krivično delo pranja novca, finansiranje terorizma i sankcije;
- Slabosti finansijskih institucija kod pranja novca i finansiranja terorizma;
- Borba protiv pranja novca i finansiranja terorizma u praksi;
- Borba protiv pranja novca i finansiranja terorizma – zakonska struktura;
- Jedinica za finansijsku inteligenciju i izveštajni subjekti.

Trajanje: Dvodnevno.

II Sesija

- Tehnike kontrole prevara kod pranja novca;
- Prikupljanje informacija;
- Priprema ličnog profila;
- Traganja za sredstvima od strane primaoca;
- Traganja za sredstvima od strane platioca;
- Povratak sakrivenih imovina.

Trajanje: Dvodnevno.

III Sesija

- Prekogranična i međunarodna saradnja u borbi protiv pranja novca;
- Odlazak na sud – prijavljivanje slučaja;
- Moguća alternativna rešenja;
- Mere za sprečavanje pranja novca.

Trajanje: Dvodnevno.

Građanska oblast

1.3 Građanska oblast

1.3.1 Preliminarno razmatranje tužbe

Od trenutka prijema tužbe na sudu, do donošenja meritorne odluke u vezi sa pokrenutim pitanjem prema tužbi, Sud treba po službenoj dužnosti da utvrdi da li tužba ispunjava uslove za postupanje po njoj. Često se u sudskoj praksi dešava da se ne obraća pažnja ovoj fazi postupka, odnosno da sud ne preuzima odgovarajuće mere da bi utvrdio da li su ispunjene proceduralne pretpostavke za vođenje parničnog postupka. Preliminarno razmatranje tužbe je filter koji pomaže sudu u uklanjanju svih prepreka kako bi se nastavile druge faze postupka i imali efikasnije suđenje.

U ovoj fazi postupka sud ocenjuje da li su pretpostavke proceduralne i to: pretpostavke o sudu, strankama i o predmetu spora i pretpostavke o pravilnosti tužbe.

Koje proceduralne pretpostavke su vezane za sud, strane, predmet spora i pravilnost tužbe? Koje radnje i odluke sud treba preduzeti u zavisnosti od nalaza preliminarnog razmatranja tužbe? Kako preliminarno razmatranje tužbe utiče na dalji sudski postupak?

Obuka je dizajnirana u cilju odgovora na gore navedena pitanja i nejasnoća putem analize svih proceduralnih pretpostavki koje bi trebalo proceniti prilikom preliminarnog razmatranja tužbe.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Procenjuju ispunjavanje proceduralnih pretpostavki za pravilno vođenje parničnog postupka;
- Identifikuju odluke donete u ovoj fazi postupka;
- Preduzimaju odgovarajuće radnje i odluke u ovoj fazi postupka;

Sadržaj

- Procena tužbe;
- Sudske radnje u ovoj fazi postupka;
- Odluke koje se donose u ovoj fazi postupka;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim interaktivnim diskusijama.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova i stručni saradnici

Trajanje: Jedan dan

1.3.2 Obezbeđivanje tužbenog zahteva

Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na mirno uživanje svoje imovine i niko ne može biti lišen svoje imovine, osim ako nije u javnom interesu i u skladu sa uslovima utvrđenim zakonom i sa opštim načelima međunarodnog prava. Prilikom garantovanja garantovanih imovinskih prava, ali i drugih prava, određivanje bezbednosnih mera je moćno i važno sredstvo dostupno parničarima u građanskim predmetima.

Svrha bezbednosnih mera je zaštita prava i interesa strana u sudskim predmetima, sprečavajući prouzrokovanje nepopravljivog gubitka ili štete pre nego što sud donese konačnu odluku o meritumu tužbe. Takve mere se najčešće predlažu u slučajevima koji uključuju imovinske sporove, ali takođe postoje i u sporovima na osnovu tužbe za dugove i u porodičnim sporovima. Bezbednosne mere predstavljaju vrstu sudskog naloga kojim se stranci zabranjuje da raspolaže ili da na neki drugi način raspolaže svojim dobrima dok čeka na odluku o meritumu predmeta. One takođe mogu imati oblik naloga da se pojedina dobra zamrzavaju ili alternativno konfiskuju u očekivanju presude.

Ko može da podnese predlog za obezbeđivanje tužbenog zahteva? U kojoj fazi postupka može se podneti predlog? Koje su vrste mera za obezbeđivanje tužbenog zahteva? Koji su sudovi nadležni da odlučuju o ovim merama? Koje su razlike između privremenih mera obezbeđivanja tužbenog zahteva i mera obezbeđivanja? Kada treba odrediti garanciju?

Svrha ove obuke je da se adekvatno odgovori na gore navedena pitanja i dileme, podržavajući sudske profesionalce u pravilnoj primeni zakonskih odredbi u vezi sa obezbeđivanjem tužbenog zahteva.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Procenjuju ko može podneti predlog za obezbeđivanje tužbenog zahteva;
- U kojoj fazi postupka se može podneti zahtev;
- Razlikuju vrste mera za obezbeđivanje tužbenog zahteva;
- Utvrde nadležnost suda koji će odlučiti o ovim merama;
- Razlikuju privremene mere obezbeđivanja tužbenog zahteva od bezbednosnih mera; i
- Procenjuju slučajeve kada se mora obezbediti garancija;

Sadržaj

- Obezbeđivanje tužbenog zahteva
- Uslovi za utvrđivanje bezbednosnih mera
- Vrste bezbednosnih mera tužbenog zahteva
- Privremene mere
- Nadležnost odlučivanja o bezbednosnim merama tužbenog zahteva
- Sadržaj rešenja o utvrđivanju bezbednosne mere.
- Razlika između privremene bezbednosne mere i bezbednosne mere
- Garancija prilikom utvrđivanja bezbednosne mere tužbenog zahteva

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama kako bi se u potpunosti postigli ciljevi ove obuke.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova i stručni saradnici

Trajanje: Jedan dan

1.3.3 Način sticanja svojine i njena zaštita

Za sticanje prava svojine na pokretne i nepokretne stvari, zakonska doktrina i važeće zakonske odredbe utvrđuju uslove i načine njenog sticanja. Važeći zakon o svojinskim i drugim stvarnim pravima ima novina o načinu sticanja svojine koje se razlikuju od prethodnog zakona.

Svako kršenje prava na svojinu, daje pravo vlasniku da traži sudsku zaštitu za zaštitu prava svojine. Tretiranje ove teme za pravosuđe je neophodnost zbog promena u domaćem zakonodavstvu i standarda iz protokola I EKLjP-a.

Kako se stiče pravo svojine nad pokretnom i nepokretnom imovinom, u skladu sa važećim zakonima? Koja zaštita se pruža pravu svojine prema Ustavu, zakonima i međunarodnim aktima? Koja su ovlašćenja i ograničenja prava svojine? Koje su razlike između tužbi za zaštitu prava svojine? Kako obavljati sprovođenje u praksi materijalnih odredbi u konkretnim slučajevima imovinskih sporova?

Svrha ove obuke je da se razjasne sve dileme koje se pojavljuju u sudskoj praksi u vezi sa načinima sticanja prava svojine i tužbe za zaštitu prava svojine.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Prošire znanje o pravu svojine, ovlašćenja, ograničenja i njena zaštita;
- Razlikuju načine sticanja prava svojine prema važećem zakonu;
- Upoređuju vrste tužbi za zaštitu svojine;
- Sprovode sudsku praksu ESLjP-a o slučajevima zaštite prava svojine.

Sadržaj

- Načini sticanja prava svojine;
- Zaštita prava svojine uopšte;
- Tužbe za zaštitu prava svojine;
- Protokol I EKLjP-a;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, praćena praktičnim primerima i interaktivnim učešćem u obuci i metodom kratke PowerPoint prezentacije.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova, Apelacionog suda i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.3.4 Sudska zaštita prava svojine

Pravo svojine kao jedno od osnovnih ljudskih prava uživa zaštitu u svim pravnim sistemima i međunarodnim aktima, a posebno u Protokolu I EKLjP-a. Tužbe za zaštitu prava svojine su tradicionalne, one koje su nasleđene od rimskog prava i priznaju ih svi pozitivni pravni sistemi. Te tužbe su: Revindikaciona tužba, negatorna tužba i publicijanska tužba, koje se mogu podneti u određenim slučajevima kada se vlasniku stvari krši pravo svojine.

Ko ima legitimitet da podigne ove tužbe? Šta treba da dokaže tužilac protiv tuženog koji je prekršio pravo svojine? Koja protivljenja može koristiti tuženi protiv tužioca? Koje su karakteristike tužbi za zaštitu prava svojine? Da li zastareva pravo podnošenja ovih tužbi? Koje su ograničenja prava svojine?

Ovo su neka od ključnih pitanja koja će se obraditi tokom ove obuke.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razlikuju definicije između svojine i prava svojine
- Unapređuju znanje o članu 1 Protokola EKLjP-a
- Primenjuju pravo susedstva
- Primenjuju odredbe o imisijama
- Primenjuju odredbe o zaštiti svojine
- Razlikuju svrhu i specifičnosti vrsta tužbi

Sadržaj

- Pojam svojine
- Svojina i imovina
- Važnost zaštite prava svojine
- Tužbe za zaštitu prava svojine
- Ograničenja prava svojine

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova i stručni saradnici

Trajanje: Jedan dan

1.3.5 Sudska zaštita od ometanja posedovanja i servituta

Posedovanje je stvarna vlast nad stvarima, svojina je zakonska vlast nad stvarima. Da je osoba vlasnik ne može se utvrditi na prvi pogled, dok kao posednik stvari može se odmah primetiti jer je ovde potrebno tražiti činjenično ovlašćenje nad stvarima. U rimskom pravu postojala je razlika između svojine i posedovanja, prema kojoj je bilo neophodno ispuniti dva uslova: činjenična vlast nad stvarima ili Corpus possessiones i volja da stvar zadrži vlasnik kao vlasnik stvari. Svi građanski zakonic razlikuju posedovanje i vlasništvo.

Stvarna prava, uključujući i pravo na servitut, uživaju sudsku zaštitu od ometanja prava na servitut. Servituti, kao stvarna prava, uživaju pravnu zaštitu i pozitivno zakonodavstvo predviđa način zaštite servituta. Sudska praksa ima dileme o tužbama za zaštitu servituta i pitanjima koja se tiču provere postojanja stvarnog servituta i njihovog uspostavljanja.

Ko ima sudsku zaštitu od čina ometanja posedovanja i prava na korišćenje servituta? Šta treba da sadrži tužbeni zahtev za ometanje posedovanja? Koje su činjenice koje se moraju potvrditi u sporovima ometanja posedovanja i servituta? Koji je rok predviđen u sporovima ometanja posedovanja?

Svrha ove obuke je da se razjasne sve dileme koje se pojavljuju u sudskoj praksi u vezi sa sudskom zaštitom za ometanje posedovanja i servituta.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razlikuju specifičnosti sporova ometanja posedovanja i prava na posedovanje;
- Razlikuju tužbu za ometanje posedovanja od drugih tužbi;
- Identifikuju uslove za zaštitu od čina ometanja posedovanja;
- Pravilno primene rokove za sudsku zaštitu u sporovima posedovanja i servituta;
- Pravilno primenjuju sudsku praksu u vezi sa ovim sporovima;

Sadržaj

- Specifičnosti u postupku sporova ometanja posedovanja i prava na servitut;
- Elementi čina ometanja posedovanja i servituta;
- Rokovi za sudsku zaštitu u sporovima ometanja posedovanja i servituta;
- Sudska praksa u vezi sa ovim sporovima;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama kako bi svaki učesnik bio aktivan tokom cele obuke.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.3.6 Sudska zaštita u slučajevima uvrede i klevete

Danas cirkulišu razne definicije o kleveti. U nekim savremenim zakonima koji regulišu ljudska prava, kleveta se definiše kao “protivpravni napad” na “čast i ugled” definisan u članu 17. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim Pravima. Evropska Konvencija o ljudskim pravima ne pruža direktnu ili indirektnu zaštitu prava na čast ili ugled, ali u nekim posebnim rešenjima priznaje svoju zaštitu u okviru privatnosti, porodičnog života i nepovredivosti doma i prepiske iz člana 8. Evropske konvencija o ljudskim pravima. Zakon protiv klevete i uvrede, klevetu definiše kako sledi: “objavljivanje lažne činjenice koju izdavač zna ili treba da zna da je činjenica i izjava lažna, čije značenje šteti ugledu druge osobe”, dok je uvreda definisana kao “izjava, ponašanje i objavljivanje izjave upućene drugoj osobi koja je uvredljiva.” Iz činjenice da u našim sudovima postoji sve veći broj slučajeva nadoknade za klevetu i uvredu, s tim u vezi nedostaje sudska praksa i elaboracija ove teme, to je potrebno sudijama.

Koji je pojam klevete i uvrede? Koji uslovi moraju biti ispunjeni za podnošenje tužbe za klevetu i uvredu? Da li se izjava ili objavljivanje stvarne činjenice može smatrati klevetom? Koji oblik nadoknade pripada oklevetanoj ili uvređenoj osobi? Kakva je praksa Evropskog suda za ljudska prava u pogledu klevete i uvrede?

Ova obuka će se baviti ovim i drugim pitanjima.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke učesnici će moći da:

- Razlikuju odgovornost za klevetu i uvredu, slučajeve isključenja odgovornosti i ograničenja odgovornosti;
- Pravilno primene način utvrđivanja naknade za klevetu i uvredu, i
- Prepoznaju praksu Evropskog suda za ljudska prava u pogledu klevete i uvrede;

Sadržaj

- Podnošenje tužbe za klevetu i uvredu;
- Pravo na naknadu nematerijalne štete u slučaju klevete i uvrede;
- Sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, prućene praktičnim primerima i interaktivnim učešćem učesnika u diskusije.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova, apelacionog suda i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.3.7 Sudska zaštita u sporovima iz radnog odnosa prema Zakonu o radu

U posljednjih nekoliko godina povećan je broj sporova iz radnog odnosa. Razlog za to je što važeće zakonodavstvo imalo nedostatke i da sudska zaštita nije bila adekvatna, u tom slučaju je prekršeno pravo zaposlenog iz radnog odnosa. Shodno tome, odredbe koje su regulisale ovu oblast su bile podeljene na mnoge zakone i propise, koji su doneseni i usvojeni u različitim ekonomskim, društvenim i političkim okolnostima. Kao rezultat toga, i sudije su imale i imaju poteškoća u adekvatnoj primeni ovih zakona koji se odnose na zaštitu prava radnika koja proizilaze iz radnog odnosa.

Koja je oblast primene Zakona o radu? Koje su vrste ugovora o radu prema Zakonu o Radu? Koji su uzroci prestanka radnog odnosa prema Zakonu o radu? Koji je postupak pre prestanka radnog odnosa od strane poslodavca? Koja su sredstva poslodavca za pružanje sudske zaštite? Koji su zakonski rokovi za pružanje sudske zaštite u radnim sporovima? Koje su sudske odluke suda o radnim sporovima?

Ova obuka je osmišljena i strukturirana kako bi se analizirao i razjasnio postupak koji su pokrenuli zaposleni u slučajevima kršenja radnih obaveza od strane poslodavaca, uključujući identifikaciju preduslova koje podnosilac zahteva mora ispuniti pre obraćanja sudu tužbom za pružanje sudske zaštite u slučajevima kada se tužbom obrati sudu.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razlikuju sporove civilnih službenika i druge sporove iz radnog odnosa prema Zakonu o radu;
- Pravilno primenjuju odredbe relevantnog zakona procenom rokova za traženje sudske zaštite;

Sadržaj

- Ugovori o radu i njihove vrste;
- Sporovi iz radnog odnosa prema Zakonu o radu;
- Sudski postupak za zaštitu radnog prava;
- Poštovanje rokova za traženje sudske zaštite;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, praćene primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova i Apelacionog suda i stručni saradnici sudova.

Trajanje: Jedan dan

1.3.8 Zajednička imovina supružnika i njena podela

Supružnici, pored svojih ličnih odnosa, u braku, stvaraju i imovinske odnose, pri čemu stvaraju imovinu, koja se prema kosovskom Zakonu o porodici naziva zajedničkom imovinom supružnika. Supružnici u braku su jednaki u svim ličim i imovinskim odnosima zagwarantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, kao i Protokolom 7 Konvencije, zatim Ustavom Republike Kosovo, kao i Zakonom Kosova o porodici.

Od čega se sastoji zajednička imovina supružnika? Šta je posebna imovina supružnika? Šta uključuje doprinos supružnika u stvaranju zajedničke imovine? Šta moraju imati u vidu prilikom odlučivanja o podeli zajedničke imovine?

To su najaktuelnija pitanja sa kojima se suočavaju sudovi tokom uspostavljanja i sprovođenja zakonodavstva o zajedničkoj imovini supružnika i njene podele.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Procene zajedničku i posebnu imovinu supružnika.
- Procene šta uključuje doprinos supružnika u stvaranju zajedničke imovine,
- Zakonito i pravilno odlučuju u sporovima između supružnika u slučaju nesaglasnosti o zajedničkoj imovini.

Sadržaj

- Zajednička i posebna imovina supružnika;
- Podela zajedničke imovine supružnika;
- Imovina stvorena tokom faktičke zajednice (vanbračne)
- Potvrđivanje doprinosa supružnika u stvaranju zajedničke imovine
- Upravljanje zajedničkom imovinom

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama kako bi svaki učesnik bio aktivan tokom cele obuke i kako bi se u potpunosti postigli ciljevi ove obuke

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova i stručni saradnici

Trajanje: Jedan dan

1.3.9 Naknada materijalne i nematerijalne štete i sudska praksa

Veliki broj sudskih sporova za naknadu štete, bilo materijalne ili nematerijalne štete, neusaglašena sudska praksa u pogledu odlučivanja i kriterijuma za utvrđivanje visine nematerijalne štete, su pokazatelji koji pokazuju da je tretiranje ove teme veoma važno.

Građanskopravna zaštita dobara i postojanje građanskopravne odgovornosti predstavlja važan segment u kontekstu obezbeđivanja višeg nivoa zaštite pravno zaštićenih dobara. Tačno utvrđivanje odgovornosti uzročnika štete i ostvarivanja prava oštećene strane na naknadu štete, u vanugovornom građanskopravnom odnosu predstavlja jedan od izazova sudija građanske oblasti. Iako je sudska praksa relativno razvijena na ovu temu, veliki broj slučajeva u kosovskim sudovima, dinamika povećanja broja slučajeva prijavljenih za naknadu štete uticali su na postojanje razlike u sudskoj praksi, naročito u pogledu kriterijuma za utvrđivanje visine materijalne i nematerijalne štete, a ne materijalnih, ali i način utvrđivanja činjeničnog stanja u ovim slučajevima često ima nedostataka.

Osnova odgovornosti za novčanu naknadu materijalne i nematerijalne štete? Koji su kriterijumi za utvrđivanje visine materijalne i nematerijalne štete? Kako se dokazuje činjenično stanje u materijalnom i nematerijalnom postupku naknade štete? Kako u praksi sprovesti materijalne odredbe u konkretnim slučajevima sporova za materijalnu i nematerijalnu naknadu štete? Kakva je praksa utvrđivanja visine naknade materijalne i nematerijalne štete?

Tema obuke je strukturirana na način da odgovori na gore navedena pitanja i nejasnoće analizom svih materijalno-pravnih odredbi koje se odnose na naknadu materijalne i nematerijalne štete.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Pravilno tumače i sprovode odredbe koje se odnose na odgovornost za materijalnu i nematerijalnu štetu;
- Primenjuju jednake kriterijume u sudskoj praksi što se tiče kriterijuma i visini nematerijalne štete;
- Pravilno primenjuju odredbe o visini naknade materijalne i nematerijalne štete;
- Obračunavaju kamatu za nematerijalnu štetu.

Sadržaj

- Materijalna i nematerijalna šteta prema ZOO-u;
- Odgovornost za naknadu materijalne i nematerijalne štete;
- Kriterijumi o utvrđivanju visine materijalne i nematerijalne štete;
- Način dokazivanja u postupku naknade materijalne i nematerijalne štete;
- Praksa o utvrđivanju visini naknade materijalne i nematerijalne štete;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova i stručni saradnici

Trajanje: Jedan dan

1.3.10 Eksproprijacija i određivanje naknade

Kao što je poznato, pravna institucija eksproprijacije omogućava da se vlasnik može lišiti prava svojine samo pod uslovima predviđenim zakonom, pod uslovom da se eksproprijacija vrši u svrhu opšteg interesa. S obzirom da se eksproprijacija u praksi često pojavljuje, pravilna primena zakonskih odredbi Zakona o eksproprijaciji garantuje imovinsko pravo vlasnika čija se imovina ekspropriše u opštem javnom interesu. Stoga je neophodno da sprovodioci ovog zakona stiču dublje znanje ovog pravnog instituta kako bi ovo znanje doprinelo unifikaciji sudske prakse u kosovskim sudovima.

Kada i pod kojim uslovima nepokretna imovina može da bude eksproprišana? Koji organ sprovodi postupak eksproprijacije? Ko određuje naknadu za eksproprišanu nepokretnost? Kako se određuje i koji su kriterijumi za određivanje naknade za eksproprišanu nepokretnost?

Ova obuka je dizajnirana i strukturirana da analizira i razjasni postupak eksproprijacije, da identifikuje preduslove za eksproprijaciju, kriterijume koji se sprovode za eksproprijaciju, kako u slučajevima kada je organ za eksproprijaciju opština, tako i u slučajevima kada je organ za eksproprijaciju vlada.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Procenjuju pravne uslove koji se moraju ispuniti za eksproprijaciju;
- Pravilno sprovode odredbe Zakona o eksproprijaciji, kada je u pitanju vlada ili opština kao organ za eksproprijaciju; i
- Identifikuju način i kriterijume za određivanje naknade u slučajevima eksproprijacije;

Sadržaj

- Zakonski uslovi za eksproprijaciju;
- Postupak eksproprijacije u slučajevima kada je organ za eksproprijaciju vlada ili opština;
- Preliminarna i konačna odluka o eksproprijaciji i pravna sredstva;
- Način i kriterijumi za određivanje naknade u slučajevima eksproprijacije;

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova i Apelacionog suda kao i predstavnici Ministarstva finansija koji se bave postupcima naknade kod organa za eksproprijaciju i stručni saradnici sudova

Trajanje: Jedan dan

1.3.11 Uzroci raskida ugovora, sa posebnim naglaskom na ugovor o prodaji

Ugovor predstavlja jedan od najvažnijih izvora obaveza i istovremeno centralna institucija pravne komunikacije između ugovornih strana. Da bi ugovor bio validan, ugovorne strane moraju ispuniti neke od uslova utvrđenih zakonom, a u slučajevima kada je ugovor u suprotnosti sa javnim redom, obavezujućim odredbama ili društvenim moralom, onda može doći do ništavosti ugovora, dok u slučaju kada je ugovor zaključila strana sa ograničenim poslovnim sposobnostima, ili kada je bilo nedostataka u pogledu volje strana, onda dolazi do rušljivosti ugovora. U praksi ima mnogo slučajeva kada ugovorne strane ne poštuju uslove predviđene za važnost ugovora, stoga će tretiranje ove teme pomoći sudijama u analizi i objašnjenju uzroka na osnovu kojih se ugovor može raskinuti ili poništiti.

Koji se ugovori smatraju apsolutno ništavnim i koji rušljivim? Način odlučivanja o ovim slučajevima? U kojim slučajevima se može izvršiti njihova konverzija? Ko može da podnese zahtev za ništavost i poništenje ugovora?

Ova obuka je strukturirana da odgovori na pitanja u vezi sa uslovima koji se moraju ispuniti kako bi se došlo do poništenja i raskida ugovora, načinom odlučivanja, procenom zakonskih rokova u takvim slučajevima.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Procenjuju zakonske uslove koji se moraju ispuniti da bi se ugovor smatrao ništavnim i rušljivim.
- Identifikuju posledice ništavnosti i poništenja ugovora
- Pravilno sprovode Zakon o obligacionim odnosima koji se odnosi na nevažnost ugovora.

Sadržaj

- Ništavni ugovori
- Rušljivi ugovori
- Posledice ništavnosti i poništenja ugovora
- Konverzija

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćene primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova, Apelacionog suda i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.3.12 Zastarevanje prema odredbama ZOO-a

Zastarevanje je pravna institucija obligacionog prava prema kojem se zahtev poverioca ne može ostvariti sudskim putem, odnosno aparatom nasilja - suda kao državnog organa, zbog isteka vremena u kojem bi se tužba trebala podneti. Zastarevanje zahteva se dešava kako bi se garantovala pravna sigurnost, tako da poverioci mogu zaštititi svoje zahteve u određenom roku, jer se može desiti da zaštitu prava sudskim putem postane nemoguća, zbog prolaska vremena definisanog zakonom.

Može se reći da se zastarevanje smatra jednim od najvažnijih instituta obligacionog prava, jer obezbeđuje da pravni obligacioni odnosi budu održiviji. Poverioci moraju biti veoma pažljivi da se njihovi zahtevi ostvaruju i da se ne dozvoljava da utiče na njihove obligacione odnose. Prema tome, zastarevanje je jedan od načina za gašenje obaveze do koje se dolazi pasivnim ponašanjem poverioca i aktivnim ponašanjem dužnika.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Prošire znanje o zastarelosti,
- Izračunaju rokove zastarelosti, i
- Utvrđuju vreme toka zastarelosti.

Sadržaj

- Opšta pravila zastarelosti
- Izračunavanje početka, prestanka zastarelosti i toka zastarelosti
- Odricanje od zastarelosti
- Rokovi zastarevanja za određene zahteve
- Zabrana promene roka zastarelosti

Metodologija obuke

Tokom ove obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkom diskusijom kako bi svaki učesnik bio aktivan tokom cele obuke.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova, Apelacionog suda i stručni saradnici

Trajanje: Jedan dan

1.3.13 Alternativno rešavanje sporova, sa posebnim naglaskom na posredovanje

Primena alternativnih oblika rešavanja sporova, naročito posredovanja je od posebnog značaja s obzirom da povećava pravnu sigurnost i omogućava privlačenje stranih investicija toliko potrebnih za ekonomski razvoj, jer u savremenom svetu poslovanja, biznisi i građani su zainteresovani za rešavanje sporova van sudskog postupka. U svojim nastojanjima da stvori savremeni pravni sistem, Kosovo je uspostavilo pravnu osnovu koja omogućava alternativno rešavanje sporova. Tretiranje ove teme je više nego neophodno, s obzirom da će kosovske sudije i tužioci učiti o novim nacionalnim i međunarodnim pravilima posredovanja, prednostima posredovanja, pravnim posledicama posredovanja, ulozi sudija i tužilaca u upućivanju slučajeva u centrima za posredovanje i ulozi posrednika u usklađivanju stavova sa stranama uključenim u sporu.

Koliko se u praksi primenjuju alternativne procedure? Koje su nadležnosti suda za razmatranje važnosti sporazuma o posredovanju? Koja su najbolja iskustva i prakse zemalja u regionu u primeni alternativnih procedura? Koliko je domaće zakonodavstvo usklađeno sa međunarodnim zakonodavstvom?

Program je izrađen na način da se bavi dilemama i poteškoćama koje se susreću u trenutnoj sudskoj praksi, kroz interaktivne diskusije i razmatranje praktičnih slučajeva.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Primenjuju alternativna rešavanja sporova;
- Razlikuju nadležnosti suda i posrednika u vezi sa posredovanjem;
- Pravilno primenjuju zakonodavstvo koje reguliše ovu oblast;

Sadržaj

- Uloga i odgovornosti sudije i tužilaca u vezi sa upućivanjem slučajeva na posredovanje.
- Uloga i odgovornost posrednika u odnosu na strane uključene u sporu tokom održavanja sesije posredovanja.
- Sporazum o posredovanju.
- Izvršenje sporazuma postignutih u posredničkom postupku.

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćene primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije Osnovnih sudova, tužioci Osnovnih tužilaštava, stručni saradnici i posrednici.

Trajanje: Jedan dan

1.3.14 Presuda i vrste presuda prema odredbama Zakona o parničnom postupku

Zakon o parničnom postupku o meritornom načinu odlučivanja u sudskim sporovima je predvideo nekoliko vrsta presuda koje se mogu izdati od suda u određenim okolnostima i ispunjavanjem određenih proceduralnih uslova. Procena specifičnih uslova za svaku vrstu presude od strane sudova stvorila je određene dileme koje utiču u nekim slučajevima da sudovi pogrešno procene ove uslove a samim tim i izdaju se zaključci odnosno presude koje krše odredbe parničnog postupka.

Koje su vrste presuda prema odredbama Zakona o parničnom postupku? Koji uslovi trebaju biti ispunjeni za izdavanje svake vrste presude? Šta treba da sadrži obrazloženje svake vrste presude?

Gore navedena pitanja koja će se razmatrati u ovoj obuci su neka od ključnih pitanja gde će se pokušati da se daju odgovarajući odgovori koji se nadovezuju sa presudom kao oblikom meritornog odlučivanja u parničnim pravnim pitanjima i vrstama presuda koje mogu da izdaje sud o nekom parničnom pravnom pitanju.

Učesnici će imati priliku da kroz materijal koji će dobiti od trenera, diskusija, analize studija slučaja razrađuju i pravilno primenjuju odredbe parničnog postupka vezano za presudu i vrste presuda.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Procene uslove za izdavanje raznih vrsta presuda;
- Propisno sastave obrazloženje svake vrste presude kao oblik meritornog odlučivanja;

Sadržaj

- Presuda;
- Vrste presuda i uslovi za njihovo izdavanje;
- Sadržaj presude i obrazloženje svake vrste presude;

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama, tako da svaki od učesnika bude aktivan u svakom trenutku tokom cele obuke.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan.

1.3.15 Redovni i vanredni pravni lekovi prema ZKP-u

Prilikom donošenja odluke od strane nižih sudova, često se desi da se prave greške kako u formalnom tako i u materijalnom smislu, koje mogu da utiče na pravnu garanciju prava stranaka u parničnom postupku. Stoga, kroz upotrebe redovnih i vanrednih pravnih lekova, stranke mogu osporiti (pobijaju) ove odluke i da traže poštovanje njihovih zahteva i zaštitu njihovih prava u tom postupku.

Šta treba da sadrže redovni i vanredni pravni lekovi? Koji su najčešći uzroci za njihovo podnošenje? Koji je postupak za prijem i razmatranje ovih lekova? Koje su odluke koje sudovi donose u vezi sa redovnim i vanrednim pravnim lekovima?

Ova obuka je planirana i strukturirana tako da se vrše analize i da se razlaže postupak podnošenja redovnih i vanrednih pravnih lekova od strane ovlašćenih lica kao i odlučivanje sudova iz viših stepena o ovim lekovima.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Analiziraju zakonske uslove za podnošenje i odlučivanje prema ovim pravnim lekovima;
- Primenjuju zakonske odredbe koje se odnose na prethodno razmatranje ovih pravnih lekova u prvostepenom sudu;

Sadržaj

- Postupak odlučivanja žalbom;
- Postupak odlučivanja prema reviziji;
- Postupak odlučivanja prema predlogu za ponavljanje postupka;
- Odnos revizije i predloga za ponavljanje postupka;
- Zahtev za zaštitu zakonitosti i postupak odlučivanja;

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova i Apelacionog suda (divizija za građanska pitanja), kao i sudski stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan.

1.3.16 Dozvola za izvršenje i odlučivanje po prigovorima

Zakon o izvršnom postupku uređuje postupak po kome sudovi i privatni izvršitelji utvrđuju i sprovode izvršenje na osnovu izvršnih dokumenata i verodostojnih dokumenata, osim ako posebnim zakonom nije drugačije predviđeno. Zakon o izvršnom postupku predviđa prigovor kao pravni lek kojim stranke mogu osporiti odluku izvršnog organa, kojom se dozvolilo izvršenje. Primena izvršnog postupka od strane privatnog izvršenja ima prednost skidanja odgovornosti upravljanja izvršnim postupkom od strane sudija i sudskih službenika za izvršenje, što često preuzima značajan deo njihovog vremena.

Kako privatni izvršitelj odlučuje o sprovođenju izvršenja? Ko odlučuje o prigovoru na nalog za izvršenje? Koja je teritorijalna nadležnost privatnih izvršitelja i sudova? U kojim slučajevima sud dozvoljava i sprovodi izvršenje?

Program je izrađen tako da rešava dileme i poteškoće sa kojima se suočava u trenutnoj sudskoj praksi, putem interaktivnih diskusija i razmatranja praktičnih slučajeva.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- razlikuju koji su izvršni dokumenti i verodostojni dokumenti;
- svrstavaju u kategorije i procene slučajeve kada izvršenje se vrši od privatnog izvršitelja a kada od suda;
- procene pravne lekove u izvršnom postupku.

Sadržaj

- Izvršni naslovi- izvršni dokument i verodostojni dokument;
- Uslovi za dozvolu izvršenja;
- Ovlašćenje za odlučivanje vezano za prigovor;
- Razlozi za podnošenje prigovora i sudske odluke u vezi sa tim;

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćeni primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije osnovnog suda, sudije apelacionog suda, stručni saradnici i privatni izvršitelji.

Trajanje: Jedan dan.

1.3.17 Izvršenje sudskih odluka u porodičnim pitanjima i radnim sporovima

Stupanjem na snagu Zakona o izvršnom postupku, predviđeno je da prvostepeni izvršni postupak vodi i odluči privatni izvršitelj, izuzetak je da sudija pojedinac kada ovim zakonom je predviđeno da izvršenje određuje i vodi sud kao organ prvog stepena. U smislu ovog zakona, svojstvo izvršnog organa ima privatni izvršitelj i prvostepeni sud, što nije predviđeno prethodnim zakonima izvršnog postupka. Ovaj zakon ima za cilj da izvršni predmeti zbog njihove hitne prirode mogu da se rešavaju za što kraće vreme, što će direktno imati pozitivan uticaj na zaštitu prava građana za blagovremeno ostvarivanje njihovih zahteva.

Ko ima svojstvo izvršnog organa u prvom stepenu? Nadležnosti i dužnosti izvršnog organa utvrđeni zakonom? Koje su odluke koje izdaje izvršni organ u prvom stepenu? U kojim predmetima nadležni prvostepeni sud ima isključivu nadležnost da odlučuje prema predlogu za izvršenje na osnovu izvršnog dokumenta?

Sadržaj obuke je strukturiran tako da kroz analizu zakonskih odredbi Zakona o izvršnom postupku i dosadašnje sudske prakse odgovorimo na pitanja i otklonimo gore navedene dileme.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Pravilno procene u kojim slučajevima prvostepeni sud ima isključivu nadležnost za odlučivanje prema predlogu za izvršenje;
- Procene na osnovu kog izvršnog dokumenta prvostepeni sud kao izvršni organ može odlučiti o predlogu za izvršenje;
- Primene izvršni postupak od izvršnog organa u slučajevima vraćanja radnika na posao i uručenje deteta roditelju, drugoj osobi ili ustanovi kome je povereno dete na čuvanje, zadržavanje i vaspitanje.

Sadržaj

- Izvršni organ i njegove nadležnosti;
- Odluka izvršnog organa i njen sadržaj;
- Pravna osnova za određivanje izvršenja u slučajevima vraćanja radnika na posao i uručenje deteta;
- Radnje izvršnog organa i način primene izvršenja;

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćeni primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije apelacionog suda i osnovnih sudova, stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan.

1.3.18 Međunarodna pravna saradnja u građanskim stvarima

Međunarodna pravna saradnja u građanskim stvarima je jedna od najsloženijih oblasti koja se odlikuje poteškoćama u definisanju, istraživanju i primeni stranog zakona, uključujući ovde i brojna proceduralna pitanja kao što su pitanja pogranične dokumentacije, međunarodna pravna pomoć, priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka itd. Svaki sudija je isto suočen sa unutrašnjim i pograničnim pitanjima i kao posledica toga, svakom sudiji koji se bavi građanskim stvarima potrebna je obuka za rešavanje predmeta sa međunarodnim elementom.

Kako domaće zakonodavstvo uređuje pitanja međunarodne pravne saradnje u građanskom smislu? Koje su međunarodne konvencije koje uređuju ovo pitanje? Šta predviđaju direktive EU-a o međunarodnoj pravnoj saradnji sa pograničnim elementom u građanskim stvarima?

Program je izrađen tako da rešava dileme i poteškoće koje se suočavaju u sadašnjoj sudskoj praksi, putem interaktivnih diskusija i razmatranja praktičnih slučajeva. Takođe, kroz studijske slučajeve biće obrađena sudska praksa Suda pravde Evropske unije.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Poboljšaju znanja o međunarodnoj pravnoj saradnji u građanskim stvarima;
- Primenjuju domaće i međunarodne propise o pograničnoj saradnji u građanskim stvarima;

Sadržaj

- Domaći pravni okvir za međunarodnu pravnu saradnju u građanskim stvarima;
- Uredbe EU-a o međunarodnoj pravnoj saradnji u građanskim stvarima (Uredbe Brisel I, Brisel II, Rim I kao i uredbe br. 805/2004, 1393/2007, 650/2012, 4/2009);
- Haške konvencije o međunarodnoj pravnoj saradnji u građanskim stvarima;

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćeni primerima iz sudske prakse, kako bi svaki učesnik bio aktivan tokom cele obuke, u ispunjavanju ciljeva obuke.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova, stručni i službeni saradnici Ministarstva pravde- Odeljenje za međunarodnu pravnu saradnju.

Trajanje: Jedan dan.

Pravosuđe za decu (maloletnike)

1.4 Pravosuđe za decu (maloletnike)

1.4.1 Krivično pravosuđe za decu

1.4.1.1 Seksualno zlostavljanje i krivična dela protiv seksualnog integriteta deteta

Seksualno zlostavljanje dece ima mnogo fizičkih i emocionalnih posledica na decu. Poglavlje krivičnih dela protiv seksualnog integriteta pretrpelo je značajne promene i nakon stupanja na snagu KZRK-a, nastale su mnoge poteškoće i konfuzije prilikom sprovođenja ovih zakonskih odredbi. Pravilno sprovođenje ovih zakonskih odredbi zaista je bilo i predstavlja izazov za sudije i tužioce, posebno za krivična dela koja utiču na seksualni integritet dece. Deca su najosetljivija kategorija društva za koju je država sa svojim mehanizmima dužna da se brine i pruži zaštitu.

Koje su karakteristične osobine krivičnih dela protiv seksualnog integriteta dece? Koja su krivična dela protiv seksualnog integriteta dece prema Krivičnom zakonu Kosova? Ova pitanja i druga pitanja i dileme biće deo tretiranja tokom ove obuke.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će moći:

- Identifikovati krivični postupak kada je dete žrtva krivičnih dela protiv seksualnog integriteta;
- Pravilno sprovesti zakonske odredbe u vezi sa krivičnim postupkom kada je dete žrtva;
- Razlikovati oblike pojavljivanja silovanja i drugih sličnih krivičnih dela vezanih za seksualni integritet dece;

Sadržaj

- Identifikacija krivičnog postupka kada je dete žrtva krivičnih dela protiv seksualnog integriteta;
- Pravilno sprovođenje zakonskih odredbi koje se odnose na krivični postupak kada je dete žrtva;
- Razlikovanje oblika pojavljivanja silovanja i drugih sličnih krivičnih dela vezanih za seksualni integritet dece;

Metodologija obuke

Obuka ima za cilj da odgovori na pitanja u vezi ovih pitanja analizom i razjašnjavanjem zakonskih odredbi kojima se uređuje izricanje i sprovođenje mera raznolikosti.

Takođe, biće analizirani praktični problemi kroz diskusiju i studiju praktičnih slučajeva.

Korisnici: Sudije i tužioci iz Odeljenja za maloletnike svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.4.1.2 Zatvor za maloletnike

Kažnjavanje maloletnika zatvorom za maloletnike, ima za cilj rehabilitaciju i razvoj maloletnika kroz vaspitanje, razvoj profesionalnih veština, njegov lični razvoj i pozitivan uticaj na njega kako bi ga sprečili da ponovo izvrši krivično delo. Zakonik o pravdi za maloletnike smatra pritvor dece zadnjim sredstvom i sankcioniše alternativne mere za decu koja su u sukobu sa zakonom. Zakon garantuje pažljivo definisanje interesa deteta u pravosudnom sistemu i uvođenje sistema pravde za maloletnike u skladu sa međunarodnim standardima koji proizlaze iz Konvencije o pravima deteta. Koji su uslovi za izricanje zatvorske kazne za maloletnike? Da li je određeno trajanje zatvora za maloletnike? Kako lišavanje slobode utiče na rehabilitaciju maloletnika? Da li izvršenje zatvorske kazne za maloletnike može zastareti? Ova i druga pitanja i dileme u ovoj oblasti će biti tretirani na ovoj obuci.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke učesnici će moći:

- Pravilno identifikovati zakonske odredbe koje se odnose na uslove za izricanje zatvorske kazne za maloletnike;
- Odrediti trajanje zatvorske kazne za maloletnike;
- Proceniti kriterijume za uslovno puštanje;
- Proširiti znanje o zastarevanju izvršenja zatvorske kazne za maloletnike.

Sadržaj

- Uslovi za izricanje zatvorske kazne za maloletnike;
- Trajanje zatvorske kazne za maloletnike;
- Opis izvršenja zatvorske kazne za maloletnike;

Metodologija obuke

Cilj teme je da pruži odgovarajuća znanja i veštine u sprovođenju zakonskih odredbi prilikom izricanja zatvorske kazne za maloletnike, zastarelosti izvršenja zatvorske kazne za maloletnike u duhu konvencija i međunarodnih standarda za zaštitu prava deteta.

Korisnici: Sudije i tužioci iz Odeljenja za maloletnike svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.4.1.3 Mere diverziteta

Pravda za maloletnike na Kosovu prožeta je velikim brojem načela, od kojih su neki univerzalni. Među posebnim i specifičnim načelima je da se maloletnim izvršiocima, po potrebi, izreknu mere diverziteta. Ove mere se mogu izreći maloletnicima kao izvršiocima krivičnih dela u kojima je Zakonik o pravdi maloletnika odredio i uslove u kojima se maloletnicima mogu izreći mere u cilju sprečavanja pokretanja pripremnog postupka za maloletnike i odvijanja krivičnog postupka.

Koje su odredbe Zakonika o pravdi maloletnika koje regulišu mere diverziteta? Koji su zakonski uslovi koji se moraju ispuniti za izricanje mera diverziteta? Kako proceniti efekte sprovođenja mera diverziteta u praksi? Ova obuka će pokušati da odgovori na ove i druge moguće dileme.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći:

- Pravilno identifikovati odredbe Zakonika Pravde za Maloletnike koje regulišu mere diverziteta;
- Tumačiti zakonske odredbe za izricanje mera diverziteta;
- Proceniti efekte sprovođenja mera diverziteta u praksi;

Sadržaj

- Razumevanje mera diverziteta;
- Vrste i zakonski uslovi koje treba ispuniti za izricanje mera diverziteta;
- Praktičan uvid oko izricanja mera od strane tužioca ili suda;

Metodologija obuke

Ova obuka ima za cilj rešavanje pitanja kroz analizu i razjašnjavanje zakonskih odredbi koje regulišu izricanje i sprovođenje mera diverziteta. Obuka će se fokusirati na razrađivanje najboljih praksi u vezi izricanja i sprovođenja ovih mera koje se izriču od strane tužioca ili suda.

Korisnici: Sudije i tužioci iz Odeljenja za maloletnike svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.4.1.4 Edukativne mere i kazne prema maloletnicima

Deca se razlikuju od odraslih u pogledu fizičkog i psihološkog razvoja, kao i emotivnih i obrazovnih potreba. Kada se maloletniku izrekne mera ili kazna, sud prvenstveno uzima u obzir najbolje interese maloletnika. Sud takođe uzima u obzir vrstu i težinu prestupa, starost maloletnika, nivo psihološkog razvoja, njegov karakter i težnje, motive koji su ga naveli na izvršenje krivičnog dela, njegovo obrazovanje u toj fazi, sredinu i okolnosti života, da li je ranije izrečena neka mera ili kazna i druge okolnosti koje mogu uticati na izricanje mere ili kazne.

Neka od pitanja na koja ova obuka pruža odgovore su: koji su uslovi koji se trebaju ispuniti da bi se maloletniku izrekla vaspitna mera ili kazna za maloletnike; koje su vrste i trajanje vaspitnih mera ili kazni i kako odrediti efekte sprovođenja mera ili kazni?

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da steknu znanje o:

- Uslovima koji se trebaju ispuniti kako bi se maloletniku izrekla vaspitna mera ili kazna;
- Tumačenju vrste i trajanja vaspitnih mera ili kazni;
- Tačnom određivanju efekta za sprovođenje mera ili kazni;

Sadržaj

- Vrste obrazovnih mera koje se mogu izreći maloletnicima;
- Oblici odluka koje donose sudovi prilikom izricanja obrazovnih mera ili kazni;
- Promena odluke o izvršenju vaspitne mere;
- Izvršenje mera i kazni u slučajevima kada su maloletnici strani državljani i međunarodna pravna saradnja u slučajevima kada su maloletni izvršioc i strani državljani;

Metodologija obuke

Obuka ima za cilj da odgovori na pitanja o praktičnim pitanjima kroz analizu i razjašnjavanje dilema u sprovođenju vaspitnih mera ili kažnjavanja. Obuka će se fokusirati na razrađivanje najboljih praksi u vezi sa izricanjem i sprovođenjem obrazovnih mjera, uključujući i vrste kažnjavanja.

Korisnici: Sudije i tužioci iz Odeljenja za maloletnike svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.4.1.5 Mere za obezbeđivanje prisustva maloletnika u krivičnom postupku

Mere za obezbeđivanje prisustva maloletnika u postupku, često se ne sprovodi na način i pod uslovima predviđenim zakonom, tako da i dalje postoji poteškoća u sudskoj praksi u identifikaciji, proceni i analizi okolnosti u vezi odlučivanja za svaku osnovu oko ove mere. Da bi se obezbedilo prisustvo maloletnika i efikasnost krivičnog postupka, maloletniku se mogu odrediti mere koje su predviđene Zakonikom o krivičnom postupku. Prema ovom zakoniku, protiv maloletnika koji je u sukobu sa zakonom može se naložiti privremeni pritvor, policijsko zadržavanje, kućni pritvor, jamstvo i pritvor kao poslednja mera u što kraćem roku. U postupku prema maloletnicima pritvor kao poslednja mera često nije određen na način i prema uslovima predviđenim od strane ZPM-a.

U kojim slučajevima se određuju mere za obezbeđivanje prisustva maloletnika? Koji su uslovi koji se moraju ispuniti kako bi se izrekla mera za obezbeđivanje prisustva maloletnika? Koje su poteškoće u identifikaciji okolnosti koje opravdavaju zahtev za ove mere i opravdavaju njihovo određivanje? Ova pitanja, ali ne i jedina, biće diskutovana na ovoj obuci.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći:

- Pravilno sprovoditi pravila prilikom izbora mera za prisustvo maloletnika u postupku;
- Pravilno sprovoditi meru ograničenja slobode;
- Izraditi i dovoljno obrazložiti odluke o izricanju ovih mera;

Sadržaj

- Mere za obezbeđivanje prisustva maloletnika u postupku;
- Slučajevi kada sud odredi meru pritvora za maloletnika;
- Pravni uslovi koji se moraju ispuniti u slučajevima određivanja ovih mera

Metodologija obuke

Ovom obukom predviđeno je da korisnici analiziraju mere bezbednosti optuženih u postupku i da mogu prevazići dileme koje se pojavljuju u sudskoj praksi. Tokom obuke biće korišćena prezentacija materijala u Power Point-u, predstavljanje praktičnih slučajeva i aktivna diskusija o praktičnim pitanjima koja se tiču pravosudnog sistema u ovoj oblasti.

Korisnici: Sudije i tužioci iz odeljenja za maloletnike.

Trajanje: Jednodnevno.

1.4.1.6 Krivični postupak za punoletne izvršioce kada su žrtve maloletnici

Postupak protiv lica koje je izvršilo krivično delo protiv deteta iz člana 145 ovog Zakonika vodi se u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku Kosova, osim odredbi o izdavanju kaznenog naloga definisano odredbama Zakonika o krivičnom postupku Kosova. Kada vodi postupak koji uključuje krivično delo izvršeno protiv deteta, organ ili institucija postupa sa posebnom pažnjom prema detetu koje je oštećeno krivičnim delom imajući na umu njegovu starost lične karakteristike, obrazovanje i okruženje u kome živi, u cilju izbegavanja bilo kakvih štetnih posledica po njegovo odrastanje i razvoj. Ova zaštita ostvaruje se postupanjem s posebnom pažnjom kako bi se eliminisale posledice koje je dete (žrtva) pretrpelo tokom izvršenja krivičnog djela.

Koji postupak se sprovodi kada punoletno lice počini krivično delo protiv maloletnika? Koja su krivična dela koja se vrše protiv dece shodno članu 145 ZPM i druga pitanja i dileme u ovoj oblasti koja će biti tretirana u ovoj obuci.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći:

- Pravilno sprovesti zakonske odredbe koje se sprovode kada punoletno lice izvrši krivično delo protiv maloletnika;
- Identifikovati krivična dela protiv maloletnika koja su regulisana članom 145 ZPM;
- Razlikovati krivični postupak u slučajevima kada punoletno lice izvrši krivično delo protiv maloletnika;

Sadržaj

- Karakteristike krivičnog postupka u slučajevima kada punoletno lice izvrši krivično delo protiv maloletnika;
- Krivična dela izvršena protiv maloletnika (član 145 ZPM);
- Maloletnik (dete) kao žrtva protiv koje je izvršeno krivično delo;

Metodologija obuke

Ova obuka ima za cilj da odgovori na pitanja vezana za ovo pitanje analizom i objašnjavanjem zakonskih odredbi koje regulišu ovo pitanje. Praktični problemi će se takođe analizirati kroz diskusiju i studijom hipotetičkih slučajeva.

Korisnici: Sudije i tužioci iz odeljenja za maloletnike svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.4.1.7 Krivični postupak prema maloletnicima

Autoriteti ili institucije koje učestvuju u sudskim postupcima koji se odnose na maloletnike, kao i druga lica i institucije od kojih se traže obaveštenja, izveštaji i mišljenja dužni su da deluju brzo i bez nepotrebnih odlaganja. Takođe, još jedna od karakteristika je da bi se izbegla povreda zbog preteranog publiciteta ili etiketiranja, je da se pravo deteta na privatnost poštuje se u svim fazama. U načelu, ne objavljuje se nikakva informacija koja dovodi do identifikacije maloletnog izvršioca što znači da je krivični postupak protiv maloletnika koji su u sukobu sa zakonom poverljiv u cilju očuvanja intimnosti i ličnosti maloletnika.

Protiv kojih krivičnih dela se može odvijati pripremni postupak protiv maloletnika? Koje su karakteristike krivičnog postupka koje se odnose na maloletnike? Kakav je sastav sudskog veća za maloletnike i koje su suštinske osobine sudske rasprave kada je u pitanju maloletnik?

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći:

- Pravilno identifikovati odredbe Zakonika Pravde o Maloletnicima koje regulišu krivični postupak za maloletnike;
- Razlikovati osnovne karakteristike krivičnog postupka;
- Proceniti krivični postupak u slučajevima kada maloletnik izvrši krivično delo;

Sadržaj

- Načelo oportuniteta;
- Pripremni postupak protiv maloletnika;
- Karakteristike krivičnog postupka vezane za maloletnike;
- Sastav sudskog veća i sudska rasprava;

Metodologija obuke

Ova obuka ima za cilj da odgovori na pitanja vezana za ovo pitanje analizom i objašnjavanjem zakonskih odredbi koje regulišu ovo pitanje. Praktični problemi će se takođe analizirati kroz diskusiju i studijom hipotetičkih slučajeva.

Korisnici: Sudije i tužioc i iz odeljenja za maloletnike svih nivoa.

Trajanje: Jednodnevno.

1.4.2 Građansko pravosuđe za decu

1.4.2.1. Zaštita prava dece u bračnim - porodičnim sporovima

Broj bračno-porodičnih sporova je u stalnom rastu u našim sudovima. Važno je da se obradi ova tema jer bračno-porodični odnosi, stoga i bračni-porodični sporovi prilično su složeni zbog svoje prirode i da uloga suda u ovim sporovima nije samo za razmatranje, nego i za istraživanje. Pored analize uloge suda u bračno-porodičnim sporovima važno je vršiti i detaljno razmatranje teme otmice dece jer u 2010. godini ovo pitanje je uređeno zakonom, što je novina za naš pravosudni sistem.

Koji su principi za zaštitu dečijih prava prema važećem zakonodavstvu? Koje je primenjivo međunarodno pravo u ovim slučajevima? Na kojim kriterijumima odlučuje sud? Koje odluke sud može da donosi u ovim sporovima? Koja je uloga organa za starateljstvo u zaštiti prava dece u bračnim sporovima?

Ovaj program je izrađen tako da odgovori na sva pitanja i dileme analizirajući domaće i međunarodno zakonodavstvo o pitanjima zaštite dece u bračno-porodičnim sporovima.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Sprovedu efikasnu i delotvornu zaštitu prava dece tokom postupka za razvod braka;
- Pravilno tumače i primene zakon u slučaju poveravanja, staranja i brige o deci;
- Odluče o alimentaciji poštujući pravednost;

Sadržaj

- Principi za zaštitu prava dece prema domaćem i međunarodnom zakonodavstvu;
- Kriterijumi koje sud uzima za osnovu u slučajevima poveravanja dece;
- Principi za određivanje alimentacije;
- Aktivna uloga koju treba da ima sud o ovim pitanjima/ sporovima;
- Međunarodna otmica dece u građanskim stvarima-postupak;

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćeni primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije apelacionog suda, sudije osnovnih sudova, stručni saradnici, službenici organa za starateljstvo.

Trajanje: Dva dana.

1.4.2.2. Zaštita prava dece u slučajevima promene njihovog statusa

Obaveza države da koristi svoje mehanizme da se brine o stvaranju uslova za odgoj i dobrobit dece i međunarodnih akata koji su usvojeni od strane različitih međunarodnih organizacija koje se generalno bave zaštitom ljudskih prava a posebno prava dece, ali i od pravne infrastrukture usvojene odvojeno od svake države.

Ko ima pravo da podnese tužbu pred sudom za utvrđivanje očinstva i materinstva nad decom i tužbu za osporavanje očinstva i materinstva? Da li rok za podnošenje tužbe je povezan sa gore navedenim pitanjima? Koji su efekti priznavanja ili osporavanja očinstva/materinstva u odnosu na dete? Koje je primenjeno zakonodavstvo u gore pomenutim slučajevima? Koja je uloga organa starateljstva u sudskom postupku u slučajevima promene njihovog statusa?

Ovaj program je izrađen sa ciljem da odgovori na sva pitanja i dileme analizirajući domaće i međunarodno zakonodavstvo o pitanjima zaštite prava dece u slučajevima promene njihovog statusa.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Primenjuju zakonske odredbe vezane za očinstvo i materinstvo;
- Primenjuju princip najboljeg interesa deteta;
- Pravilno primene način i metode komuniciranja suda sa decom u sudskom postupku.

Sadržaj

- Materinstvo i očinstvo;
- Zaštita prava dece u postupku osporavanja i potvrđivanja očinstva ili materinstva;
- Zaštita prava dece u slučajevima nasilja u porodici;
- Princip najboljeg interesa deteta;
- Načini i metode komuniciranja suda sa decom u sudskom postupku.

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćeni primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije apelacionog suda, sudije osnovnih sudova, stručni saradnici, službenici organa starateljstva i branioci žrtava.

Trajanje: Dva dana

1.4.2.3 Zaštita prava dece bez roditeljskog staranja

Kosovo je jedna od zemalja koja je veoma posvećena u oblasti prava dece, prvobitno određujući u Ustavu da pored sporazuma i drugih međunarodnih instrumenata, i Konvencija o pravima deteta direktno se primenjuje u Republici Kosovo i ima prioritet. U ovom programu između ostalog biće obrađena pitanja oko zaštite prava dece bez roditeljskog staranja, kao i za oblike posebne zaštite ove dece (usvajanje, starateljstvo itd.), koje su predviđene Zakonom o porodici, pozivajući se na Konvenciju o pravima deteta. Takođe će se govoriti i o načinu i metodama komuniciranja suda sa decom u sudskim postupcima oko principa najboljeg interesa deteta, uloge suda i organa starateljstva u postupcima koji se odnose na zaštitu prava dece bez roditeljskog staranja kao i važećeg domaćeog i međunarodnog zakonodavstva.

Ko se smatra detetom bez roditeljskog staranja prema važećem zakonu? Koji su posebni oblici zaštite dece bez roditeljskog staranja? Koji su uslovi i kriterijumi koji moraju biti ispunjeni kako bi se dozvolilo usvajanje deteta? Koji je zakonski postupak koji treba da se prati od strane roditelja usvojlaca za usvajanje deteta? Koji sud ima materijalne nadležnosti za uspostavljanje usvojenja? Da li deca državljanima Kosova mogu biti usvojena od stranih državljanina? Koji su međunarodni akti koji se primenjuju na postupak uspostavljanja usvojenja?

Ovaj program je izrađen tako da odgovori na pitanja i dileme analizom važećeg zakonodavstva koje se poziva na sudske postupke za davanje pravne zaštite za prava deteta bez roditeljskog staranja.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Primenjuju zakonske odredbe o usvajanju;
- Primenjuju kriterijume za smeštanje deteta u drugu porodicu;
- Pravilno primenjuju zakonske odredbe o starateljstvu, roditeljskom pravu u duhu principa najbolji interes deteta.

Sadržaj

- Zaštita prava dece bez roditeljskog staranja;
- Usvajanje;
- Smeštanje deteta u drugu porodicu;
- Starateljstvo;
- Ostvarivanje, obustava, ograničenje, oduzimanje i produženje roditeljskog prava;
- Načini i metode komuniciranja suda sa decom u sudskom postupku.

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćeni primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije apelacionog suda, sudije osnovnih sudova, stručni saradnici, službenici organa starateljstva.

Trajanje: dva dana

Ekonomiska oblast

1.5 Ekonomska oblast

1.5.1 Ugovor o građenju

Ugovori o građenju i Ugovor o realizaciji građevinskih projekata (inženjering) trenutno su u velikoj upotrebi u oblasti građevinarstva, s obzirom na fazu rekonstrukcije zemlje. Ugovori o građenju su takođe u širokoj upotrebi u javnom sektoru. Privredna društva u toku razvoja svojih poslovanja u međunarodnoj sferi često sprovode ugovore o kojima se primenjuje Konvencija za međunarodnu prodaju robe.

Ovi ugovori imaju posebne specifikacije i zahtevaju posebna znanja prilikom primene i tumačenja ugovornih odredbi, stoga se zahtevaju posebna znanja, ne samo pravna, već i znanja iz oblasti koje pokrivaju ovi ugovori, za rešavanje sporova koji proizilaze iz poslovnih odnosa uspostavljenih ovim ugovorima. U sudskoj praksi, broj sporova koji proizilaze iz ovih ugovora je značajan, sa tendencijom rasta, tako da je razmatranje ove oblasti od velikog interesa.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Unaprede stručnost za razumevanje Ugovora o građenju, njegovih specifikacija, posebnih klauzula i drugih karakteristika;
- Uspostave sudsku praksu u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima;
- Stiču znanje u vezi sa najboljim iskustvima i praksama država u regionu;
- Primenjuju međunarodne instrumente koji regulišu ovu oblast.

Sadržaj

- Razumevanje ugovora o građenju i ugovora o inženjeringu i njihovih specifikacija;
- Karakteristike javnog ugovora o građenju i njegove specifičnosti;
- Opšti i posebni uslovi ugovora;
- Klauzula „ključ u ruke”;
- Promena cena zbog promena na tržištu;
- Zakonske procedure u zaštiti prava poslovnih strana, u sporovima koji proizilaze od neispunjavanja ovih ugovora;
- Načini i kriterijumi za procenu specifičnih elemenata u slučajevima tvrdnji za neispunjavanje ili osporavanje važenja ovih ugovora;
- U slučajevima tvrdnji za neispunjavanje ili osporavanje važenja ovih ugovora.

Metodologija obuke

Ova obuka će primeniti interaktivnu metodologiju učenja koja se sastoji od predavanja, vežbi i diskusija i obuhvatiće teorijsku obradu specifičnih ugovora, prezentaciju hipotetičkih i konkretnih predmeta iz sudske prakse. Takođe, biće diskusija o načinu odlučivanja na zaslugama o konkretnim predmetima, diskusija - razgovor, davanje ideja kako bi svi učesnici stalno bili aktivni dajući svoj doprinos postavljanjem pitanja, pružanjem svojih rešenja i mišljenja.

Korisnici: Sudije iz Odeljenja za privredna i administrativna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda.

Trajanje: Jedan dan.

1.5.2 Ugovor o osiguranju

Osiguranje igra važnu ulogu ne samo u životima pojedinaca, već i u ekonomskim i političkom aspektu jedne zemlje. U vreme slobodnog kretanja ljudi i robe, osiguranje se pojavljuje kao neophodna komponenta za zaštitu od eventualne štete koja može nastati.

Za pravilno bavljenje slučajevima osiguranja, zahtevaju se dovoljno znanja ne samo u pogledu obrade šteta koja proizilaze iz osiguranih predmeta, već i znanja o poznavanju prirode osiguranja, specifičnosti ugovora o osiguranju, načina njihovog zaključivanja i tumačenja, postupak obrade štete, kao i načina procene štete u pogledu adekvatne odgovornosti i nadoknađivanja.

S obzirom da u sudskoj praksi najveći broj sporova proizilazi iz oblasti šteta prouzrokovanih u saobraćaju, fokus obuke će biti obavezno osiguranje od autoodgovornosti, uključujući načine obrade štete, nadoknađivanje štete, osnove odgovornosti i nadoknade u slučajevima „kasko“ osiguranja.

Ciljevi

- Unapređenje stručnosti sudija u oblasti osiguranja, njegovih specifičnosti, posebnih klauzula i drugih karakteristika;
- Uspostavljanje sudske prakse u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima;
- Praktična primena najboljih iskustava i praksi država regiona;
- Primena međunarodnih instrumenata koji regulišu ovu oblast.

Sadržaj

- Ciljevi i značaj osiguranja;
- Specifičnosti ugovora o osiguranju - opšti i posebni uslovi;
- Procedure za nadoknadu štete u vansudskim postupcima;
- Sudski postupak za nadoknadu štete;
- Osnove odgovornosti u slučajevima prouzrokovanja štete;
- Vrste odgovarajuće nadoknade u slučajevima nastale štete;
- Nadoknađivanje štete u slučajevima „kasko“ osiguranja.

Metodologija obuke

Na ovoj obuci biće korišćena interaktivna metodologija učenja, koja se sastoji od predavanja, vežbi i diskusija i obuhvatiće: teorijsku obradu osiguranja, prezentaciju hipotetičkih i konkretnih predmeta iz sudske prakse i diskusije o načinu odlučivanja na zaslugama o konkretnim predmetima. Materijal za obuku koji će biti distribuiran obuhvata: komentare, beleške, prezentacije, praktične primere o principima i ključnim pravilima o stečaju i primere koji ilustruju primenu ovih pravila.

Korisnici: Sudije Osnovnog suda, Apelacionog suda i Vrhovnog suda Kosova, sa posebnim naglaskom na sudije koji odlučuju o privrednim pitanjima.

Trajanje: Jedan dan.

1.5.3 Ugovori u privredi

U tržišnoj ekonomiji razvijena preduzeća koja se bave specifičnim aktivnostima koriste posebne ugovore za svoje poslovanje, koji se razlikuju i po strukturi i pravima i obavezama koje oni stvaraju za stranke.

Ugovori o franšizingu, asignaciji, lizingu, ustupanju znanja i iskustva (know-how), licenci, itd. koriste se u oblasti poslovanja. Javni ugovori takođe imaju široku upotrebu u javnoj sferi. Dok privredna društva tokom poslovanja u međunarodnom polju često primenjuju ugovore na koje se primenjuje Konvencija o međunarodnoj prodaji robe.

Ovi ugovori imaju posebne specifičnosti i zahtevaju posebna znanja prilikom primene i tumačenja ugovornih odredbi i stoga se zahtevaju posebna znanja ne samo pravno, već i iz oblasti koja su obuhvaćena ovim ugovorima za rešavanje sporova koji nastaju iz poslovnih odnosa uspostavljenih kroz ove ugovore.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Razumeju ugovor o franšizingu, asignaciji, lizingu, know-how, licenci, itd. i njihove specifičnosti;
- Značenje ugovora o garanciji za izvršenje ugovora;
- Značenje ugovora o međunarodnoj prodaji robe i njihovih specifičnosti;
- Konvencija o međunarodnoj prodaji robe, njene karakteristike i primena na Kosovu.

Sadržaj

- Ugovor o franšizingu i njegove karakteristike;
- Ugovor o asignaciji i njegove karakteristike;
- Ugovor o lizingu i njegove karakteristike;
- Ugovor o know-how i njegove karakteristike;
- Ugovor o licenci i njegove karakteristike;
- Ugovori o garanciji za izvršenje ugovora;
- Konvencija o međunarodnoj prodaji robe, njene karakteristike i primena u poslovnim odnosima sa stranim elementima;
- Pravni postupci u zaštiti prava poslovnih stranaka u sporovima koji proizilaze iz neispunjavanja ovih ugovora;
- Načini i kriterijumi za procenu specifičnih elemenata u slučajevima tvrdnji za neispunjavanje ili osporavanje važenja ovih ugovora.

Metodologija obuke

Na ovoj obuci će se primeniti interaktivna metodologija učenja koja se sastoji od predavanja, vežbi i diskusija, uključujući teorijsku obradu specifičnih ugovora, prezentaciju hipotetičkih i konkretnih predmeta iz sudske prakse i diskusije o načinu odlučivanja na zaslugama o konkretnim predmetima, diskusije-razgovor, davanje ideja kako bi osiguralo da svi učesnici budu aktivni dajući svoj doprinos u postavljanju pitanja, pružanju rešenja i mišljenja.

Korisnici: Sudije iz Odeljenja za privredna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda, kao i tužioci Osnovnih i Apelacionih tužilaštava koji se bave rešavanjem pitanja finansijskog kriminala.

Trajanje: Dva dana.

1.5.4 Praktična obrada ugovora o kreditu

Ugovori o kreditu imaju široku upotrebu u društvenom životu i imaju veliku upotrebu u ekonomskoj oblasti zemlje, jer privredna društva tokom razvoja svojih poslovanja, obezbeđuju kapital za finansiranje svojih projekata, uglavnom putem kredita od finansijskih institucija.

Ovi ugovori imaju posebne specifičnosti i zahtevaju posebna znanja prilikom sprovođenja i tumačenja ugovornih odredbi i zbog toga se zahtevaju posebna znanja, ne samo pravna, već i iz oblasti obuhvaćenih ovim ugovorima. Štaviše, finansijsko tržište u Republici Kosovo je kontinuirano pretrpelo suštinske promene, pri čemu je došlo do zakonodavnih promena u ovoj oblasti. Da bi se omogućilo unapređenje znanja sudija o zakonskim izmenama i njihovoj primeni u sporovima koji se pojave u sudovima, potrebna je kontinuirana obuka u ovoj oblasti.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će steći sledeće:

- Unapređenje stručnosti sudija za rešavanje Ugovora o kreditu, njegovih specifičnosti, posebnih klauzula i njegovih karakteristika;
- Uspostavljanje sudske prakse u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima;
- Znanje o najboljim iskustvima i praksama država regiona;
- Primena međunarodnih instrumenata koji regulišu ovu oblast.

Sadržaj

- Značenje ugovora o kreditu i njegovih elemenata;
- Karakteristike ugovora o kreditu i njegovih specifičnosti;
- Posebne klauzule o kamatama i njihov obračun;
- Posebne klauzule o zateznoj kamati i kazne;
- Prevremena otplata kredita i pravne posledice;
- Sredstva za osiguranje otplate kredita – Zalog i hipoteka;
- Promene cena zbog promena na tržištu;
- Pravni postupci u zaštiti prava stranaka, u sporovima koji proizilaze iz neispunjavanja ovih ugovora;
- Načini i kriterijumi za procenu specifičnih elemenata u slučaju tvrdnji za neispunjavanje ili osporavanje važenja posebnih ugovornih odredbi.

Metodologija obuke

Na ovoj obuci primeniće se metodologija interaktivnog učenja, koja se sastoji od predavanja, vežbi i diskusija i obuhvatiće teorijsku obradu posebnih ugovora, prezentaciju hipotetičkih i konkretnih predmeta iz sudske prakse, sve u cilju dobijanja odgovora na dileme i nejasnoće koje nastaju u sudskoj praksi.

Korisnici: Sudije iz Odeljenja za privredna i administrativna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda.

Trajanje: Jedan dan.

1.5.5 Raskid ugovora i efekti raskida

Iako stranke zaključuju ugovore njihovom voljom kako bi ispunili i ostvarili cilj zbog kojeg su zaključeni, međutim, u praksi, tokom sprovođenja ugovora nastaju različite situacije koje nameću raskid ugovora, odnosno onemogućuju njihovo ispunjavanje. Kod pojedinih ugovora takođe se pojavljuju ništavne odredbe koje ne proizvedu pravni efekat na ugovorne strane.

Neispunjavanje ugovora, njegovo raskid i ništavost ugovornih odredbi, stvaraju pravne posledice za ugovorne strane koji su često predmet razmatranja u sudskim postupcima. Ove posledice su naglašene u sektoru ekonomije, jer kompanije tokom njihovog rada zbog raskida ugovora mogu pretrpeti štetu specifične prirode, kao što su izgubljeni profit, šteta prouzrokovana trećim licima, nadoknada za kazne prema drugim ugovaračima itd. Zbog toga obrada ovih slučajeva zahteva specifično znanje ne samo o materijalnim zakonima, već i o specifičnostima rada u ekonomskoj oblasti.

U sudskoj praksi, broj sporova ove prirode, posebno u oblasti prometa robe i usluga je značajan sa tendencijom rasta, tako da je obrada ove teme od posebnog značaja.

Ciljevi

- Unapređenje stručnosti sudija u ugovornoj oblasti;
- Pravne posledice za ugovorne strane u slučaju neispunjavanja ugovora, raskida ugovora ili ništavosti ugovornih odredbi;
- Specifičnosti raskida, posebne klauzule i druge karakteristike;
- Uspostavljanje sudske prakse u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima;
- Praktična primena najboljih iskustava i praksi država regiona;
- Primena međunarodnih instrumenata koji regulišu ovu oblast.

Sadržaj

- Karakteristike ugovora u privredi i ugovorne obaveze;
- Potpuno i delimično neispunjavanje ugovora;
- Specifični ugovoreni uslovi u slučaju neispunjavanja ugovora;
- Prava stranaka u slučaju neispunjavanja ugovora;
- Pravne posledice u slučaju raskida ugovora;
- Pravne posledice u slučaju ništavosti ugovornih odredbi;
- Vrste nadoknada zbog neispunjavanja ugovora u privredi;
- Način obračunavanja iznosa naknade;
- Pravni postupci u zaštiti prava poslovnih stranaka u sporovima koji proizilaze od neispunjavanja ovih ugovora;
- Način i kriterijumi procene specifičnih elemenata u slučajevima tvrdnji za neispunjavanje ili osporavanje važenja ovih ugovora.

Metodologija obuke

Na ovoj obuci primeniće se metodologija interaktivnog učenja koja se sastoji od predavanja, vežbi i diskusija i obuhvatiće teorijsku obradu specifičnih ugovora, prezentaciju hipotetičkih i konkretnih predmeta iz sudske prakse i diskusije o načinu odlučivanja na zaslugama za konkretne predmete, diskusije-razgovor, davanje ideja, kako bi svi učesnici stalno bili aktivni dajući svoj doprinos postavljanjem pitanja, pružanjem rešenja i mišljenja.

Korisnici: Sudije iz odeljenja za privredna i administrativna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda.

Trajanje: Jedan dan.

1.5.6 Prava industrijske svojine – Trgovačka marka

Trgovačke marke predstavljaju važnu kategoriju prava intelektualne svojine koje igraju važnu ulogu u tržišnoj ekonomiji, s obzirom da preduzeća u razvoju svojih poslovanja koriste trgovačke marke kako bi razlikovale svoje proizvode i usluge od proizvoda i usluga drugih preduzeća, kao i za zaštitu svojih proizvoda.

Zaštita trgovačkih marki je zagarantovana Zakonom o trgovačkim markama, Krivičnim zakonikom i drugim administrativnim merama, uključujući carinske mere, međutim u pravnoj praksi postoje brojne poteškoće u primeni zakonskih odredbi i pružanju efikasne zaštite.

U sudskoj praksi broj sporova koji proizilaze iz trgovačkih marki je značajan, sa tendencijom rasta, pa je zbog toga obrada ove teme od posebnog značaja za povećanje znanja u rešavanju predmeta.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da razumeju:

- Značenje trgovačke marke i potrebe za pravnom zaštitom;
- Vrste trgovačkih marki i pravnu zaštitu koju imaju;
- Prava nosioca trgovačkih marki;
- Način registracije i gubitak prava na trgovačku marku;
- Pravne postupke i njihovu primenu u zaštiti prava koja proizilaze iz trgovačkih marki;
- Način i kriterijume procene u slučajevima kada nosilac prava tvrdi povredu njegove trgovačke marke.

Sadržaj

- Značenje trgovačke marke;
- Trgovačke marke kao pronalazači izvora - vrste: individualne, kolektivne, kvalitetne, rezervisane, garancije;
- Trgovačke marke prema spektru različitosti - vrste: imaginarne, sugestivne, opisne, generisane;
- Uslovi registracije trgovačke marke i pravna zaštita koju imaju;
- Prava i obaveze vlasnika trgovačkih marki;
- Sudska zaštita i procedura za zaštitu trgovačkih marki;
- Kriterijumi procene povrede trgovačke marke;
- Gubitak prava na trgovačku marku “nakon prve prodaje” proizvoda.

Metodologija obuke

Teorijska obrada trgovačkih marki i prava koja proizilaze od njih. Prezentacija hipotetičkih i konkretnih predmeta iz sudske prakse i diskusije o načinu odlučivanja na zaslugama o konkretnim predmetima. Diskusije-razgovor, davanje ideja, kako bi svi učesnici stalno bili aktivni dajući svoj doprinos postavljanjem pitanja, pružanjem rešenja i mišljenja.

Materijal za obuku koji će biti raspodeljen uključuje komentare, beleške, prezentacije i praktične primere ključnih principa i pravila vezanih za temu, kao i primere koji ilustruju sprovođenje ovih pravila.

Korisnici: Sudije iz odeljenja za privredna pitanja, sudije i tužioc i iz krivičnih oblasti koji obrađuju predmete prirode finansijskog kriminala sa naglaskom na trgovačke marke.

Trajanje: Jedan dan.

1.5.7 Prava intelektualne svojine – Autorska prava

Autorska prava se sve više dokazuje kao važan razvojni faktor u tržišnoj ekonomiji i ekonomskom razvoju zemlje, tako da je poštovanje i sprovođenje autorskih prava od posebnog značaja. Pored ekonomskog razvoja, implementacija autorskih prava takođe utiče na promociju kulturnog i kreativnog stvaralaštva. Ekonomski sistem i sistem zaštite autorskih prava su pokazatelji ekonomskog razvoja zemlje.

Iako na Kosovu postoji pravna infrastruktura za zaštitu autorskih prava, kako u građanskom tako u i krivičnom pogledu, još uvek nije došlo do uspostavljanja funkcionalnih mehanizama za sprečavanje povrede ovih prava, a samim tim i nosiocima ovih prava jedina mogućnost efikasne zaštite prava je sudska zaštita. Kao rezultat gore navedenog, sudu je podnet određen broj predmeta, ali se očekuje da će se taj broj značajno povećati u bliskoj budućnosti. Stoga je obrada ove teme od posebnog značaja za povećanje znanja učesnika i uspostavljanje jedinstvene prakse u rešavanju predmeta.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da razumeju:

- Značenje autorskih prava i ovlašćenja nosioca prava;
- Pravnu zaštitu u civilnom i krivičnom aspektu;
- Alternativnu zaštitu autorskih prava – profesionalna udruženja;
- Sudski postupak za zaštitu autorskih prava;
- Ugovor o prenosu autorskih prava.

Sadržaj

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u stanju da razumeju:

- Šta obuhvataju autorska prava;
- Da procenjuju tvrdnje o kršenju autorskih prava;
- Pravne postupke i njihovu primenu u zaštiti ovih prava;
- Način i pravne poslove za prenos autorskih prava od jednog do drugog nosioca prava.

Metodologija obuke

Obuka će obuhvatiti teorijsku obradu autorskih prava, prezentaciju hipotetičkih i konkretnih predmeta iz sudske prakse i diskusije o načinu odlučivanja na zaslugama o konkretnim predmetima, diskusije-razgovor, davanje ideja, kako bi svi učesnici stalno bili aktivni dajući svoj doprinos postavljanjem pitanja, pružanjem rešenja i mišljenja.

Materijal za obuku koji će biti raspodeljen uključuje komentare, beleške, prezentacije i praktične primere ključnih principa i pravila vezanih za temu, kao i primere koji ilustruju primenu ovih pravila.

Korisnici: Sudije iz Odeljenja za privredna pitanja, sudije i tužioci iz krivične oblasti koji se bave pitanjima autorskih prava.

Trajanje: Jedan dan.

1.5.8 Zakon o privrednim društvima

Privredna društva su nosioci ekonomskog razvoja u zemljama sa tržišnom ekonomijom. Kosovo je u svojim naporima za ekonomski razvoj preduzelo različite mere da bi obezbedilo infrastrukturu neophodnu za stvaranje preduslova za razvoj poslovanja. U vezi s tim, Kosovo je usvojilo Zakon o privrednim društvima koji predstavlja dobru osnovu za stvaranje tržišne ekonomije i omogućavanje stranih investicija na Kosovu. Ovaj zakon definiše vrste privrednih društava, uslove registracije, osnivanje i gašenje društava, prava i obaveze vlasnika, službenika privrednih društava, njihovih predstavnika.

U sudskoj praksi broj sporova koji proizilaze iz poslovnih aktivnosti privrednih društava je značajan, sa tendencijom rasta, pa je zbog toga obrada ove teme od posebnog značaja za unapređenje znanja sudija u rešavanju predmeta.

Ciljevi

Unapređenje stručnosti sudija za razumevanje:

- Vrsta privrednih društava, njihovih specifičnosti i drugih karakteristika;
- Pravnih kapaciteta i strukture privrednih društava;
- Uslova za registraciju, osnivanje i gašenje privrednih društava;
- Prava i obaveza vlasnika, službenika privrednih društava, njihovih predstavnika i trećih lica;
- Uspostavljanja sudske prakse u rešavanju predmeta u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima.

Sadržaj

- Glavni ciljevi zakona i njegov delokrug;
- Način osnivanja i gašenja privrednih društava i pravne posledice koje stvaraju;
- Način organizacije, struktura kapitala, prava i obaveze vlasnika, službenika privrednih društava, njihovih predstavnika i trećih lica;
- Sudski postupci i njihova primena u zaštiti prava koja proizilaze iz privrednih društava.

Metodologija obuke

Metodologija kursa uključuje prezentacije koje se usmeravaju i kao primer koriste konkretne i hipotetičke primere. Ova metodologija se zasniva na vežbama, diskusijama, simulacijama i aktivnostima namenjenim primeni koncepata poslovnih struktura u praktičnim situacijama. Materijal kursa koji će biti raspodeljen obuhvata komentare, beleške, prezentacije i praktične primere glavnih principa i pravila koji se odnose na privredna društva, kao i primere koji ilustruju primenu ovih pravila.

Korisnici: Sudije iz Odeljenja za privredna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda.

Trajanje: Jedan dan.

1.5.9 Stečajni postupak privrednih društava

Novi Zakon o stečaju je nastao kao neophodna potreba za uređivanje postupka likvidacije i reorganizacije privrednih društava, s obzirom je prethodni Zakon bio nepotpun, oslanjao se na propise koji nikada nisu objavljeni, i kao posledica je ovaj Zakon postao neprimenljiv. Novi Zakon o stečaju predstavlja sveobuhvatan zakon o stečaju i insolventnosti, koji odražava najbolje međunarodne prakse, ali sadrži brojne druge institute i specifičnosti, koje su bile, skoro nepoznate u našem pravnom sistemu.

Ovaj zakon uređuje postupke likvidacije i reorganizacije svih privrednih društava, uključujući samostalna preduzeća, ortačka društva i komanditna društva, što predstavlja suštinsku promenu od starog Zakona. Zakon sadrži 9 poglavlja u kojima se uređuje postupak reorganizacije i likvidacije, uključujući nove koncepte kao što su: olakšice za male i srednja preduzeća, pojedinačno izuzeće i međunarodne procedure.

Nakon stupanja na snagu ovog Zakona, očekuje se značajno povećanje broja predmeta, stoga imajući u vidu novosti koje ovaj Zakon donosi i povećanje broja predmeta koji se očekuju da se podnesu pred sudovima, obrada ove teme je od posebnog značaja za povećanje znanja sudija.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da razumeju:

- Glavne svrhe Zakona i njegov delokrug;
- Ubrzane procedure i njihove specifičnosti;
- Specifičnosti pokretanja stečajnog predmeta, sudski postupci, rokovi i sudske odluke.
- Posledice pokretanja predmeta;
- Potraživanja poverilaca, način podnošenja, rokovi i prioriteti potraživanja;
- Reorganizacija – specifičnosti;
- Likvidacija – specifičnosti;
- Pojedinačno izuzeće i okončanje predmeta – pravni uslovi;
- Prekogranične odredbe – njihov sadržaj i primena;

Sadržaj

- Opšte odredbe Zakona;
- Ubrzane procedure (MSP i predpaketi);
- Pokretanje i otvaranje predmeta;
- Posledice otvaranja predmeta;
- Potraživanja poverilaca;
- Reorganizacija;
- Likvidacija;
- Pojedinačno izuzeće i okončanje predmeta;
- Prekogranične odredbe;

Metodologija obuke

Na ovoj obuci primeniće se metodologija interaktivnog učenja, koje će se sastojati od predavanja, vežbi i diskusija, i uključivaće:

- Teorijsku obradu stečaja, postupka likvidacije i reorganizacije pravnih lica u stečajnom postupku;
- Predstavljanje hipotetičkih i konkretnih predmeta iz sudske prakse i diskusije o načinu donošenja odluka na zaslugama za konkretne predmete;
- Diskusije -razgovor, davanje ideja, kako bi se osiguralo da svi učesnici budu aktivni tokom čitavog vremena, dajući svoj doprinos postavljanjem pitanja, davanjem rešenja i mišljenja;
- Materijal za obuku koji će vam biti raspodeljen obuhvata komentare, beleške, prezentacije i praktične primere o principima i glavnih pravila u vezi sa stečajem, kao i primeri koji prikazuju primenu ovih pravila;

Korisnici: Sudije iz Odeljenja za privredna pitanja Osnovnog suda i Apelacionog suda.

Trajanje: Dva dana.

Administrativna oblast

1.6 Administrativna oblast

1.6.1 Kretanje i boravak stranaca kao i pravni postupci prema njima u Republici Kosovo

Na ovoj obuci će se obraditi status i boravak stranaca, zakonski postupak njihovog pritvora i proterivanje od strane Republike Kosova na osnovu odredaba Zakona o strancima. S obzirom da ovaj zakon uređuje ulazak na, izlazak sa teritorije Kosova kao i boravak stranaca u Republici Kosovo, neophodno je da postupci koji se odvijaju vezano za to budu široko obrađeni i sa stanovišta sudske prakse kao i odredbama za integraciju stranaca u kosovsko društvo.

Pitanja za diskusiju i dileme se nadovezuju sa statusom i boravkom stranaca, pravnim postupkom njihovog pritvaranja i proterivanja sa Republike Kosova na osnovu odredaba Zakona o strancima kao i njihova pravilna primena od strane nadležnih organa Republike Kosovo. Fokus će biti i na pitanjima kategorija o tome na koga se primenjuju odredbe Zakona o strancima i protiv koje kategorije nisu primenjive.

Dileme i pitanja u ovoj obuci će se rešavati kroz obradu slučajeva iz sudske prakse.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Tumače odredbe o ulasku na teritoriju Kosova, izlasku sa nje kao i boravak stranaca u Republici Kosovo.
- Pravilno procenjuju sprovođenje zakonskog postupka pritvaranja i proterivanje stranaca sa Republike Kosovo u skladu sa Zakonom o strancima.
- Pravilno primenjuju proceduralne odredbe u vezi nezakonitog boravka, vraćanja i proterivanja stranaca.

Sadržaj

- Ulazak na teritoriju Kosova, izlazak sa nje i boravak stranaca u Republici Kosovo.
- Pravni postupak pritvaranja i proterivanja stranaca sa Republike Kosovo prema Zakonu o strancima, br. 04/4-217.
- Nezakoniti boravak, vraćanje i proterivanje stranaca.

Korisnici: Sudije administrativnog odeljenja osnovnog suda i apelacionog suda, službenici Odeljenja za pograničnu policiju, DDAM-MUP (Divizija za povratak i predstavnici Pritvornog centra za strance) kao i MIP, službenici UNHCR-a; IOM-a kao i civilno društvo (KRTC i CRPK) i drugi.

Trajanje: Jedan dan.

1.6.2 Početak i odvijanje postupka upravnog spora

Na obuci o postupku upravnog spora će se obraditi teme koje se odnose na sudsku zaštitu i rešavanje zakonitosti odluka javne uprave u Odeljenju za administrativna pitanja osnovnog suda i apelacionog suda. U prosleđivanju ovih predmeta sudovima pojavljuju se različite stručne, proceduralne i materijalne dileme u vezi odlučivanja o ovim predmetima. Ova obuka ima za cilj pružanje praktičnih rešenja zasnovanih na zakonu koja bi olakšala rad ovog suda i na zadnjem stepenu bi uticala na sveukupno smanjenje broja predmeta u sudovima.

Koji je postupak pokretanja upravnog spora i kako se on odvija u nadležnom sudu prema odlukama organa javne uprave i upravnih organa na Kosovu? Koji su predmeti sa najistaknutijim problemima?

Na ovoj obuci, dileme i pitanja će se obraditi kroz delimično teorijsko objašnjenje, na osnovu slučajeva i korišćenjem konkretnih primera koji se obično pojavljuju u sudskim postupcima.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Pravilno tumače zakonske odredbe o postupku upravnog spora;
- Shvate ulogu i značaj pravnih lekova protiv odluka Odeljenja za administrativna pitanja osnovnog suda;
- Pravilno primenjuju odredbe postupka upravnog spora;

Sadržaj

- Zakonske odredbe za postupak upravnog spora;
- Zakonski postupak u Odeljenju za upravna pitanja osnovnog suda i pravni lekovi protiv odluka istog;
- Izvršenje odluka Odeljenja za upravna pitanja osnovnog suda;

Metodologija obuke

Dileme i pitanja koja se postavljaju tokom obuke biće obrađene praktičnim vežbama, diskusijama i primerima o glavnim principima i pravilima Zakona o upravnim sporovima kao i rad u grupama.

Korisnici: Sudije Vrhovnog suda Kosova, sudije Odeljenja za administrativna pitanja osnovnog suda i apelacionog suda.

Trajanje: Jedan dan.

1.6.3 Sprovođenje Zakona o azilu u Republici Kosovo

Na ovoj obuci učesnici će biti upoznati sa pojedinostima Zakona o azilu Kosova, odnos ovog zakona sa Međunarodnom konvencijom o azilu i primenom odredaba dotičnog zakona prilikom odlučivanja o azilu. Biće objašnjena i uloga stranaka u postupku azila koji se odvija u Republici Kosovo. Pitanja za diskusiju i dileme se nadovezuju sa statusom i boravkom osoba koje traže međunarodnu zaštitu, pravnim postupkom njihovog pritvora i proterivanja od strane Republike Kosovo na osnovu odredaba Zakona o azilu i njihovog pravilnog sprovođenja od strane nadležnih organa Republike Kosovo. Fokus će biti i na pitanjima kategorija na koje se primenjuju odredbe Zakona o azilu.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Uoče pojedinosti Zakona o azilu Kosova,
- Analiziraju odnos Zakona o azilu Kosova sa Međunarodnom konvencijom o azilu,
- Pravilno primenjuju odredbe Zakona o azilu Kosova prilikom odlučivanja o pitanjima azila.

Metodologija

Među glavnim metodama koje se koriste tokom obuke su: delimično teorijsko predavanje, interaktivne diskusije, koje će odbraniti i argumentovati razne stavove i kritičke analize zakonskih odredbi i slučajeva iz prakse. Teorijski materijal je strukturiran tako da najveći deo vremena će biti prepušten debatama i diskusijama sa učesnicima.

Korisnici: Sudije administrativnog odeljenja osnovnog suda i apelacionog suda, službenici Odeljenja pogranične policije, DDAM-MUP (Divizija za povratak i predstavnici Pritvornog centra za strance) kao i MIP, službenici UNHCR-a, IOM-a i civilnog društva (KRTC i CRPK) i drugi.

Trajanje: Jedan dan

1.6.4 Postupci nabavke prema Zakonu o javnim nabavkama na Kosovu, posebno sporovi sa TRN-om

Tema na ovoj obuci se odnosi na postupke nabavke, početnu primenu postupka razmatranja, procenu spisa od strane stručnjaka za razmatranje i preporuka za TRN. Zakonske odredbe sadržane u Zakonu o javnim nabavkama će se analizirati razlaganjem kriterijuma vezano za ciklus procesa javnih nabavki i sporova sa TRN-om. Pošto u praksi često postoje problemi sa ovim kriterijumima i u njihovoj proceni prema njihovoj težini kao i pravne dileme, postavlja se potreba za njihovo razmatranje. Od interesa je i obrada postupaka u Telu za razmatranje javnih nabavki i način pokretanja upravnog spora u nadležnom sudu.

Na ovoj obuci pitanja koja će se razmatrati će biti vođenje postupcima nabavki, početak i sprovođenje postupka razmatranja, početna obrada spisa od strane stručnjaka za razmatranje i preporuka za TRN. U postupku javne nabavke, ukoliko autoritet za ugovaranje je naveo u tenderskom dosijeu da će javni ugovor biti dodeljen ekonomskom operateru koji podnosi ekonomski najpovoljniju odgovarajuću ponudu, i ukoliko dodela ovog ugovora će se vršiti samo na osnovu njihovih odgovarajućih kriterijumima i težine navedene u tenderskom dosijeu u skladu sa stavom 2. i 3. člana 52. ovog zakona.

Dileme i pitanja na ovoj obuci biće obrađena kroz: delimično teorijsko predavanje, interaktivne diskusije, koje će argumentovati različite stavove i kritička analiza zakonskih odredbi i primeri iz prakse. Teorijski materijal će biti strukturiran tako da najviše vremena će se dodeliti za rasprave i diskusije sa učesnicima kao i primeri iz prakse kako iz suda tako i u TRN.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razrađuju etape postupka javnih nabavki;
- Uoče osobine tužbe u postupku upravnog spora prema Zakonu o javnim nabavkama;
- Pravilno tumače i sprovode odredbe Zakona o javnim nabavkama u sudskoj praksi.

Sadržaj

- Vođenje postupka nabavke - opšte odredbe;
- Početak i početno sprovođenje postupka razmatranja;
- Početno razmatranje spisa od stručnjaka za razmatranje i preporuka za TRN.

Metodologija

Glavne metode koje će se koristiti tokom obuke su: delimično predavanje, interaktivna diskusija i kritička analiza zakonskih odredbi i primera iz prakse. Teorijski materijal je strukturiran tako da najviše vremena će biti posvećeno raspravama i diskusijama sa učesnicima.

Korisnici: Sudije administrativnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, apelacionog suda i službenici TRN-a.

Trajanje: Jedan dan

1.6.5 Postupak u Nezavisnom nadzornom odboru i sudska odbrana u radnim sporovima u civilnoj službi Republike Kosovo

U ovoj obuci će se razmatrati postupak koji se odvija u Nezavisnom nadzornom odboru (NNOK) i sudska zaštita u sporovima iz radnog odnosa sa fokusom na civilnu službu Republike Kosovo. U postupku koji se odvija u slučaju kršenja prava civilnih službenika kao što su NNOK i u osnovnom sudu u Prištini postoje dileme i nejasnoća vezano za nadležnost odlučivanja o ovim sporovima. Postoje i poteškoće koje se odnose na ne-sprovođenje nekih od odluka Odbora, izvršavanje sudskih odluka, primene ustavnih standarda za pravo na rad i primene zahteva ESLJP-a.

Takođe će biti razmatrana pitanja i dileme koje se odnose na sprovođenje odredaba Zakona o civilnoj službi koje vrše podelu civilnih službenika od drugih službenika koji podležu Zakonu o radu, institucije i jedinice uključene u sudska zaštitu iz radnog odnosa u civilnu službu kao i postupak i rokovi za upravnu žalbu. Pokretanje upravnog spora protiv odluke NNOK-a i sudska odbrana prava rada za civilne službenike, nadležnost, rokovi i pravni lekovi itd.

Ove dileme će biti razrađene kroz teorijsko objašnjenje, diskusija i primerima iz sudske prakse, uz posvećenost i učesnika za rešavanje slučajeva koji se obično dešavaju u krivičnom postupku na sudovima.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Razrađuju pravne odredbe za civilne službenike,
- Razmatraju pravne lekove protiv odluka NNOK-a,
- Pravilno sprovode odredbe Zakona o civilnim službenicima u sporovima za civilne službenike,
- Razrađuju postupak o pitanjima koja se odnose na civilne službenike.

Sadržaj

- Zakonske odredbe za civilne službenike;
- Pravni postupak u NNOK-u i pravni lekovi protiv njegovih odluka;
- Izvršenje odluka NNOK-a;
- Predmeti iz sudske prakse koji se odnose na postupak o pitanjima koja se odnose na civilne službenike.

Metodologija

Glavne metode koje se koriste tokom obuke su: delimično predavanje, interaktivna diskusija i kritička analiza zakonskih odredbi i slučajeva iz prakse. Teorijski materijal je strukturiran tako da najviše vremena bude posvećeno raspravama i diskusijama sa učesnicima.

Korisnici: Sudije administrativnog odeljenja osnovnog suda i apelacionog suda i službenika NNOK-a.

Trajanje: Jedan dan.

1.6.6 Postupak i predmet upravnog spora

Na obuci o postupku upravnog spora će se obraditi pitanja koja se odnose na sudsku zaštitu i rešavanje zakonitosti odluka javnih upravnih organa u Odeljenju za administrativna pitanja osnovnog suda a shodno tome i apelacionog suda. U prosleđivanju ovih predmeta sudovima pojavljuju se različite stručne, proceduralne i materijalne dileme u vezi odlučivanja o ovim predmetima. Ova obuka ima za cilj da obezbedi praktična rešenja koja su zasnovana na zakonu koja bi olakšala rad ovog suda i na zadnjem stepenu će uticati na celokupno smanjenje broja predmeta. Obuka će se usredsrediti na postupak pokretanja upravnog spora i na koji način se odvija u nadležnom sudu protiv odluka organa javne uprave i rukovodećih organa na Kosovu i koje vrste predmeta se najčešće podnose Odeljenju za administrativna pitanja osnovnog suda.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Tumače zakonske odredbe za postupak upravnog spora;
- Razlažu predmet upravnog spora,
Razumeju ulogu i važnost odluka Odeljenja za administrativna pitanja osnovnog suda;
- Pravilno primene odredbe postupka upravnog spora;

Sadržaj

- Zakonske odredbe za postupak upravnog spora;
- Predmet upravnog spora;
- Pravni postupak u Odeljenju za administrativna pitanja osnovnog suda;
- Izvršenje odluka Odeljenja za administrativna pitanja osnovnog suda;
- Slučajevi iz sudske prakse u vezi sa postupkom upravnog spora.

Metodologija obuke

Dileme i pitanja koja se postavljaju tokom obuke biće razmatrana preko delimičnog teoretskog objašnjenja, oslanjajući se na konkretnim slučajevima i primerima. Kroz vežbe, diskusije i praktične primere o glavnim principima i pravilima Zakona o upravnim sporovima, rad u grupama – prethodna podela zadataka, praktični slučajevi i njihova diskusija sa učesnicima.

Korisnici: Sudije Odeljenja za administrativna pitanja osnovnog suda i apelacionog suda.

Trajanje: Jedan dan

1.6.7 Zakonik o carini i akcizama na Kosovu

Cilj ove obuke je poboljšanje znanja sudija i stručnih saradnika u vezi primene i sprovođenja Zakonika o carini i akcizama na Kosovu. Takođe će se obraditi i metode procene uvozne robe, metode procene troškova prevoza analizom Administrativnog uputstva br. 11/2009 i određivanjem tarifnih kodova. Takođe će se razlagati zakonske odredbe sadržane u Zakoniku o carini i akcizama na Kosovu i pratećim administrativnim uputstvima za primenu istog. Takođe će se razmatrati određivanje tarifnih kodova na osnovu pratećih dokumenata koji će biti priloženi carinskoj deklaraciji o stavljanju robe u slobodan promet. Od interesa je i obrada pitanja privremenog uvoza.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Primene Zakonik o carini i akcizama na Kosovu i prateća administrativna uputstava u parničnom postupku;
- Pravilno procenjuju tarifne kodove i obavezne carinske dokumente;
- Pravilno razumeju odredbe i kriterijume o privremenom uvozu;

Sadržaj

- Primena Zakonika o carini i akcizama na Kosovu;
- Tarifni kodovi (TARIK) i obavezna carinska dokumentacija za pravilnu procenu tarifnog koda
- Obrada privremenog uvoza

Metodologija

Dileme i pitanja koja se postavljaju tokom obuke biće razmatrana delimičnim teoretskim objašnjenjem, zasnovanim na konkretnim slučajevima i primerima. Obuka će se takođe realizovati kroz praktične vežbe, diskusije i primere o glavnim principima i pravilima Zakonika o carini i akcizama na Kosovu, rada u grupama i praktičnih slučajeva.

Korisnici: Sudije Odeljenja za administrativna pitanja osnovnog suda i apelacionog suda kao i stručni saradnici.

Trajanje: Dva dana

1.6.8 Tumačenje poreskog zakonodavstva na Kosovu

Cilj ove obuke je poboljšanje znanja sudija i stručnih saradnika o primeni i sprovođenju zakonodavstva o poreskim pitanjima, kako u formatu direktnog obučavanja tako i u formatu elektronskog učenja (na daljinu), tako da sudije i saradnici efikasno obrađuju poreska pitanja. Takođe, na ovoj obuci će biti razmotrene odredbe Zakona o porezu na dobit korporacija, Zakona o porezu na dohodak, Zakona o poreskoj administraciji i postupci, Administrativno uputstvo o transferu cena i sporazuma o eliminisanju dvostrukog oporezivanja.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Se upoznaju sa pravilima za sprovođenje Zakona o prihodima korporacija,
- Pravilno primene Administrativno uputstvo o transferu cena,
- Razlažu Zakon o porezu na lični dohodak,
- Tumače odredbe Zakona o poreskoj administraciji i postupci i,
- Pravilno razumeju i primenjuju sporazume o eliminisanju dvostrukog oporezivanja njihovom pravilnom primenom u sudskim sporovima.

Sadržaj

- Zakon o prihodima korporacija,
- Administrativno uputstvo o transferu cena,
- Zakon o porezu na lični dohodak,
- Zakon o poreskoj administraciji i postupci,
- Sporazumi o eliminaciji dvostrukog oporezivanja.

Metodologija

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimično teorijsko predavanje, interaktivne diskusije, kritička analiza zakonskih odredbi i slučajevi iz prakse. Teorijski materijal će biti strukturiran tako da najviše vremena će se posvetiti raspravama i diskusijama sa učesnicima kao i primerima iz sudske prakse.

Korisnici: Sudije Odeljenja za administrativna pitanja osnovnog suda i apelacionog suda kao i stručni saradnici.

Trajanje: Dva dana.

1.6.9 Sprovođenje Zakona o zaštiti ličnih podataka

U Ustavu Republike Kosovo jedno od osnovnih prava je i pravo na privatnost. Ova ustavna odredba dalje je konkretizovana kroz Zakon o zaštiti ličnih podataka na Kosovu. Zaštita podataka je nova tema za Kosovo i predstavlja kriterijum za liberalizaciju viza za Kosovo, kao i za proces integracije u EU. Posljednji izveštaji o napretku naglašavaju da Kosovo treba poboljšati sprovođenje i usklađivanje zakona o zaštiti ličnih podataka i podizanje kapaciteta za sprovođenje zakona. Ova obuka ima za cilj da razmotri sudsku zaštitu prava na privatnost kao što se garantuje ustavnim i zakonskim odredbama.

Postoje i neka pitanja koja će biti postavljena u vidu pitanja koja zahtevaju odgovore u ovoj obuci kao: Koje su ustavne i zakonske garancije prava na privatnost i zaštitu podataka na Kosovu? Koji su glavni problemi u sprovođenju Zakona o zaštiti ličnih podataka? Kako se tretiraju tvrdnje stranaka u zaštiti ličnih podataka od strane suda i koji su uspostavljeni standardi?

Ciljevi

Nakon završetka obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Tumače zakonske odredbe o zaštiti ličnih podataka,
- Razlikuju domaći zakonski okvir o zaštiti ličnih podataka sa pravom Evropske unije i EKLJP-a;
- Razrađuju načine administrativne zaštite ličnih podataka,
- Pravilno sprovedu odredbe o sudskoj zaštiti ličnih podataka.

Sadržaj

- Zakonske odredbe o zaštiti ličnih podataka;
 - Zaštita podataka u kontekstu prava Evropske unije i EKLJP-a,
 - Administrativna zaštita ličnih podataka,
 - Sudska zaštita ličnih prava.

Metodologija obuke

Metode koje će se koristiti tokom ove obuke će biti: delimično teorijsko objašnjenje, vežbe, diskusije i praktični primeri o glavnim principima i pravilima Zakona o zaštiti ličnih podataka, interaktivne diskusije, pitanja i odgovori, kao i slučajevi iz sudske prakse. Posebna pažnja će biti posvećena iskustvu jurisprudencije ESLJP –a u Strazburu kako bi se analizirali njegovi stavovi u vezi sa zaštitom ličnih podataka u odnosu sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Korisnici: Sudije Departmana za administrativna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda, službenici Državne agencije za zaštitu ličnih podataka.

Trajanje: Jedan dan

1.6.10 Sprovođenje Zakona o državljanstvu Kosova

U praksi su uočeni problemi i zakonske nejasnoće o načinima sticanja, gubitka i ponovnog sticanja državljanstva Republike Kosova i druga pitanja vezana za državljanstvo. Stoga, ove probleme i postupke sticanja državljanstva potrebno je tretirati kroz svestranu obuku gde će se objasniti načini sticanja državljanstva, sprovođenje postupaka za gubitak državljanstva i rokovi za razmatranje zahteva i žalbi.

Postoje i neka pitanja koja će biti postavljena u vidu pitanja koja zahtevaju odgovore u ovoj obuci kao: koje su dileme koje se pojavljuju u vezi sa državljanstvom i načini njegovog sticanja i gubitka na Kosovu? Koji su glavni problemi u sprovođenju Zakona o državljanstvu Kosova? itd.

Ciljevi

Nakon završetka obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Tumače zakonske odredbe o državljanstvu u Republici Kosovu,
- Razrađuju načine sticanja državljanstva,
- Razumeju oblike gubitka državljanstva.
- Poštuju rokove za razmatranje zahteva i žalbi.
- Pravilno sprovedu odredbe Zakona o državljanstvu Kosova.

Sadržaj:

- Zakonske odredbe o državljanstvu u Republici Kosova,
- Sticanje državljanstva – načini sticanja državljanstva,
- Gubitak državljanstva,
- Rokovi za razmatranje zahteva i žalbi,

Metodologija obuke

Metode koje će se koristiti tokom ove obuke će biti: delimično teorijsko objašnjenje, vežbe, diskusije i praktični primeri o glavnim principima i pravilima Zakona o državljanstvu Kosova, interaktivne diskusije, pitanja i odgovori, kao i slučajevi iz sudske prakse. Posebna pažnja će biti posvećena i slučajevima iz sudske prakse u ovoj oblasti.

Korisnici: Sudije Departmana za administrativna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda, i službenici Departmana za državljanstvo, azil i migraciju-MUP.

Trajanje: Jedan dan

1.6.11 Sprovođenje Zakona o civilnoj registraciji, (Registri o civilnom statusu, naknadna registracija i ponovna registracija)

Cilj i razlog organizovanja i održavanja ove obuke jeste da se produbi znanje sudija o registima civilnog statusa - kako se vrši ispravka i dopuna u Centralnom registru civilnog statusa, registracija rođenih na osnovu osnovnih dokumenata rođenja, naknadnu i ponovnu registraciju. Odredbe ovog zakona trebaju se tretirati činjenicom da ovaj zakon uređuje komponente građanskog statusa građana Kosova, stranih državljana i lica bez državljanstva, privremenog ili stalnog boravka u Republici Kosovo, utvrđivanje pravila o stvaranju, zadržavanju i njihovom izmenu, kao i organizovanje i funkcionisanje službe civilnog statusa u Republici Kosovo.

Ciljevi

Nakon završetka obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Pravilno sprovedu relevantne odredbe u vezi sa registracijom rođenih na osnovu osnovnih dokumenata rođenja.
- Razume načine registracije rođenih na osnovu osnovnih dokumenata rođenja.
- Razlikuju postupke između naknadne registracije i ponovne registracije.
- Pravilno tumače i sprovedu odredbe Zakona o civilnoj registraciji Kosova.

Sadržaj:

- Zakonske odredbe o registima civilnog statusa u Republici Kosovo.
- Registri civilnog statusa –ispravka i dopuna u Centralnom registru civilnog statusa.
- Registracija rođenih na osnovu osnovnih dokumenata rođenja.
- Naknadna registracija i ponovna registracija.

Metodologija obuke

Metode koje će se koristiti tokom ove obuke će biti: delimično teorijsko objašnjenje, vežbe, diskusije i praktični primeri o glavnim principima i pravilima Zakona o civilnim registima Kosova, interaktivne diskusije, pitanja i odgovori, kao i slučajevi iz sudske prakse. Posebna pažnja će biti posvećena i slučajevima iz sudske prakse u ovoj oblasti.

Korisnici: Sudije Departmana za administrativna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda, i službenici Departmana za civilnu registraciju u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Trajanje: Jedan dan

1.6.12 Zakon o porezu na dodatu vrednost

Cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i profesionalnih saradnika u vezi sa primenom i sprovođenjem PDV-a u Republici Kosovo i u regionu, uslovi registracije za PDV i stope PDV-a. Takođe će biti razrađene odredbe koje sadrži Zakon o porezu na dodatu vrednost, objašnjavajući kriterijume u vezi sa ciklusom procesa PDV-a od Carine pa sve do plaćanje krajnjeg potrošača. Budući da u praksi često postoje problemi o pitanju primene PDV-a i u njihovom ocenjivanju u skladu s njihovom težinom kao i zakonskim dilemama, postoji potreba za njihovo tretiranje.

Od interesa je i tretiranje praksi drugih zemalja sa kojima Republika Kosovo ima više izvoza - uvoza, kako bi se jasnije definisala prava i obaveze PDV-a koje se plaćaju u Carini Kosova i Poreskoj administraciji Kosova.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Upoznaju pravila primene PDV-a u Republici Kosovo;
- Pravilno tumače i sprovedu zakonske odredbe o PDV-u u sudskoj praksi;
- Upoznaju se sa zakonskim odredbama o PDV-u i praksu sprovođenja u zemljama regiona.

Sadržaj

- Primena PDV-a u Republici Kosovo;
- Analiza zakonskih odredaba koje sadrži Zakon o PDV-u;
- Zakonske odredbe i prakse PDV-a u zemljama regiona i diskusija o sudskim slučajevima.

Metodologija obuke

Glavne metode koje će se koristiti tokom ove obuke će biti: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse; interaktivne diskusije u odvojenim grupama, koji će braniti i argumentirati različite stavove i analizu sudskih slučajeva. Teorijski materijal će biti strukturiran na način da se većina vremena izdvoji za debate i diskusije sa učesnicima.

Korisnici: Sudije Departmana za administrativna pitanja Osnovnog i Apelacionog suda kao i profesionalni saradnici Departmana za administrativna pitanja – Fiskalna divizija i Ekonomski departmani.

Trajanje: Dva dana

Oblast prekršaja

1.7 Oblast prekršaja

1.7.1 Pravna lica kao izvršioc prekršaja

Na osnovu predmeta koji prema žalbi stižu u Apelacioni sud je zaključeno da u mnogim slučajevima, prvostepeni sudovi kao i podnosioci zahteva za pokretanje prekršajnog postupka-inspektori odgovarajućih oblasti, ne definišu jasno poslovni subjekat kao pravno lice, tako da poslovni subjekti kao samostalna poslovanja ih identifikuju kao pravna lica, dok vlasnici samostalnih poslovanja se razmatraju kao odgovorna lica pravnih lica, stoga, pojavila se potreba da se razrađuju ove nejasnoće, objašnjavajući razliku između poslovnih subjekata kao pravnih lica u odnosu na poslovne subjekte kao samostalna poslovanja i odgovornost odgovornog lica pravnog lica.

Kako se odvija prekršajni postupak protiv poslovnih subjekata kao samostalno poslovanje i razlika sa odvijanjem prekršajnog postupka protiv poslovnih subjekata kao pravnim licima?

Ova obuka ima za cilj da kroz razmatranje zakonodavstva, rešavaju postavljena pitanja, a kroz praktične primere daju odgovarajuća rešenja.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Vršiti razliku između poslovnih subjekata kao samostalna poslovanja u odnosu na pravna lica (AD i DOO) kao i odgovornog lica pravnog lica;
- Pravilno i zakonito vode prekršajni postupak protiv pravnih lica i odgovornih lica pravnih lica;
- Pravilno i zakonito vode prekršajni postupak protiv poslovnih subjekata kao samostalna poslovanja;

Sadržaj

- Pravna osnova za način vođenja prekršajnog postupka protiv poslovnih subjekata kao pravnih lica;
- Kada se smatraju odgovornim poslovni subjekti kao pravna lica, odgovornost odgovornog lica pravnog lica i slučajevi kada odgovorno lice pravnog lica nije odgovorno;
- Ko se smatra odgovorno lice u pravnom licu?
- Vođenje pravnog postupka protiv poslovnih subjekata kao samostalna poslovanja.

Metodologija obuke

Razrada primenjivog zakonodavstva u prekršajnom postupku vezano za status pravnih lica kao poslovni subjekti, kroz interaktivne diskusije, praktične primere, rad u grupama za rešavanje konkretnog zadatka- scenario slučajeva i davanje alternativa za nejasnoće postavljene od strane sudija.

Korisnik: Sudije divizija za prekršaj u prvostepenim sudovima.

Trajanje: Jedan dan

1.7.2. *Narušavanje javnog reda i mira*

Zakon na snazi o javnom redu i miru je prilično siromašan i nedostaje uključivanje i definicija prekršaja iz oblasti javnog reda i mira i, kao takav, u mnogim slučajevima predstavlja problem prilikom primene od strane sudija prvog stepena.

Koje su razlike između prekršajnog i krivičnog dela sa posebnim naglaskom na tuču? Kako se podrazumeva član 4. i 5. a posebno član 16. ZJRM-a?

Detaljna razrada ovih pitanja će biti cilj ove obuke koja će se odvijati kroz praktične slučajeve.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Identifikuju inkriminirajuće prekršajne radnje iz oblasti zaštite javnog reda i mira;
- Jasno definišu verbalni napad i nadležnost za odlučivanje;
- Pravilno primenjuju zakonske odredbe u oblasti javnog reda i mira.

Sadržaj

- Definicija javnog mesta;
- Razlika između člana 4. i 5. ZJRM-a, kao i razlika između nepoštovanja naređenja ovlašćenog službenog lica - član 16. ZJRM-a i prekršaja – nepostupanje prema naređenju ovlašćenog službenog lica iz oblasti drumskog saobraćaja;
- Sankcije predviđene za izvršioce prekršaja za narušavanje javnog reda i mira;
- Kazne za izvršioce prekršaja za narušavanje javnog reda i mira.

Metodologija obuke

Detaljna razrada svih odredbi Zakona o javnom redu i miru, kroz PowerPoint prezentaciju, interaktivnih diskusija, praktičnih primera, dajući alternative oko suočavanja sa poteškoćama u praksi, itd.

Korisnici: Sudije divizija za prekršaje u osnovnim sudovima.

Trajanje: Jedan dan

1.7.3 Početak i odvijanje prekršajnog postupka

Važeći Zakon o prekršajima, sadrži mnoge novine u odnosu na prethodni zakon, naročito vezano za nadležnost za odlučivanje, početak i odvijanje postupka, način odlučivanja - sankcije, izvršenje sankcija, itd. Slučajevi pojave podnošenja zahteva za početak prekršaja od strane neovlašćenog organa, sa nepotpunim sadržajem itd.

Koji su zakonski uslovi za pokretanje postupka koje treba ispuniti, prekršaji u kontinuitetu i kako vršiti njihovo spajanje? Kakav je postupak za maloletnike u prekršajnom postupku? Zašto i kako treba odvijati poseban postupak za maloletnike?

Fokus obuke će biti obrada ovih dilema koje se pojavljuju tokom prekršajnog postupka vezano za početak i odvijanje prekršajnog postupka.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Identifikuju ispunjenje zakonskih uslova za početak i odvijanje prekršajnog postupka,
- Pravilno primene zakonske odredbe koje se odnose na početak i odvijanje prekršajnog postupka,
- Pravilno primene prekršajni postupak prema maloletnicima,
- Vršu razliku između prihvatljivih i neprihvatljivih dokaza,
- Pravilno primene sankcije za prekršaje.

Sadržaj:

- Prikazivanje sažetih podataka o početku i odvijanju prekršajnog postupka,
- Uslovi za utvrđivanje prekršaja i sankcija za prekršaje,
- Prekršajna odgovornost i posebne prekršajne mere,
- Postupak za maloletnike,
- Sudski postupci nakon prijema zahteva za početak postupka.

Metodologija obuke

Detaljna razrada odredaba Zakona o prekršajima, sa posebnim naglaskom na izmene prethodnog zakona, kroz praktične primere i interaktivne diskusije, pristup u rešavanju dilema- pitanja tokom obuke.

Korisnici: Sudije divizija za prekršaje u osnovnim sudovima.

Trajanje: Jedan dan

1.7.4 Upravljanje dokazima - principi

U sudskoj praksi, često se susrećemo sa odlukama koje su zasnovane na dokazima, koji nisu upravljani u skladu sa zakonskim odredbama, koji su neprihvatljivi, ili odluke koje nisu zasnovane na dokazima kojima upravlja sud.

Vežano za ova nejasnoća u primeni prekršajnog postupka pojavljuje se potreba za poboljšanje znanja vežano za naćin i obradu dokaza u prekršajnom postupku.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, ućesnici će moći da:

- Pravilno definišu dokaz,
- Identifikuju prihvatljive dokaze od onih neprihvatljivih u prekršajnom postupku,
- Pravilno procene dokaz.

Sadržaj

- Predstavljanje osnovnih principa za identifikaciju i naćin upravljanja dokazima u prekršajnom postupku, sa posebnim naglaskom na njihovu pravilnu procenu;
- Razumevanje dokaza i ćinjenica;
- Vrste dokaza koji se mogu upravljati;

Metodologija obuke

Razrada principa za procenu dokaza, primeri što se tiće raznih upravljanja dokazima, prezentacije preko PowerPoint, rad u grupama hipotetićkog slućajaja, rasprave o praktićnim slućajevima itd.

Korisnici: Sudije divizija za prekršaje u osnovnim sudovima.

Trajanje: Jedan dan

1.7.5 Presuda u prekršajnom postupku

Sadašnji zakon za prekršaje, za razliku od prethodnog zakona predviđa način odlučivanja presudom, a u nekim slučajevima i odlukom, a samim tim se pojavljuje potreba za elaboracijom slučajeva kada se odlučuje presudom a kada rešenjem.

Posebno, često se pojavljuju slučajevi presuda koja tokom sačinjavanja nisu zasnovane na zakonskim odredbama, bilo proceduralne, materijalne, ili one za sankcionisanje, a takođe i obrazloženja odluka nisu na željenom nivou, stoga pojavljuje se potreba razrade načina sačinjavanja presude izrekom kao i jasnim i poštenim zakonskom obrazloženjem.

Takođe postoji potreba da se razradi zakonski i pravilni način dostavljanje presude, a samim tim pojavljuje se potreba za razradom zakonskog načina dostavljanja presude i drugih spisa kao i pravni osnov za način dostavljanja.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Pravilno sastave izreku i njeno pravno obrazloženje,
- Identifikuju vrste presuda i način njihovog obrazloženja,
- Prepoznaju pravni način dostavljanja spisa.

Sadržaj

- Presuda i pravno obrazloženje,
- Odlučivanje presudom,
- Redovno dostavljanje presude.

Metodologija obuke

PowerPoint prezentacija, interaktivne diskusije, diskusije o praktičnim slučajevima, davaće se alternative za nejasnoće i dileme itd.

Korisnici: Sudije divizija za prekršaje u osnovnim sudovima,

Trajanje: Jedan dan.

Ustavno pravo

1.8. Ustavno pravo

1.8.1 Odluke Ustavnog suda Kosova i njihovi pravni efekti

Svrha organizovanja ove obuke je produbiti znanje sudija u vezi sa ulogom Ustavnog suda Kosova i njegovim odlukama, pravnom prirodom, efektom i načinom njihovog izvršenja. U praksi Ustavnog suda, neke vrste odluka se razlikuju u zavisnosti od stavova koje imaju prema normama koje kontrolišu. Isto tako, i procesi koji se sprovode kroz odluke mogu imati drugačiju prirodu. Uloga Ustavnog suda leži upravo u nadležnosti svojih odluka. Međutim, realizacija i praktično sprovođenje ustavnih sudskih odluka je od posebnog značaja što zahteva sveobuhvatan tretman.

Koja je uloga odluka Ustavnog suda? Koja je pravna priroda njegovih odluka? Koje su vrste odluke Ustavnog suda? Kako Ustavni sud izvršava odluke?

To su pitanja koja su postavljena za obradu tokom ove obuke, zbog njihovog značaja o radu sudova.

Ciljevi

Učesnici nakon završetka ove obuke moći će da:

- Prepoznaju ulogu odluka Ustavnog suda i razraditi pravne efekte koje proizvode odluke Ustavnog suda,
- Pravilno procenjuju pravnu prirodu i obavezujuću prirodu odluka Ustavnog suda, o pravosuđu i svim licima i institucijama Republike Kosova,
- Razlikuju vrste odluka Ustavnog suda,
- Pravedno sprovode odluke Ustavnog suda u skladu sa Ustavom Republike Kosova.

Sadržaj

- Uloga Ustavnog suda Kosova i njegovih odluka.
- Pravna priroda odluka Ustavnog suda i njihovi efekti,
- Vrste odluka Ustavnog suda,
- Izvršenje odluka Ustavnog suda

Metodologija

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: parcijalna teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse, interaktivne diskusije u odvojenim grupama i analiza sudskih slučajeva od Ustavnog suda Kosova

Korisnici: Sudije svih nivoa u Republici Kosovo.

Trajanje: Jedan dan

Obuke za PKVS

1.9 Obuke za PKVS

1.9.1 Pisani i usmeni postupak pred Posebnom komorom

U Posebnoj komori postupak se odvija u dve faze, i to u pisanoj i verbalnoj formi. Zahtev ili žalba podnosi se u pisanoj formi u Posebnoj komori. Zakonom je jasno definisano šta takav zahtev ili žalba treba da sadrži, uključujući podatke o strankama, predmet i sve materijalne činjenice koje se odnose na zahtev ili žalbu, osnovu za primarnu nadležnost Posebne komore u vezi sa zahtevom ili žalbom, pravni argumenti na kojima se zasniva zahtev ili žalba i lista dokaza koje podnosilac namerava podneti. U Posebnoj komori pisani postupak je veoma dug, sastoji se od odbrane suprotne strane, odgovor podnosioca, protivodgovor protivne strane i protivzahtev. Dakle, duže je od postupka prema ZKP-u.

Kako se postupak u PK odvija? Šta treba da sadrži jedan zahtev? Koje su posledice stranaka ako se ne pridržavaju pravila za podnošenje dokaza? Koje su posledice ne pojavljivanja odbrane? Da li treba da se održi ročište za svaki postupak koji se nastavlja pred Posebnom komorom?

Obuka će se fokusirati na diskusije i pitanja koja su učesnici postavili o dilemama u vezi postupaka pred PKVS.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Pravilno primene pisani i usmeni postupak u Posebnoj komori;
- Prepoznaju koje su posledice ne pojavljivanja odbrane;
- Lakše identifikuju kriterijume prihvatljivosti zahteva/žalbe;

Sadržaj

- Pisani i verbalni postupak;
- Kriterijumi za prihvatljivost zahteva/žalbe;
- Odbrana protivne strane, odgovor podnosioca, protivodgovor protivne strane i protivzahtev;

Metodologija obuke

Interaktivne diskusije sa učesnicima, praktični slučajevi i njihova izrada, prezentacija sa PowerPoint-om.

Korisnici: Sudije Posebne komore, sudije Osnovnih sudova – opšte odeljenje, pravni službenici i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.9.2 Ovlašćenja Posebne komore i Kosovske agencije za privatizaciju, podnosioca zahteva i protivnih strana pred Posebnom komorom

Jurisdikciju Posebne komore utvrđuje član 4. Zakona o PKVS, (br. 04/L-033).

Ova odredba utvrđuje da Posebna komora ima isključivu nadležnost nad svim slučajevima i postupcima koji se odnose na prigovore na jednu odluku ili radnju KPA-a, sada KAP, ili zahtevi stranaka koji potražuju neko pravo, vlasništvo ili interes kojim upravlja Kosovska agencija za privatizaciju, zahtev protiv KPA ili Agencije, za finansijske gubitke navodno uzrokovane odlukom ili postupkom koji je preduzela KPA ili Agencija, zahtev protiv preduzeća ili korporacije koja tvrdi da je nastala tokom ili pre vremena kada to preduzeće ili korporacija podleže upravnom organu KPA ili Agencije.

Koja je nadležnost prema članu 4. Zakona o PK-u? Koje su nadležnosti Agencije? Koje su vrste nadležnosti? Šta je funkcionalna nadležnost? Zašto KPA zaostaje u sprovođenju konačnih sudskih odluka iz perioda 1990-1999? Koje osobe mogu biti podnosioci zahteva i suprotna strana pred Posebnom komorom?

Obuka će se fokusirati na diskusije i pitanja koja su učesnici postavili o dilemama vezanim za nadležnosti PK-a, Agencije, odnosno o zahtevima koji mogu dovesti do dileme i same sudije, da li spada u isključivoj nadležnosti Posebne komore.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Primenjuju isključivu nadležnost Posebne komore;
- Primenjuju pravilno pravne norme u pogledu nadležnosti;
- Identifikuju nadležne osobe koje mogu biti podnosioci i protivne strane u postupku pred Posebnom komorom;
- Rešavaju ili lakše procenjuju slučajeve vezane sa nadležnošću;

Sadržaj

- Ovlašćenja Posebne komore i Kosovske agencije za privatizaciju ;
- Funkcionalne nadležnosti sa fokusom na Posebnu komoru;
- Sprovođenje sudskih odluka iz 1990-1999 godine od strane KAP;
- Podnosioci zahteva i protivne strane Posebne komore;

Metodologija obuke

Interaktivne diskusije sa učesnicima, praktični slučajevi i njihova izrada, prezentacija sa PowerPointom.

Korisnici: Sudije Posebne komore, sudije Osnovnih sudova – opšte odeljenje, pravni službenici i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.9.3 Sudski postupak za prigovor na odluke Agencije koji proizilaze iz procesa privatizacije i likvidacije

Svako lice koje se protivi odluci ili postupku Agencije donetoj na dan ili nakon datuma stupanja na snagu ovog zakona, treba da podnosi takav zahtev ili žalbu Posebnoj komori najkasnije u roku od sto dvadeset dana (120) nakon dana kada je odluka ili postupak dostavljen dotičnoj osobi. Svaki poverilac preduzeća koji je blagovremeno podneo zahtev Agenciji, čiji su interesi ugroženi odlukom Organa za likvidaciju, može se protiviti takvoj odluci tako što će podneti žalbu Posebnoj komori protiv Agencije u roku od trideset (30) dana od dana prijema odluke. Žalba treba da bude u skladu sa zahtevima iz stava 2. člana 27. ovog Aneksa i priložiti kopiju odluke protiv koje se podnosi prigovor.

Da li podnosilac zahteva mora da iscrpi pravne lekove pred KAP-om, kako bi se onda obratio Sudu? Da li je to kriterijum koji treba ispuniti kako bi se išlo dalje, ili nije? Da li treba zainteresovana lica koji imaju imovinske ili kreditna potraživanja nad DP-om da očekuju pokretanje likvidacije kako bi se obratila Komisiji za likvidaciju?

Ove i druge dileme koje su učesnici pokrenuli biće obrađivane kroz diskusije u obuci, kroz predstavljanje praktičnih slučajeva, kako bi se eliminisale takve dileme.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Sprovode postupak u vezi sa zahtevima/žalbama Posebne komore;
- Poštovati rokove za prigovore na odluke Agencije;
- Pravilno sprovode zakonske odredbe koje se primenjuju u zavisnosti od osporene odluke;
- Da razumno i jasno razumeju postupak privatizacije i likvidacije;

Sadržaj

- Podnošenje kreditnih imovinskih zahteva / žalbi Komisiji za likvidaciju i Posebnoj komori;
- Prigovor na odluke Agencije u Posebnoj komori i postupak za razmatranje ovih odluka;

Metodologija obuke

Interaktivne diskusije sa učesnicima, praktični slučajevi i njihova izrada, prezentacija sa PowerPointom.

Korisnici: Sudije Posebne komore, sudije Osnovnog suda-civilna divizija, pravni službenici i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.9.4 Uloga Agencije i proces privatizacije subjekata od strane KAP-a

Kosovska agencija za privatizaciju kao nezavisno javno telo vrši svoje funkcije i odgovornosti na potpuno autonoman način, a prema zakonu sva imovina i odgovornosti KPA sada su imovina i odgovornosti Agencije. Zakonom o Kosovskoj agenciji za privatizaciju predviđena je uloga odnosno svrha i ciljevi Agencije zbog čega je uspostavljena. U skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da upravlja, uključujući ovlašćenje za prodaju, prenos i/ili likvidaciju preduzeća i imovine definisane ovim zakonom.

Da li postoji povreda odredaba postupka od strane KAP-a prilikom usvajanja ili odbijanja ponuda? U kakvom stanju su bila DP na Kosovu nakon rata? Da li su DP ostavile dugove? Da li ima zastoja u procesu likvidacije DP-a? Koje su teškoće pravosuđa u rešavanju predmeta koji su pred njim? Itd. Obuka će se fokusirati na diskusije i pitanja koja su učesnici postavili o ulozi Agencije u procesu privatizacije subjekata KAP-a.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Ispravno razumeju proces postupka privatizacije subjekata od strane KAP-a;
- Procenjuju slučajeve kada je transformacija DP-a bila ili nije bila diskriminatorna;
- Prepoznaju nadležnosti Agencije u vezi sa upravljanjem DP-a;
- Identifikuju koja su lica koja imaju zabranu podnošenja ponuda;

Sadržaj

- Ovlašćenja Agencije u procesu privatizacije;
- Ponuđači sa zabranom podnošenja ponuda;
- Provera i proglašenje privremenog pobednika;
- Usvajanje i odbijanje ponude;

Metodologija obuke

Interaktivne diskusije sa učesnicima, praktični primeri i njihova obrada, prezentacija PowerPointom

Korisnici: Sudije Posebne komore, sudije Osnovnog suda-opšte odeljenje, pravni službenici i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.9.5 Pravni lekovi u Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova

Zakon o Posebnoj komori priznaje samo redovni pravni lek a to je žalba. Žalbom se mogu osporiti sve vrste sudskih odluka koje donose specijalizovana veća, izuzev presude o nepojavljivanju kada se može podneti žalba. Žalbom kao pravni lek mogu se osporiti sve odluke ili postupci KPA ili Kosovske agencije za privatizaciju, kojom se odbijaju imovinska potraživanja, protiv preduzeća koja su ušla u postupak likvidacije, žalbe koje se odnose na službeni spisak radnika koji imaju legitimno pravo da stiče udeo od 20% prihoda od prodajne cene društvenog preduzeća, žalbe koje se odnose na likvidaciju jednog preduzeća, po administrativnom ovlašćenju Agencije i žalbe ili prigovori na otkazivanju transakcija neke od preduzeća koje je predmet postupka likvidacije. Žalbeni postupak pred sudom se odvija na dva nivoa: na prvom deluju Specijalizovana veća, u drugom Apelaciono veće.

Kome se obraća žalba? Koji su razlozi podnošenja žalbe? Šta treba sadržati žalba? Koje su rokovi za razmatranja žalbe/apela?

Obuka će se fokusirati na diskusije, praktične primere i pitanja koja su učesnici postavili o dilemama u vezi sa rokovima za razmatranja žalbi.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Pravilno primenjuju zakonske odredbe u vezi sa rokovima za razmatranja žalbe;
- Procenjuju koji su zakonski rokovi za podnošenje žalbe;
- Procenjuju šta treba sadržati jedna žalba/apel.

Sadržaj

- Žalba kao jedini pravni lek;
- Rokovi za razmatranja žalbe;
- Rokovi za podnošenje žalbe;
- Vanredni pravni lekovi;

Metodologija obuke

Interaktivne diskusije sa učesnicima, praktični primeri i njihova obrada, prezentacija PowerPointom

Korisnici: Sudije Posebne komore, sudije Osnovnog suda-opšte odeljenje, pravni službenici i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

Obuke za Evropsku
konvenciju o ljudskim
pravima (EKLJP) i pravo EU-a

1.10 Obuke za Evropsku konvenciju o ljudskim pravima (EKLJP) i pravo EU-a

1.10.1 Pravo na život – Član 2. EKLJP-a

Cilj organizovanja ove obuke je unapređenje i produblјivanje znanja o pravu na život i razjašnjenje šireg tumačenja zaštite prava na život. Takođe, na ovoj sesiji biće obrađene obaveze države da poštuju pravo na život i pozitivne obaveze države da zaštite pojedince pod njihovim nadzorom, kao i tumačenja Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u pogledu proceduralnih aspekata prava na život.

Koje su obaveze države da zaštiti pojedince koji su pod državnim nadzorom? Koje su situacije u kojima se život ne smatra lišenim u suprotnosti sa ovim članom, u slučajevima kada je ovo lišavanje proizašlo iz upotrebe sile, učinjeno apsolutno neophodnim? Koji su kriterijumi koje sadrže odredbe člana 2. EKLJP-a?

Ova i druga važna pitanja sudske prakse biće obrađene tokom ove obuke.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razumeju suštinske aspekte prava na život,
- Razjasne obaveze države da zaštite pojedince koji su pod državnim nadzorom,
- Procenjuju kada se život ne smatra lišenim u suprotnosti sa ovim članom, u slučajevima kada ovo lišavanje dolazi od upotrebe sile, učinjeno apsolutno neophodnim,
- Pravedno sprovode kriterijume sadržane u odredbama člana 2. EKLJP-a i proceduralne aspekte prava na život.

Sadržaj

- Suštinski aspekti prava na život,
- Obaveze države da štiti pojedince koji su pod državnim nadzorom,
- Situacije kada se život ne smatra lišenim u suprotnosti sa ovim članom, u slučajevima kada ovo lišavanje dolazi od upotrebe sile, kada je učinjeno apsolutno neophodnim,
- Pravedna primena kriterijuma sadržanih u odredbama člana 2. EKLJP-a i proceduralnih aspekata prava na život.

Metodologija obuke

Glavne metode koje će se koristiti tokom ove obuke biće delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse, interaktivne diskusije u odvojenim grupama i analiza sudskih predmeta od strane ESLJP-a.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.10.2 Pravo na slobodu i bezbednost - član 5. EKLjP-a

Cilj organizovanja ove obuke je unapređenje i produbljivanje znanja o pravu na slobodu i bezbednost u skladu sa EKLjP-om, pojmovi i način tumačenja Evropskog suda za ljudska prava (ESLjP) u Strazburu, kao i pravilna primena odredbi vezano za pravo na slobodu i bezbednost. Takođe, na ovoj sesiji biće obrađeni standardi koji štite fizičku slobodu, a posebno slobodu od hapšenja i lišenja slobode. Sve ovo će biti praćeno primerima iz prakse Evropskog suda za ljudska prava (ESLjP).

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Primenjuju član 5. EKLjP-a.
- Tumače glavne standarde sadržane u odredbama člana 5. EKLjP-a u vezi sa slučajevima hapšenja osobe od strane države,
- Razjasne specifičnu zakonsku osnovu i odredbe kojima se uređuje situacija hapšenja,
- Se upoznaju sa sudskom praksom i novostima koji nastaju u vezi sprovođenja člana 5. EKLjP-a.

Sadržaj

- Sadržaj osnovnih odredbi i osnovnih pojmova člana 5. EKLjP-a.
- Glavni standardi u odredbama člana 5. EKLjP-a u pogledu hapšenja lica od strane države,
- Specifična pravna osnova i odredbe kojima se uređuje položaj zatvorenika,
- Sudska praksa i novosti koje one donose u vezi sprovođenja člana 5. EKLjP-a.

Metodologija obuke

Glavne metode koje će se koristiti tokom ove obuke biće delimična teorijska objašnjenja i predmeti iz sudske prakse, interaktivne diskusije u odvojenim grupama i analiza sudskih predmeta od strane ESLjP-a.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.10.3 Pravo na pravično suđenje - član 6. EKLjP-a

Cilj organizovanja ove obuke je unapređenje znanja učesnika o pravu na pravičan pravni postupak. Takođe se želi razjasniti pojmovi i tumačenje Evropskog suda za ljudska prava (ESLjP) u Strazburu u vezi s pravom na pravično suđenje u kontekstu člana 6. EKLjP-a. Ovaj član sadrži odredbe o pravu na pravično suđenje, koje je veoma važno za sve države koje su stranke EKLjP-a i one koje sprovode Konvenciju.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razumeju pojmove i kategorije koje sadrži član 6. EKLjP-a,
- Razjasne proceduralnu zaštitu u skladu sa odredbama člana 6. EKLjP-a,
- Tumače pojam nezavisnosti i nepristrasnosti sudova u kontekstu ovog člana.
- Pravedno primenjuju standarde i zahteve koje sadrži član 6. EKLjP-a.

Sadržaj

- Pojmovi i kategorije koje sadrži član 6. EKLjP-a,
- Proceduralne zaštitne mere prema odredbama člana 6. EKLjP-a,
- Nezavisnost i nepristrasnost sudova u kontekstu ovog člana,
- Standardi i zahtevi koje sadrži član 6. EKLjP-a,

Metodologija obuke

Glavne metode koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i predmeti iz sudske prakse, interaktivne diskusije u odvojenim grupama i analiza sudskih predmeta od strane ESLjP-a.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.10.4 Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, prebivališta i dopisivanje, sklapanje braka i stvaranje porodica i ravnopravnost supružnika - član 8. EKLjP-a

Cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi s pravom na poštovanje privatnog i porodičnog života. Još jedan dodatni razlog za obradu ove teme je podsticanje sudija da sprovedu EKLjP, pozivajući se na odluke i sudsku praksu ESLjP-a. Fokus obuke biće razjašnjenje pojmova i kategorija koje sadrži član 8. za pravu na poštovanje privatnog i porodičnog života i na način tumačenja Evropskog suda za ljudska prava (ESLjP) u Strazburu.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razumeju pojam i pravnu prirodu privatnog života,
- Prepoznaju kriterijume EKLjP-a u vezi sa privatnošću, dopisivanjem i prebivališta - presretanjem, kao i prikupljanjem podataka.
- Pravedno primenjuju odredbe člana 8. o intervenciji javne vlasti u ostvarivanju tog prava, u stepenu utvrđenim zakonom.

Sadržaj

- Pojam i pravna priroda privatnog života.
- Značenje i pravna priroda porodičnog života.
- Privatnost, dopisivanje i prebivalište- presretanje, kao i prikupljanje podataka.
- Intervencija javne vlasti u ostvarivanju ovog prava, u stepenu utvrđenim zakonom.

Metodologija obuke

Glavne metode koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimično teorijsko objašnjenje i predmeti iz sudske prakse, interaktivne diskusije u odvojenim grupama i analiza sudskih predmeta od strane ESLjP-a.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.10.5 Sloboda izražavanja i informisanja - član 10. EKLjP-a

Cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca o slobodnom izražavanju, o dobijanju i pružanju informacije ili ideja. Još jedan dodatni razlog za obradu ove teme je objašnjenje slobode izražavanja u kontekstu javne debate, komentari o javnim pitanjima od strane javnih ličnosti ili medija. Fokus obuke biće razjašnjenje pojmova i kategorija koje sadrži član 10. kao i način tumačenja od strane Evropskog suda za ljudska prava (ESLjP) u Strazburu.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razumeju osnovne pojmove o slobodi izražavanja u kontekstu javne debate,
- Razumeju ulogu slobode izražavanja i dostupnosti informacija za javnost,
- Razumeju važnost slobode izražavanja i poštovanja pravosuđa,
- Pravedno primenjuju odredbe koje se odnose na pozitivne obaveze države prema članu 10. EKLjP-a.

Sadržaj

- Sloboda izražavanja u kontekstu javne debate,
- Uloga slobode izražavanja i dostupnosti informacija za javnost,
- Važnost slobode izražavanja i poštovanja pravosuđa,
- Pozitivne obaveze države prema članu 10. EKLjP-a.

Metodologija obuke

Glavne metode koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimično teorijsko objašnjenje i predmeti iz sudske prakse, interaktivne diskusije u odvojenim grupama i analiza sudskih predmeta od strane ESLjP-a.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan

1.10.6 Pravo na zaštitu imovine - član 1. Protokola br. 1 EKLjP-a

Cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca o pravu na poštovanje imovine lica i mogućnošću lišavanja ovog prava iz razloga od javnog interesa i pod uslovima utvrđenim zakonom, kao i opštim principima međunarodnog prava. Još jedan dodatni razlog za obradu ove teme je objašnjenje neophodnih intervencija u demokratskom društvu od strane državnih organa. Fokus obuke biće razjašnjenje pojmova i kategorija koje sadrži članu 1. Protokola 1, kao i tumačenje od strane Evropskog suda za ljudska prava (ESLjP) u Strazburu.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razumeju osnovne pojmove koje sadrži član 1. Protokola br. 1 EKLjP-a,
- Prepoznaju ulogu prava na poštovanje imovine pojedinca,
- Razjasne uslove za intervencije na pravo na imovinu iz razloga od javnog interesa,
- Pravedno primenjuju standarde i kriterijume za nadoknadu za lišavanja od imovine u kontekstu člana 1. Protokola br. 1 EKLjP i sudske prakse ESLjP-a.

Sadržaj

- Osnovni pojmovi koje sadrži član 1. Protokola br. 1 EKLjP-a,
- Uloga prava na poštovanje imovine pojedinca,
- Uslovi za intervenciju na pravo na imovinu iz razloga javnog interesa,
- Standardi i kriterijumi za nadoknadu za lišavanje od imovine u kontekstu člana 1. Protokola br. 1 EKLjP-a i sudske prakse ESLjP-a.

Metodologija obuke

Glavne metode koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimično teorijsko objašnjenje i predmeti iz sudske prakse, interaktivne diskusije u odvojenim grupama i analiza sudskih predmeta od strane ESLjP-a.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosova i stručni saradnici

Trajanje: Jedan dan

1.10.7 Sprovođenje zakonodavstva Evropske unije od strane nacionalnih sudova - posebno u Republici Kosovo i njen efekat tumačenja pre članstva

Cilj organizovanja ove obuke je unapređenje i produbljivanje znanja o efektu tumačenja zakonodavstva Evropske unije i analiza aspekata primene ovog principa pre članstva u EU. Drugi cilj je produbljivanje znanja sudija o efektu evropskog zakonodavstva na nacionalno zakonodavstvo Republike Kosovo nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Takođe će biti obrađeni i načini njegovog sprovođenja od strane nacionalnih sudova, posebno onih iz Republike Kosovo nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. U ovoj obuci biće obrađene i poteškoće i dileme koje se nadovezuju sa tumačenjem efekta evropskog zakonodavstva na nacionalnom nivou, kao i njegovu ispravnu primenu sa osvrtom na prakse sudova jedne države članice EU i drugih država u regionu.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Tumače direktni i indirektni efekat evropskog zakonodavstva na nacionalnom nivou, posebno u Republici Kosovo.
- Razjasne efekat EU zakonodavstva na ustavni sistem i zakonodavstvo Republike Kosovo - nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju
- Pravedno sprovode EU zakonodavstvo u Republici Kosovo nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.
- Razjasne praktične slučajeve sprovođenja EU zakonodavstva od strane sudova jedne države članice EU-a.

Sadržaj

- Sprovođenje evropskog zakonodavstva i njegovi efekti na nacionalnom nivou (direktni i indirektni efekti)
- Efekti EU zakonodavstva na ustavni sistem i zakonodavstvo Republike Kosovo - nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.
- Sprovođenje EU zakonodavstva od strane nacionalnih sudova – iskustva iz zemalja u regionu.
- Praktični slučajeve sprovođenja EU zakonodavstva od strane sudova jedne države članice EU-a.

Metodologija

Glavne metode koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimično teorijsko objašnjenje i predmeti iz sudske prakse, interaktivne diskusije u odvojenim grupama i analiza sudskih predmeta.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo.

Trajanje: Jedan dan

Interdisciplinarna kompetentnost

1.11 Interdisciplinarna kompetentnost

1.11.1 Etički Kodeks

Vladavina prava u stvarnim demokratskim društvima je osnova garancije i poštovanja osnovnih ljudskih prava utvrđenih nacionalnim i međunarodnim pravnim aktima. Postavlja se pitanje da li može pravni poredak koji ima za cilj vladavinu prava da se izgradi bez pridavanja važnosti mehanizmu etike, ili da se izgradi realni pravni poredak bez profesionalne i inter-personalne etike. Uzimajući za osnovu značaj koji etika ima uopšte, a posebno sudska etika, na ovoj obuci će posebno biti tretirane opšta načela sudske etike, biće predstavljena poređenja sa načelima Bangalora i Etičkog Kodeksa na Kosovu. Biće tretiran generalno Etički Kodeks, a posebno etičke dileme i Pravilnik o određivanju neprofesionalnih ponašanja sudija i tužilaca. Takođe, neće ostati netretirana pitanja kao: koje standarde ponašanja moraju predstavljati sudije i tužioci; koja su opšta načela Etičkog Kodeksa; kako da se reše etičke dileme; karakterizacija neprofesionalnih ponašanja; disciplinske mere koje se mogu izreći u slučaju povrede etike itd. Dakle, ova obuka je dizajnirana u cilju tretiranja gore navedenih etičkih pitanja i njihovo preplitanje sa praktičnim slučajevima i praksu rešavanja ovih dilema.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Prepoznaju i primenjuju osnovna pravila sudske etike, onako kako su propisana u Kodeksu etičkog i profesionalnog ponašanja za sudije i tužioce;
- Razrađuju načela i pravila Kodeksa u različitim realnim životnim situacijama;
- Identifikuju i reše etičke probleme;
- Znati pravila za određivanje neprofesionalnih ponašanja;
- Znati mere i vrste mera koje mogu biti izrečene za neprofesionalna ponašanja;

Sadržaj

Kodeks etičkog i profesionalnog ponašanja za sudije i tužioce - Osnovna načela:

- Pravilnik o određivanju neprofesionalnih ponašanja;
- Definisane neprofesionalnih ponašanja;
- Kategorizacija neprofesionalnih ponašanja;
- Disciplinske mere;

Metodologija obuke

Teorijsko tretiranje normi iz Kodeksa etičkog i profesionalnog ponašanja za sudije i tužioce, kao i Pravilnika o određivanju neprofesionalnih ponašanja. Za demonstriranje pitanja, uglavnom će se koristiti oblik diskusije- razgovora sa ciljem da se postigne da svi učesnici budu aktivni sve vreme dajući svoj doprinos postavljanjem pitanja, pružajući rešenja svojim sugestijama, naročito koristeći realne praktične slučajeve.

Korisnici: Sudije i tužioci svih nivoa, uključujući i stručne saradnike.

Trajanje: Jedan dan.

1.11.2 Upravljanje predmetima

U svakodnevnom radu sudije i tužioca, osim odlučivanja važnu ulogu da se dođe odlučivanja, igra i upravljanje predmetima, naročito kada se sudije i tužioci suočavaju sa velikim brojem predmeta o kojima moraju da odluče. Dakle upravljanje predmetima i sprovođenje tehnika upravljanja predmetima od strane sudija i tužilaca, posebno sa velikim prilivom predmeta koje imaju pred sobom, predstavlja veliki izazov i ključna pitanja su: upravljanje predmetima na osnovu prirode, složenosti i prioriteta u praktičnom radu; identifikovanje poteškoća u odnosu na upravljanje predmetima i koje su to metode koje se mogu koristiti za efikasno upravljanje predmetima i izazovima koji se javljaju u upravljanju predmetima.

Ova obuka je dizajnirana da odgovori na pitanja i probleme koji su direktno vezani za upravljanje i administriranje predmeta u sudovima i tužilaštvima. Fokus je u adresiranju novih problema i strategija u cilju kontinuiranog poboljšanja efikasnosti rada i izbegavanja praktičnih problema.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Sprovedu načela upravljanja predmetima;
- Sprovedu znanja u upravljanju predmetima;
- Primenite tehnike upravljanja predmetima.

Sadržaj

- Upravljanje predmetima;
- Osnovna načela upravljanja predmetima;
- Glavne tehnike upravljanja predmetima;

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti kombinovane metode objašnjenja, teorijska i praktična objašnjenja, rad u grupama, praćen praktičnim primerima, takođe koristeći PowerPoint prezentacije.

Korisnici: Sudije i tužioci osnovnog nivoa.

Trajanje: Jedan dan.

1.11.3 Upravljanje vremenom kao preduslov za upravljanje stresom

Skoro je nemoguće zamisliti svakodnevni životu u “modernom svetu” bez stresa, posebno kada je u pitanju vršenje funkcije sudije i tužioca.

Stres je celina emocionalnih reakcija, telesnih i ponašanja na te zahteve, izazove i opterećenja kojima se pojedinac izlaže u različitim radnim i životnim okolnostima. Generalno, stres je posledica i pokazatelj “gušenja” duhovnog života na nivou dominacije tehnosfere nad socio-sferom. Često prisustvo stresa u svakodnevici pojedinca prouzrokuje de-motivaciju, smanjuje produktivnost, slabi učinak, prouzrokuje mentalne fizičke probleme, menja ponašanje pojedinca itd.

Dobro upravljanje vremenom i prioritizacija potreba su preduslovi za dobro upravljanje i držanje stresa pod stalnom kontrolom, kao preduslov za očuvanje zdravlja i dobrobiti pojedinca. Mnogi poznavaoци ove problematike preferiraju postavljanje granica kao tehniku sprečavanja negativnog efekta stresa. Postavljanje materijalnih i formalnih granica, kao i sadržaj emocionalnih granica su elementi sadržaja ove tehnike. I identifikovanje potreba je neophodan preduslov za upravljanje stresom.

Šta treba da budem je pitanje koje treba da se zapitamo kako bismo saznali odgovor da li ću biti srećan? Šta želim nasuprot onog što mi treba? Šta bih učinio da nemam problema sa ...?

Ovo su samo neka od pitanja na koje pojedinac mora da se zapita kako bi bio u prednosti sa upravljanjem vremenom i stresom, u cilju postizanja (naj)višeg blagostanja.

Ciljevi

Po završetku ove sesije obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Prepoznaju karakteristike i razlike ličnosti koje će biti u vezi sa njima u različitim svojstvima;
- Razlikuju pozitivne elemente i faktore uticaja i one negativne degenerativne u društvenom i radnom okruženju;
- Identifikuju determinatne faktore kod pojedinca u devijantnom i protivzakonitom ponašanju;
- Saznaju najbolje načine za prevazilaženje stresnih situacija;
- Razviju veštine o dobrom upravljanju vremenom i stresom;

Sadržaj

- Faktori stresa;
- Vrste stresa;
- Znaci upozorenja i simptomi stresa;
- Stres na poslu;
- Upravljanje vremenom;

Metodologija obuke

Učesnici će imati vežbu u vezi prioriteta aktivnosti, interferencija anegdote profesora filozofije i dva paketa kafe.

Korisnici: Sudije i tužioci sa svih nivoa.

Trajanje: Jedan dan.

1.11.4 Veštine zastupanja na suđenju

Razvoj veština zastupanja na suđenju je od suštinskog značaja ne samo za tužioce koji zastupaju predmete na sudu, već i za sudije koji vode suđenja. Uzimajući u obzir proceduralne odredbe koje sprovode sudije i tužioci, više je nego neophodno da tužioci budu stručno pripremljeni za zastupanje predmeta na suđenju, i sudije za vođenje suđenja.

Zakonik o Krivičnom Postupku Kosova je propisao posebne tehnike izlaganja uvodne reči, neposrednog ispitivanja, izradu argumenata unakrsnog ispitivanja, dodatnog ispitivanja i izlaganja završne reči, ove tehnike još uvek se ne sprovode kako je propisano u ZKPK i kao što se primenjuje u anglosaksonskim zemljama iz kojih su preuzete kao model ove tehnike. U sudskoj praksi primećeni su mnogi nedostaci u sposobnost sprovođenja uvodne reči i unakrsnog ispitivanja, ali i drugih tehnika veština zastupanja, jer često puta tokom izlaganja uvodne reči vrši se argumentacija predmeta, kao da je završna reč, dok se vrlo retko pravilno vrši unakrsno ispitivanje, dok se još uvek ne pravi jasna razlika između neposrednog ispitivanja i unakrsnog ispitivanja.

Da bi se izbegle ove dileme, u toku obuke će se koristiti inter-aktivne metode, uključujući simulaciju primene ovih tehnika i snimanje video kamerom, kako bi onda i učesnici imali mogućnost da i sami izvrše video kritiku, kako bi poboljšali moguće propuste.

Ciljevi

Po završetku ovog modula, učesnici će biti u stanju da:

- Izlože uvodnu reč koristeći odgovarajuće tehnike;
- Sprovedu neposredno ispitivanje;
- Izvedu dokaze koji potvrđuju činjenice pred sudom;
- Sprovedu načela i pravila unakrsnog ispitivanja;
- Sprovedu dovođenje u sumnju putem koraka (potvrdi, kreditiraj, konfrontiraj);
- Demonstriraju dodatno ispitivanje;
- Izlože završnu reč;
- Argumentuju činjenično stanje putem dokaza izvedenih u postupku;

Sadržaj

Uvodna reč koristeći odgovarajuće tehnike;

- Neposredno ispitivanje;
- Unakrsno ispitivanje i dovođenje u sumnju;
- Dodatno ispitivanje;
- Završna reč;

Metodologija obuke

Inter-aktivna metoda, simulacija slučajeva, snimanje video kamerom, kritika i samokritika.

Korisnici: Prvostepeni i drugostepeni tužioci i sudije.

Trajanje: dva i po dana.

1.11.5 Izrada i obrazloženje sudskih odluka

Pisanje i pravno obrazloženje predstavljaju standard ocene rada sudija i tužilaca. U tom smislu, pisanje i pravno obrazloženje u radu sudija i tužilaca predstavlja cilj koji nije lako postići. Pisanje i pravno obrazloženje imaju za cilj da pomognu sudijama i tužiocima u podizanju analitičkih sposobnosti i veština za efikasno pisanje prilikom izrade sudskih akata i odluka.

Kvalitet sudskih odluka uglavnom zavisi od kvaliteta obrazloženja. Obrazloženje odluka ne samo da omogućava strankama da lako razumeju i prihvate odluke, već pre svega predstavlja zaštitu od arbitrarnosti. U prvom redu, obrazloženje zahteva od sudija da odgovore na tvrdnje stranaka, da predstave stavove koji opravdavaju odluku i da je učine zakonitim, omogućuju društvu da shvati funkcionisanje pravosudnog sistema.

Putem metode IRAC, postoji mogućnost da se problem tretira na logičan, dosledan i potpun način. U početku identifikuje se sudsko pitanje ili problem koji se adresira, a zatim se objašnjava pravna norma (prva premisa), nastavljajući sa njenom primenom na konkretnim činjenicama situacije slučaja (sekundarna premisa), kako bi se došlo do zaključka odgovorom na pitanje postavljeno na prvom koraku. Koje su vrste pravnog obrazloženja? Koja su načela pisanja i dobrog pravnog obrazloženja? Koje su metode pisanja i pravnog obrazloženja? Kako treba poštovati zahteve zakona/proceduralnih zakona za sadržaj obrazloženja sudskih odluka?

Obuka je dizajnirana kako bi se odgovorilo na gore postavljena pitanja i nejasnoće putem teorijskog tretiranja i praktičnih slučajeva za sve komponente uključene u okviru ove obuke, kao što su: vrste pravnog obrazloženja, načela dobrog pisanja i pravnog obrazloženja, metode pisanja pravnog obrazloženja i pravni uslovi za sadržaj obrazloženja sudskih odluka.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Unaprede sprovođenje metodologije pisanja odluka, optužujućih akata i drugih pravnih spisa;
- Razviju veštine obrazloženja i pravnog pisanja;
- Izrade sudske odluke u skladu sa najvišim standardima;
- Sprovedu metodu IRAC tokom izrade sudskih odluka;

Sadržaj

Vrste pravnog obrazloženja:

- Načela dobrog pravnog pisanja;
- Pravni uslovi za pisanje i obrazloženje sudskih odluka;
- Sprovođenje metode IRAC tokom izrade sudskih odluka;

Metodologija obuke

Teorijska i praktična diskusija o metodama pravne analize u konkretnim slučajevima, razgovor sa ciljem postizanja da svi učesnici budu aktivni sve vreme dajući svoj doprinos u postavljanju pitanja, pružanju rešenja sa svojim sugestijama. Učesnici pored njihovog doprinosa raspravi predstavljaju izazov za ideje trenera u vezi sa postavljanjem i rešavanjem mnogih pitanja.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan.

1.11.6 Odlučivanje i pristup pravdi životne sredine – međunarodni standardi i važeće zakonodavstvo

Cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi pravde životne sredine. Obuka će tretirati probleme u sprovođenju međunarodnih standarda i važećeg zakonodavstva u ovoj oblasti u Republici Kosovo. Zatim kako se štite prava pojedinaca za pristup informacijama o životnoj sredini i učešće javnosti u procesu donošenja odluka i kako se na direktan način može primeniti Arhuska Konvencija i krivična odgovornost za zagađenje životne sredine.

Republika Kosovo nije strana Arhuske Konvencije, ali iz obezbeđenih informacija rezultira da je sudsko sprovođenje Konvencije u tretiranju upravnih i građanskih sporova još uvek nepotpuno. Shodno tome, sudije, ali i tužioci imaju značajnu potrebu da unaprede svoje znanje o sprovođenju ove Konvencije. Konvencija sadrži tri osnovna stuba: 1. Pravo javnosti da dobije i traži informacije o životnoj sredini; 2. Pravo javnosti da učestvuje u javnom odlučivanju o pitanjima životne sredine; 3. Pravo javnosti da se žali na sudu o pitanjima životne sredine. Konvencija UNECE (EKE-UN-Ekonomska Komisija za Evropu UN) u vezi prava na informacije, učešće javnosti u donošenju odluka i pristup pravosuđu u pitanjima životne sredine uspostavlja niz prava za javnost i obaveza za državne vlasti za jačanje demokratije životne sredine.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u stanju da:

- Razumeju osnovne koncepte sadržane u Arhuskoj Konvenciji i važećem nacionalnom zakonodavstvu,
- Razlože načine pristupa informacijama o životnoj sredini;
- Upoznaju ulogu učešća javnosti u donošenju odluka i prava na pristup informacijama o životnoj sredini;
- Sprovedu ispravno odredbe o pravu za obraćanje sudu;
- Razumeju i upoznaju se sa krivičnom odgovornošću u oblasti životne sredine;

Sadržaj

- Osnovna načela koje sadrži Arhuska Konvencija i važeće nacionalno zakonodavstvo,
- Načini pristupa informacijama o životnoj sredini;
- Uloga učešća javnosti u donošenju odluka i prava na pristup informacijama o životnoj sredini;
- Značaj odredbi o pravu za obraćanje sudu
- Krivična odgovornost u oblasti životne sredine.

Metodologija obuke

Metode koje će se koristiti tokom ove obuke će biti: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz nacionalne sudske prakse i na regionalnom nivou. Dileme i pitanja će se adresirati putem teorijske i normativne analize Konvencije oslanjajući se na konkretne sudske predmete. Osim toga, u okviru obuke će se koristiti vežbe, diskusije i praktični primeri oslanjajući se na Arhusku Konvenciju i druge akte koji regulišu ovu oblast

Korisnici: sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan.

Obuke protiv diskriminacije

1.12 Obuke protiv diskriminacije

1.12.1 Rodna ravnopravnost u sudskim postupcima generalno, i posebno u slučajevima nasilja u porodici

Postoji opšta saglasnost da rodna pitanja u bilo kom demokratskom društvu predstavljaju vrednosti za koje država i društvo moraju voditi računa da ih promovišu i zaštite iste kroz odgovarajuće pravne mehanizme. Bez sumnje, rodna ravnopravnost je važan parametar kojim se meri demokratski nivo društva, ali i nivo funkcionisanja vladavine prava. Procena donetih izveštaja od strane različitih organizacija vezanih za rodnu ravnopravnost naglašava da je rodna ravnopravnost u našem društvu u nepoželjnom nivou, i u ovom pravcu i efikasnost sudskih postupaka kako bi se osigurala adekvatna sudska zaštita u slučajevima rodne ravnopravnosti. S druge strane, nasilje u porodici je jedna od štetnih postupaka kroz kojih se krše ljudska prava i ugrožavaju dragocene vrednosti pojedinca i društva.

Koji međunarodni akti se odnose na rodnu ravnopravnost? Kako je uređena rodna ravnopravnost u kosovskom zakonodavstvu? Kako je utvrđena rodna ravnopravnost u pogledu sudskih postupaka? Kako je uređeno pitanje nasilja u porodici? Kako se sprovodi sudski postupak u slučajevima nasilja u porodici i koje mere se mogu preduzeti kako bi se sprečilo nasilje u porodici? Koje su zaštitne mere koje se mogu izricati na slučajeve nasilja u porodici? Koja je sudska zaštita koja se pruža u slučajevima koji se odnose na nasilje u porodici? Koje su posledice nasilja u porodici? Kome se pruža zakonska zaštita prema Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici? Šta treba da sadrži zahtev za nalogu za zaštitu? Ko treba da bude obavešten o nalogu za zaštitu? Koji su nalozi za zaštitu?

Obuka je dizajnirana da odgovori na pitanja i nejasnoće koje su gore navedene kroz analize svih domaćih i međunarodnih akata o rodnoj ravnopravnosti generalno i o rodnoj ravnopravnosti u sudskom postupku fokusirajući se posebno u slučajevima nasilja u porodici.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Prepoznaju glavne principe međunarodnih konvencija o rodnoj ravnopravnosti;
- Prepoznaju ustavne odredbe i domaće zakonodavstvo o rodnoj ravnopravnosti;
- Procenjuju uslove i potrebu za određivanjem naloga o zaštiti;
- Uspostavljaju adekvatne zaštitne mere za zaštitu žrtava od ponovljenog nasilja;
- Pravedno primenjuju procedure delovanja u slučajevima zaštite od nasilja u porodici;
- Izrađuju sudske odluke u skladu sa specifičnostima koje imaju pitanja nasilja u porodici.

Sadržaj

- Međunarodno i domaće zakonodavstvo o rodnoj ravnopravnosti;
- Nasilje u porodici i oblici njegovog nastajanja sa rodnim fokusom i nalog za zaštitu;
- Uslovi za određivanje naloga za zaštitu, kao i mere za sprečavanje nasilja;
- Sudski postupak o odlučivanju prema zahtevu naloga za zaštitu;
- Izrada i obrazloženje odluke prema specifičnostima predmeta poštujući zakonske odredbe;
- Izvršenje naloga za zaštitu i posledica kršenja naloga za zaštitu;

Metodologija obuke

Tokom obuke biće korišćene metode teorijske obrade o međunarodnim i domaćim aktima koji se odnose na rodnu ravnopravnost, i u cilju postizanja ciljeva, obezbeđuju se praktični slučajevi za diskusije, a shodno tome i modeli za određene proceduralne situacije i odlučivanje zasnovana na zaslugama.

Korisnici: Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova, tužioci osnovnih tužilaštava, stručni saradnici, branioci žrtava, itd.

Trajanje: Jedan dan.

1.12.2 Rodna ravnopravnost u porodičnim stvarima – zajednička imovina supružnika

U sudskoj praksi, pitanja zajedničke imovine supružnika predstavljaju se kao veoma složene zbog teškoća da se tačno utvrdi zajednička imovina, doprinos i podela imovine. U takvim postupcima uočavaju se poteškoće i za utvrđivanje ključnih činjenica koje su odlučujuće za procenu koja je zajednička imovine i koji je doprinos supružnika za njegovo stvaranje. Što se tiče poteškoća u postupku, takođe se razmatra način na koji sud treba pristupiti obračunu doprinosa svakog supružnika za stvaranje zajedničke imovine, a time i kriterijumi za procenu načina podele zajedničke imovine. Šta znači zajednička imovina supružnika? Kako je procenjuje doprinos stvaranju zajedničke imovine? Koje su vrste doprinosa koje se uzimaju u obzir u stvaranju zajedničke imovine? Kako se deli zajednička imovina? Može li se izvršiti nadoknada umesto deljenja imovine za doprinos? Kako bi trebao izgledati dispozitiv presude u takvim slučajevima? Kako trebala da se obrazloži presuda o podeli zajedničke imovine?

Obuka je dizajnirana kako bi odgovorila na gore postavljena pitanja i nejasnoće pomoću analize svih zakonskih odredbi koji se odnose na zajedničku imovinu i sudsku praksu u takvim slučajevima.

Ciljevi

Nakon završetka ove obuke, učesnici će moći da:

- Razlikuju posebnu i zajedničku imovinu supružnika;
- Procenjuju da li postoji zajednička imovina ili povećanje bilo koje imovine uz doprinos supružnika;
- Prepoznaju vrste i načine procene doprinosa u stvaranju zajedničke imovine;
- Izrađuju odluke u skladu sa zakonskim zahtevima, specifičnostima predmeta i standardima sudske prakse;

Sadržaj

- Rodna ravnopravnost u porodičnim stvarima;;
- Posebna i zajednička imovina supružnika;
- Doprinos stvaranju zajedničke imovine;
- Pravna priroda i registracija zajedničke imovine;
- Podela zajedničke imovine;
- Izrada i obrazloženje sudske odluke o podeli zajedničke imovine;

Metodologija obuke

Tokom obuke će se koristiti metoda teorijske obrade u vezi sa međunarodnim i domaćim aktima koji se odnose na rodnu ravnopravnost, i u funkciji postizanja ciljeve, obezbediće se praktični predmeti za diskusije, a shodno tome i modeli za određene proceduralne situacije i odlučivanje zasnovano na zaslugama.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova i stručni saradnici,

Trajanje: Jedan dan.

1.12.3 Rodna ravnopravnost u sporovima za prava na nasljedstvo i u sporovima iz radnog odnosa

Važnu ulogu u pravu na nasljedstvo ima postupak pružanja sudske zaštite u slučajevima ugrožavanja prava na nasljedstvo na rodnoj osnovi, a shodno tome i zakonske mogućnosti za pružanje adekvatne zaštite. Takođe, postupak pružanja sudske zaštite u slučajevima diskriminacije na poslu je važan imajući u vidu eliminaciju diskriminacije na rodnoj osnovi. Način postupanja sa takvim pitanjima zbog osetljivosti koju predstavljaju ta pitanja u sudu je veoma složen i zahteva opreznost i profesionalizam.

Šta podrazumevamo sa pravom na nasljedstvo? Koji je neophodan deo? Kako se postupa u slučajevima ugrožavanja neophodnog dela? Kako se postupa u slučajevima neprijavlivanja naslednika? Kako se postupa u slučaju neuključivanja u rešenju o nasljedstvu svih naslednika? Šta podrazumevamo sa diskriminacijom na poslu? Kako može nastati rodna diskriminacija na poslu? Kako se može pružiti sudska zaštita u takvim slučajevima? Koje mere se mogu preduzeti u ovom postupku?

Obuka je dizajnirana da odgovori na gore postavljena pitanja i nejasnoća kroz analizu svih zakonskih odredbi koje se odnose na pravo na nasljedstvo i zaštitu u radnim sporovima zbog diskriminacije.

Ciljevi

Nakon završetka ovog modula učesnici će moći da:

- Pravedno primenjuju zakonske odredbe o rodnoj ravnopravnosti u nasleđivanju;
- Efikasno sprovode postupak i donose pravedne odluke u slučajevima ugrožavanja neophodnog dela;
- Sprovode postupak i pružaju adekvatnu zaštitu u slučajevima neprijavlivanja naslednika na rodnoj osnovi;
- Izrađuju i obrazlože odluke u skladu sa specifičnostima koje predstavljaju pitanja nasledstva i diskriminacije na poslu;

Sadržaj

- Ugrožavanje neophodnog dela i sudski postupak u slučajevima ugrožavanja;
- Neprijavlivanje naslednika i postupak nakon proglašenja nasledstva;
- Diskriminacija u pravu na nasljedstvo u drugim oblicima, kao što je ugrožavanje dok je živ ili faktični razvod;
- Diskriminacija na poslu, način nastanka rodne diskriminacije;
- Sudska zaštita u slučajevima rodno zasnovane diskriminacije;
- Izrada i obrazloženje sudskih odluka u skladu sa specifičnostima postupka i slučaja;

Metodologija obuke

Tokom treninga biće korišćena metoda teorijske obrade u vezi sa zakonodavstvom i sudskom praksom vezano za pravo na nasljedstvo i protiv diskriminacije u radnom odnosu i u funkciji postizanja ciljeva, obezbeđuju se praktični predmeti za diskusije, a shodno tome i modeli za određene proceduralne situacije i odlučivanja zasnovano na zaslugama.

Korisnici: Sudije osnovnih sudova i stručni saradnici.

Trajanje: Jedan dan.

